

ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΔΗΜΟΥ ΑΙΓΑΛΕΩ

2007 – 2010

Αιγάλεω, Απρίλιος 2008

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ (Δ.Ο.Ε.)

Περιεχόμενα

1.	Εισαγωγή	5
2.	Στόχοι, Μεθοδολογία και Προϋποθέσεις επιτυχίας του επιχειρησιακού σχεδίου	6
2.1.	Σκοπιμότητα Μελέτης	6
2.1.1.	Η Σημασία του Επιχειρησιακού Προγράμματος	8
2.1.2.	Μεθοδολογική Προσέγγιση	9
2.1.3.	Προϋποθέσεις για τον επιτυχή σχεδιασμό και υλοποίηση του Ε.Π.....	12
2.1.4.	Η θεσμική μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	16
2.1.5.	Βασικές αρχές των εθνικών και ευρωπαϊκών τομεακών πολιτικών	26
2.1.5.1.	Οι βασικές αρχές του Ε.Π.....	27
2.1.5.1.1.	Θεωρητικό πλαίσιο	27
3.	Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης	30
3.1.	Γενικά Χαρακτηριστικά	30
3.1.1.	Οριοθέτηση, Χωροταξική – Διοικητική Ένταξη	30
3.1.2.	Ιστορικά στοιχεία	30
3.2.	Δημογραφικά – Κοινωνικοοικονομικά Χαρακτηριστικά.....	31
3.2.1.	Δημογραφικά χαρακτηριστικά	31
3.2.1.1.	Εξέλιξη συνολικού πληθυσμού.....	31
3.2.1.2.	Μεταναστευτική κίνηση.....	32
3.2.1.3.	Εξέλιξη της δομής του Πληθυσμού.....	36
3.2.1.4.	Επίπεδο Εκπαίδευσης.....	38
3.2.2.	Κοινωνικοοικονομικά Χαρακτηριστικά	43
3.2.2.1.	Η Αγορά Εργασίας	43
3.2.3.	Οικονομικές / Παραγωγικές Δραστηριότητες.....	46
3.2.3.1.	Διαχρονική εξέλιξη του συνόλου των κλάδων στο Δήμο Αιγάλεω	46
3.2.3.1.1.	Η εξέλιξη ανά κλάδο	46
3.2.3.1.1.1.	Μεταποίηση.....	46
3.2.3.1.1.2.	Εμπόριο (Χονδρικό – Λιανικό).....	46
3.2.3.1.1.3.	Υπηρεσίες.....	46
3.3.	Πολεοδομικά Χαρακτηριστικά.....	47
3.3.1.	Καθεστώς Γης	48
3.3.1.1.	Ιδιοκτησιακό καθεστώς.....	48
3.3.1.2.	Κατάτμηση και Αξίες Γης	49
3.3.2.	Θεσμικό πλαίσιο χωροταξικών και πολεοδομικών κατευθύνσεων.....	57
3.3.2.1.	Στόχοι και κατευθύνσεις του Ρ.Σ.Α. στην περιοχή μελέτης	57
3.3.2.2.	Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΓΠΣ) Δήμου Αιγάλεω	58
3.3.2.3.	Χρήσεις Γης.....	58
3.3.2.4.	Οικιστική Δομή	60
3.3.2.5.	Συγκοινωνιακή Κυκλοφοριακή Υποδομή.....	61

3.3.2.5.1.	Οδική Υποδομή.....	61
3.3.2.5.2.	Συγκοινωνίες.....	61
3.3.2.5.3.	Μετακινήσεις – Στάθμευση.....	62
3.4.	Κοινωνική Υποδομή.....	64
3.4.1.	Εκπαίδευση.....	64
3.4.2.	Πρόνοια – Υγεία.....	64
3.4.3.	Αθλητισμός.....	66
3.4.4.	Πολιτισμός.....	67
3.5.	Οργανωτική Δομή Δήμου Αιγάλεω.....	68
4.	Αξιολόγηση της Υφιστάμενης Κατάστασης – Μέτρα & Άξονες του Επιχειρησιακού Σχεδίου.....	72
4.1.	Εισαγωγή.....	72
4.2.	Θεματικοί Τομείς Τοπικής Ανάπτυξης.....	74
4.2.1.	Περιβάλλον & Ποιότητα ζωής.....	74
4.2.1.1.	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών.....	74
4.2.1.2.	Διεύθυνση Καθαριότητας.....	79
4.2.1.3.	Διεύθυνση Κήπων / Δεντροστοιχιών, Παιδικών Χαρών & Αλσών.....	82
4.2.2.	Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός & αθλητισμός.....	87
4.2.2.1.	Διεύθυνση Κοινωνικών Υπηρεσιών.....	87
4.2.2.2.	Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ).....	90
4.2.2.3.	Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Αιγάλεω.....	92
4.2.2.4.	Διεύθυνση Παιδείας, Πολιτισμού & Αθλητισμού.....	94
4.2.2.5.	Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί.....	96
4.2.2.6.	Δημοτικός Πολιτιστικός Οργανισμός.....	97
4.2.2.7.	Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός.....	99
4.2.2.8.	Δημοτικό Γυμναστήριο Δήμου Αιγάλεω.....	101
4.2.3.	Τοπική οικονομία & απασχόληση.....	104
4.2.3.1.	Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης.....	104
4.2.4.	Γενικές αρμοδιότητες και εσωτερική υποστήριξη του Δήμου Αιγάλεω.....	106
4.2.4.1.	Γραφείο ενημέρωσης / εξυπηρέτησης του πολίτη.....	106
4.2.4.2.	Αυτοτελές Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας.....	107
4.2.4.3.	Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών.....	109
4.2.4.4.	Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών.....	110
4.2.5.	Οριζόντιες και Υποστηρικτικές Διαδικασίες του Δήμου – Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης.....	116
5.	Στρατηγική Ανάπτυξη Δήμου Αιγάλεω.....	122
5.1.	Εισαγωγή.....	122
5.2.	Στρατηγική του Δήμου και αναπτυξιακές προτεραιότητες.....	123
5.2.1.	Το όραμα και οι αρχές του Δήμου.....	123

5.2.2.	<i>Η στρατηγική του Δήμου</i>	124
5.2.3.	<i>Δράσεις του Δήμου για την επόμενη τετραετία</i>	137

1. Εισαγωγή

Στη παρούσα μελέτη, γίνεται μια προσπάθεια αναλυτικής παρουσίασης των στόχων, των αρχών και της μεθοδολογίας του επιχειρησιακού προγράμματος του Δήμου Αιγάλεω. Η μελέτη αναπτύσσεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος, αναλύονται οι στόχοι, η μεθοδολογία και οι προϋποθέσεις επιτυχίας του επιχειρησιακού σχεδίου. Το δεύτερο μέρος επικεντρώνεται στις αρχές στις οποίες στηρίζεται η ανάπτυξη ενός επιχειρησιακού προγράμματος. Αποτελείται από τέσσερα υποκεφάλαια. Στο πρώτο, παρουσιάζονται οι βασικές θεωρητικές αρχές οι οποίες διατρέχουν το σύνολο του επιχειρησιακού όπως για παράδειγμα η βιώσιμη ανάπτυξη, ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας, κλπ. Το δεύτερο μέρος καταγράφει τις αλλαγές των τελευταίων ετών στην ελληνική Τ.Α επικεντρώνοντας στις νέες αρμοδιότητες, στις σχέσεις Τ.Α και κράτους και τέλος στην διοικητική αναδιοργάνωση της αυτοδιοίκησης.

Στην συνέχεια αναλύονται οι βασικές κατευθυντήριες αρχές των εθνικών και ευρωπαϊκών στρατηγικών πολιτικών για την περιφερειακή ανάπτυξη και την Τ.Α. Έμφαση δίδεται στο ΚΠΣ, τα εθνικά τομεακά προγράμματα και το Π.Ε.Π. Αττικής, στις Κοινοτικές πρωτοβουλίες καθώς και στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περιφερειακή ανάπτυξη.

Αμέσως μετά αποτυπώνεται η υφιστάμενη κατάσταση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Αιγάλεω όπως αυτή αξιολογήθηκε από την Ομάδα Έργου (Δ.Ο.Ε) σε συνεργασία με τη Δημοτική Αρχή (Δήμαρχος, Αντιδήμαρχοι, Διευθυντές Τμημάτων, Πρόεδροι Νομικών Προσώπων και Επιχειρήσεων) αλλά και το δενδροδιάγραμμα του Επιχειρησιακού Προγράμματος με τους προτεινόμενους Άξονες- Μέτρα- Σχέδια Δράσης έτσι όπως έχουν προκύψει από την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης.

2. Στόχοι, Μεθοδολογία και Προϋποθέσεις επιτυχίας του επιχειρησιακού σχεδίου

2.1. Σκοπιμότητα Μελέτης

Τα προβλήματα στα οποία καλούνται να ανταποκριθούν, αλλά και ο ευρύτερος ρόλος που καλούνται να διαδραματίσουν οι Ο.Τ.Α. στην σύγχρονη ελληνική κοινωνία, γίνεται ολοένα και πιο πολυσύνθετος. Η αρχή της επικουρικότητας δείχνει να είναι πιο επίκαιρη από ποτέ, δεδομένου ότι πολλά από τα βασικά προβλήματα της καθημερινότητας του πολίτη αδυνατούν να επιλυθούν από τα απομακρυσμένα προς αυτόν κέντρα λήψεως των αποφάσεων. Η αξία του ρόλου των Οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, παρ' όλες τις δυσκολίες που σαν θεσμός καλείται να αντιμετωπίσει, σταδιακά εδραιώνεται στην συνείδηση του πολίτη, θέση που άλλωστε εδώ και πολλά χρόνια κατέχει στις περισσότερες σύγχρονες δημοκρατικές και ευνομούμενες κοινωνίες. Οι Ο.Τ.Α. εκτός από όργανα εκτελεστικού χαρακτήρα μπορούν και πρέπει να διαδραματίσουν πρωτεύοντα ρόλο και σαν όργανα σχεδιασμού και προγραμματισμού, προβάλλοντας τους κατευθυντήριους προγραμματικούς άξονες, όπως αυτοί εκφράζονται μέσα από τις ανάγκες και τα αιτήματα των τοπικών κοινωνιών. Άλλωστε η αρχή του Δημοκρατικού Προγραμματισμού από την οποία διαπνέεται ολόκληρο το σύστημα του Εθνικού Προγραμματισμού, προβλέπει μια ανάλογη μορφή συμμετοχής για τους Ο.Τ.Α.

Η εκπόνηση ενός Επιχειρησιακού προγράμματος (Ε.Π.) αποτελεί ουσιαστικό μέσο για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη οργάνωση και διαχείριση των τοπικών αναγκών και προτεραιοτήτων, για την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, για την ενδυνάμωση της διαδικασίας του δημοκρατικού προγραμματισμού και της δημοκρατικής συμμετοχής άλλα και για τη βελτίωση μια σειράς άλλων παραμέτρων που θα εξετάσουμε στην συνέχεια.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα είναι ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα σε τοπικό επίπεδο το οποίο περιλαμβάνει ένα πλέγμα κάθετων και οριζόντιων δράσεων. Στόχος είναι να αποτελέσει το βασικό «εργαλείο» σχεδιασμού του κάθε Ο.Τ.Α. προκειμένου να μπορέσει να αντεπεξέλθει στις σύγχρονες απαιτήσεις που επιτάσσει, τόσο η ανάγκη ευρωπαϊκού προσανατολισμού της αυτοδιοίκησης, όσο και η ανάγκη της αειφόρου ανάπτυξης και ευημερίας του τοπικού πληθυσμού.

Η αναγκαιότητα των επιχειρησιακών προγραμμάτων έγινε έντονη μετά την προβληματική εφαρμογή των Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (Τ.Α.Π.),

πολλά από τα οποία δεν κατάφεραν να υλοποιηθούν και παρέμειναν στην φάση της σχεδίασης. Οι κυριότερες αδυναμίες των Τ.Α.Π. μπορούν να αποδοθούν συγκεντρωτικά στους εξής λόγους :

- Σχεδίαση των προγραμμάτων σε εξωτερικά γραφεία μελετών, τα οποία μη γνωρίζοντας τις πραγματικές ανάγκες κάθε περιοχής προχωρούσαν σε εξωπραγματικές μελέτες, που δεν ανταποκρίνονταν στα πραγματικά τοπικά δεδομένα.
- Η ελλιπής συνεργασία με τους τοπικούς φορείς και κατοίκους οι οποίοι θα έπρεπε φυσιολογικά να έχουν τον «πρώτο λόγο» στις αποφάσεις και την υλοποίηση του προγράμματος.
- Η ανεπάρκεια των διαθέσιμων οικονομικών πόρων σε σχέση με αυτούς που απαιτούσε το Τ.Α.Π.
- Η έλλειψη αξιολόγησης και συνεχούς αναπροσαρμογής του Τ.Α.Π. μετά την διαδικασία εφαρμογής.
- Η εγγενής αδυναμία των Ο.Τ.Α. αναφορικά με την ανεπάρκεια εξειδικευμένου προσωπικού, ικανού να υλοποιήσει και να συνεχίσει την αναπτυξιακή δυναμική των αρχών του Τ.Α.Π. στις δράσεις των ΟΤΑ.

Οι παραπάνω παράγοντες αποτελούν και τις σημαντικότερες αδυναμίες που επιχειρεί να καλύψει ο θεσμός των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων μέσα από μία ολοκληρωμένη αντίληψη για τον προγραμματισμό και την εφαρμογή του στο τοπικό επίπεδο. Στην ουσία δεν πρόκειται για μια ακόμα οικονομοτεχνική μελέτη αλλά για ένα πλήθος ενεργειών και προβλέψεων, προσανατολισμένων στην επίτευξη συγκεκριμένων στόχων σε ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα. Στόχος του είναι να διερευνήσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, να αναδείξει ενδεχόμενες ευκαιρίες και προοπτικές ανάπτυξης, όπως επίσης να εντοπίσει και να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους τοπικούς πόρους. Σε αυτό το πλαίσιο, παρά τη μεγάλη σημασία του στοιχείου της τοπικότητας, η περιοχή δεν εξετάζεται ως μια απομονωμένη ανθρωπογεωγραφική ενότητα, αλλά ενταγμένη στο ευρύτερο περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό σύνολο.

Με βάση τα παραπάνω χαρακτηριστικά, η άσκηση της τοπικής αναπτυξιακής δράσης αποκτά μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, ακρίβεια δράσεων, διαφάνεια στην κοινωνία όπως και έναντι των υπολοίπων επιπέδων διοίκησης, αλλά και μια ολοκληρωμένη προσέγγιση των τοπικών αναγκών σε συνάρτηση με τις ευρύτερες εθνικές κατευθύνσεις και στρατηγικές.

Η βασική φιλοσοφία της όλης προσπάθειας είναι προσανατολισμένη στην ενδυνάμωση της ικανότητας των Ο.Τ.Α. και συγκεκριμένα του Δήμου Αιγάλεω, σε δράσεις προγραμματισμού αλλά και ευρύτερου στρατηγικού σχεδιασμού, οριοθετώντας παράλληλα νέα επιχειρησιακά πρότυπα στον χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αναδεικνύοντας τις δυνατότητες των Ο.Τ.Α. στην διαδικασία του σχεδιασμού.

Το Πρόγραμμα ουσιαστικά θα έχει μεσοπρόθεσμο χαρακτήρα τετραετούς διάρκειας, αποκρυσταλλώνοντας με αυτόν τον τρόπο τους στόχους της υπάρχουσας Δημοτικής Αρχής για το συγκεκριμένο διάστημα. Η υλοποίηση του μπορεί να γίνει και μέσω ετησίων προγραμμάτων δράσης τα οποία στην ουσία θα αποτελούν τις επιμέρους πράξεις του τετραετούς προγράμματος.

2.1.1. Η Σημασία του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η τεράστια σημασία του Επιχειρησιακού Προγράμματος για τον Δήμο συνίσταται στα εξής στοιχεία:

- Αποτελεί μια ολοκληρωμένη στρατηγική αντιμετώπισης των τοπικών προβλημάτων η οποία παύει να έχει αποσπασματικό χαρακτήρα διερευνώντας σφαιρικά και με διεπιστημονική προσέγγιση όλες τις προοπτικές ανάπτυξης.
- Αποτελεί ένα εργαλείο για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη κατανομή και αξιοποίηση των περιορισμένων πόρων, για την ορθολογικότερη οικονομική διαχείριση του Ο.Τ.Α. αλλά και για τη εξεύρεση νέων πόρων.
- Εισάγει τεχνικές ποσοτικοποίησης των στόχων με αποτέλεσμα να αναφέρεται σε μετρήσιμα και ταυτόχρονα ελεγχόμενα στοιχεία.
- Αποτελεί μέσο Δημοκρατικού προγραμματισμού, ενεργοποιώντας τους πολίτες σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού του Ε.Π. και καταγράφοντας τις πραγματικές ανάγκες και επιθυμίες του τοπικού πληθυσμού.
- Αναβαθμίζει την εικόνα του Ο.Τ.Α. προσδίδοντάς του το κύρος της διαχείρισης θεμάτων μείζονος σημασίας.
- Διευκολύνει την χάραξη του Σχεδίου Ανάπτυξης σε Εθνικό Επίπεδο.
- Βελτιώνει την εσωτερική οργάνωση, προσανατολίζοντας τις εσωτερικές λειτουργίες σε νέα πρότυπα εργασίας και εισάγοντας νέες τεχνικές και

μεθοδολογίες. Λειτουργεί συνεκτικά και συντονίζει τις επιμέρους δράσεις του Οργανισμού αλλά και των επιμέρους Νομικών Προσώπων του.

- Επισπεύδει την ωρίμανση και υλοποίηση των δράσεων.

2.1.2. Μεθοδολογική Προσέγγιση

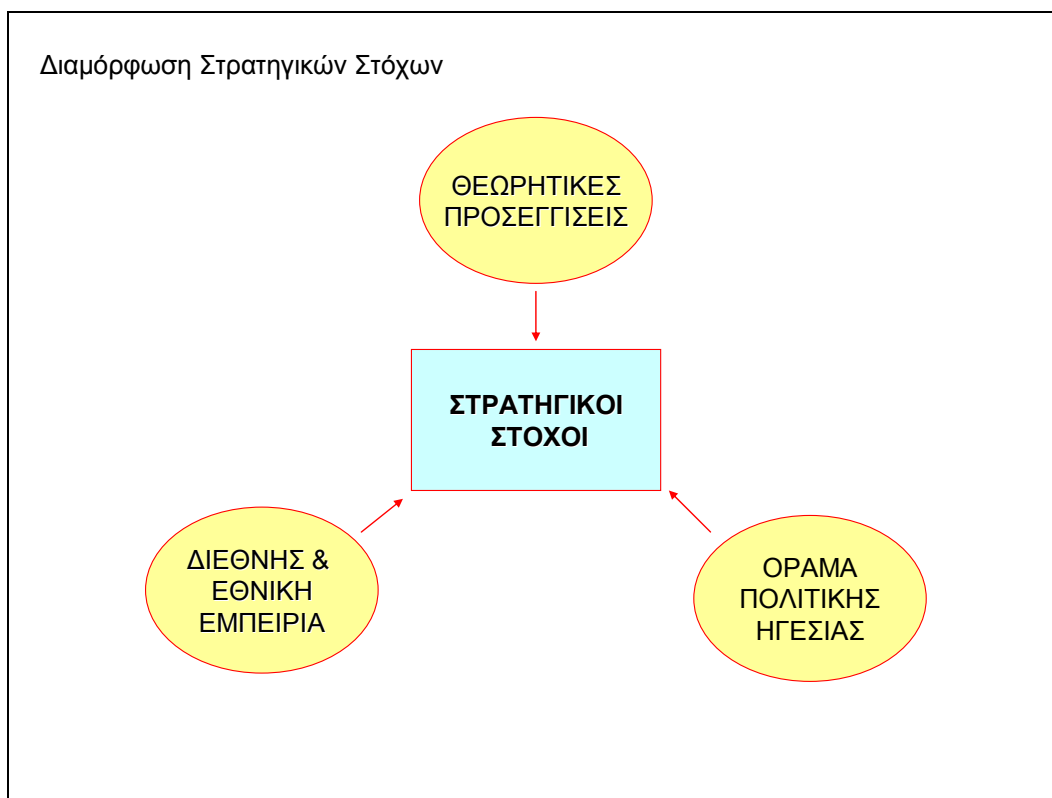
Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα το οποίο θα προσφέρει τις βασικές αρχές προγραμματισμού και ανάπτυξης του δήμου Αιγάλεω με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων. Η σημαντικότητα αυτού του εγχειρήματος επιβάλλει την υιοθέτηση μεθοδολογίας η οποία θα καθοδηγεί την ανάπτυξη της μελέτης καθώς και τη χρήση ποικίλων μεθόδων συλλογής, επεξεργασίας και παρουσίασης στοιχείων.

Σχετικά με τη δομή της μελέτης, θα πρέπει να τονιστεί ότι αναπτύσσεται σε τέσσερις διαδοχικές φάσεις, οι οποίες έχουν συγκεκριμένο περιεχόμενο, χρονική διάρκεια και αποτελέσματα.

Όλες τις φάσεις διατρέχουν κάθετα οι βασικοί τομείς παρέμβασης του δήμου οι οποίοι αναφέρονται στη μελέτη ως άξονες δράσεις καθώς και η διαμόρφωση δεικτών για την αξιολόγηση της κάθε φάσης. Αναλυτικότερα, η πρώτη φάση περιλαμβάνει τη διαμόρφωση των στρατηγικών στόχων του επιχειρηματικού σχεδίου, η δεύτερη εξειδικεύει τους γενικούς στρατηγικούς στόχους σε ειδικούς για κάθε άξονα δράσης, η τρίτη προσφέρει βασικές κατευθύνσεις για την εφαρμογή των ειδικών στόχων ενώ η τέταρτη φάση προσδιορίζει τις συνθήκες για τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων του επιχειρησιακού προγράμματος.

Ειδικότερα στην πρώτη φάση, η διαμόρφωση των στρατηγικών στόχων του επιχειρησιακού προγράμματος ανάπτυξης στηρίζεται τόσο στις αρχές του δημοκρατικού προγραμματισμού όσο και στις εγκυρότερες θεωρητικές προσεγγίσεις σε θέματα τοπικής ανάπτυξης και προγραμματισμού. Την προσπάθεια διαμόρφωσης των στόχων συνδράμει η μελέτη της εθνικής και διεθνούς εμπειρίας καθώς και το πολιτικό όραμα του δημάρχου και του δημοτικού συμβουλίου.

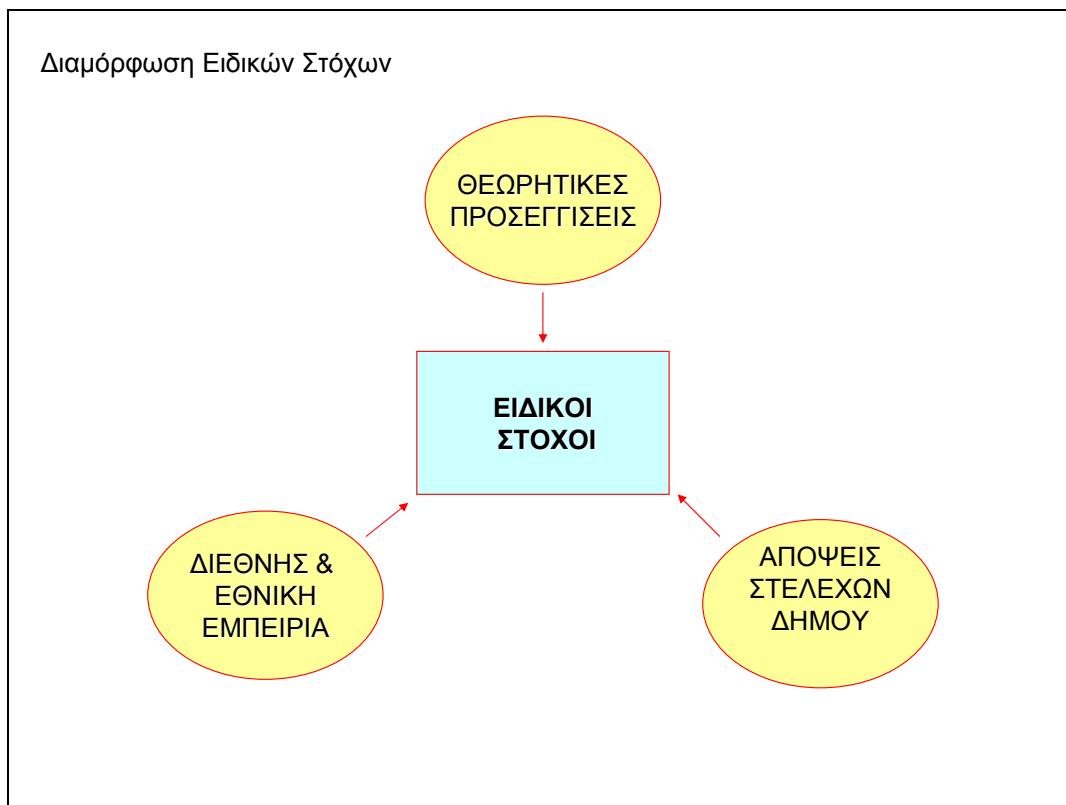
Πίνακας 1
Διαμόρφωση στρατηγικών στόχων

Τα εργαλεία συλλογής στοιχείων για την ανάπτυξη των στρατηγικών στόχων βασίζονται σε συνεντεύξεις με βασικά στελέχη του δήμου και το δήμαρχο και τέλος στη μελέτη δευτερογενών πηγών (βιβλιογραφία η οποία αναφέρεται σε θεωρίες ανάπτυξης και προγραμματισμού της Τ.Α ,αντίστοιχα επιχειρησιακά προγράμματα σε Τ.Α του εσωτερικού και εξωτερικού).

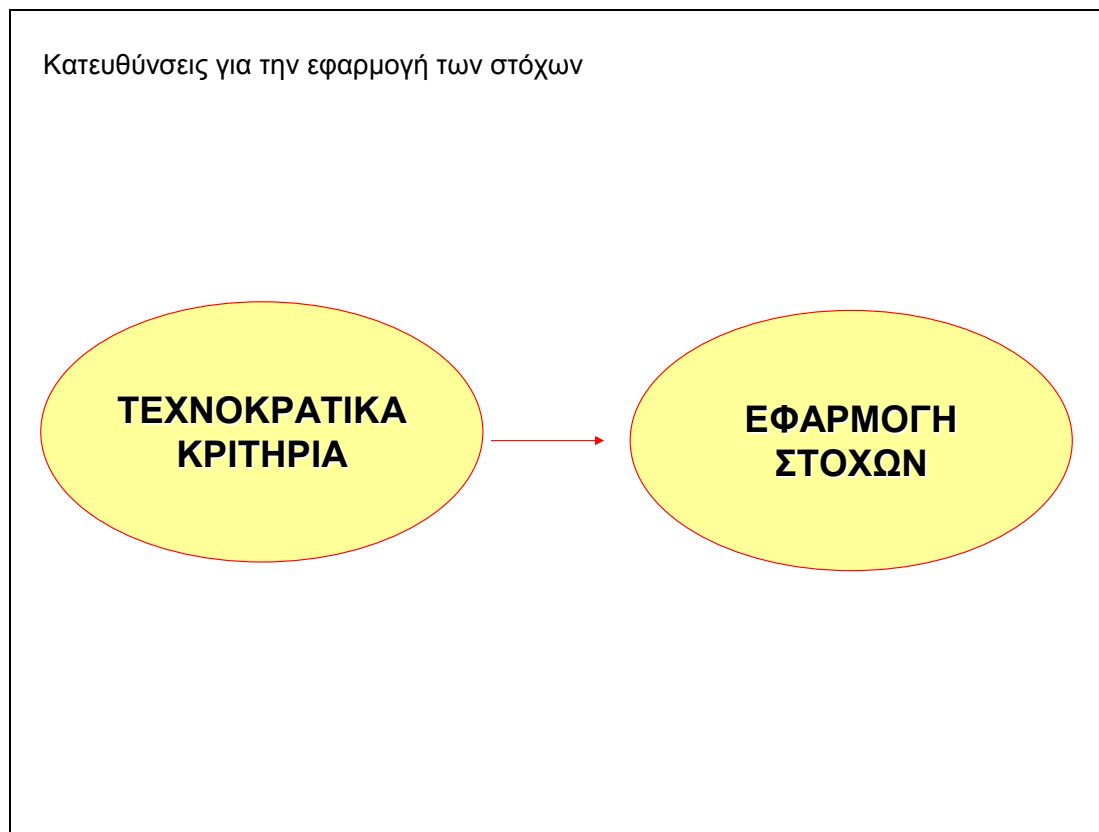
Στη δεύτερη φάση, η εξειδίκευση των βασικών στόχων σε ειδικούς στόχους κατά άξονα δράσης εμπεριέχει την καταγραφή και ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης. Σημαντικό ρόλο σε αυτή τη φάση έχουν και τα στελέχη του Δήμου τα οποία λόγω της εμπειρίας τους γνωρίζουν σε βάθος τα προβλήματα του κάθε τομέα δράσης. Για αυτό το λόγο διοργανώθηκαν συστηματικές συναντήσεις της ομάδας εργασίας τόσο με τους Διευθυντές και Προϊσταμένους των Δ/σεων και Τμημάτων του Δήμου όσο και με τους Προέδρους και Στελέχη των Νομικών Προσώπων και των Επιχειρήσεων του Δήμου, σε προκαθορισμένη κάθε φορά ατζέντα συζήτησης η οποία αντιστοιχεί σε κάθε άξονα δράσης.

Πίνακας 2
Διαμόρφωση ειδικών στόχων

Στην τρίτη φάση οι κατευθύνσεις για την χρηματοδότηση και εφαρμογή των δράσεων θα στηριχθούν σε καθαρά τεχνοκρατικά κριτήρια. Σκοπός της φάσης αυτής είναι η παρουσίαση κατευθύνσεων/ προτάσεων για τη διασφάλιση των αναγκαίων πόρων υλοποίησης των προτεινόμενων δράσεων και τη δημιουργία των αναγκαίων μηχανισμών εφαρμογής, παρακολούθησης και αξιολόγησης του επιχειρησιακού σχεδίου.

Πίνακας 3

Κατευθύνσεις για την εφαρμογή των στόχων

Η τέταρτη και τελική φάση στηρίζεται στην αρχή της χρήσης νέων τεχνολογιών για την προβολή του επιχειρησιακού σχεδίου και την ανάπτυξη δυνατοτήτων ανταλλαγής νέων ιδεών από άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς με σκοπό την αξιολόγηση και αναβάθμιση του προγράμματος από τη μια μεριά και την ευαισθητοποίηση και συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας από την άλλη. Για την υλοποίηση αυτής της φάσης θα χρησιμοποιηθούν μέσα όπως το διαδίκτυο, τα τοπικά μέσα επικοινωνίας καθώς η δημιουργία ημερίδων και εκδηλώσεων.

2.1.3. Προϋποθέσεις για τον επιτυχή σχεδιασμό και υλοποίηση του Ε.Π.

1. Πολιτική βούληση

Η εφαρμογή του Ε.Π. θέτει μια σειρά από σοβαρά ζητήματα τόσο σε επίπεδο στόχων και περιεχομένου της τοπικής ανάπτυξης όσο και σε επίπεδο μεθόδων και εργαλείων άσκησης πολιτικής. Η ενσωμάτωση των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης στις δραστηριότητες και στην καθημερινή πρακτική των ΟΤΑ, θα απαιτήσει σίγουρα μια

μακρά περίοδο (ανα)προσαρμογής των υφιστάμενων πρακτικών και νοοτροπιών σε όλα τα επίπεδα άσκησης πολιτικής και σε όλα τα επίπεδα της τοπικής κοινωνίας.

Οι αλλαγές αυτές δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν εάν δεν υπάρχει σαφής και σταθερή δέσμευση όλων των εμπλεκομένων, δηλαδή των εκλεγμένων διοικήσεων των ΟΤΑ, των υπευθύνων και εργαζόμενων στις υπηρεσίες, των κοινωνικών φορέων και οργανώσεων και της τοπικής κοινωνίας στο σύνολό της. Βέβαια, σε αυτή τη φάση εισαγωγής των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης στις τοπικές κοινωνίες, το μεγαλύτερο βάρος και ευθύνη αναλογεί στις εκλεγμένες διοικήσεις των ΟΤΑ. Οι δημοτικές αρχές θα πρέπει πρώτες από όλους να δεσμευτούν για την προώθηση και χωρίς υπαναχωρήσεις, όλα τα απαραίτητα μέτρα και δράσεις για τον σκοπό αυτό. Παράλληλα, και χρησιμοποιώντας όλα τα μέσα που διαθέτουν, θα πρέπει να φροντίσουν έτσι ώστε οι αρχές αυτές να διαχυθούν αποτελεσματικά στην τοπική κοινωνία εξασφαλίζοντας την ενεργό συμμετοχή αλλά και τη δέσμευσή της.

2. Συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας

Το Ε.Π. δε θα λειτουργήσει αποτελεσματικά εάν δεν συμπεριλάβει στις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης ένα ευρύ φάσμα από τοπικές ομάδες και ανθρώπους που θα συμμετέχουν σύμφωνα με τις ικανότητες και τις αρμοδιότητες που μπορεί να διαθέτουν σε τοπικούς φορείς. Μία επιτυχής εφαρμογή του ενθαρρύνει μέλη συμβουλίων, φορέων και οργανισμών να αναλάβουν ενεργό ρόλο για τη διάδοση και εφαρμογή του. Πολλοί δήμοι έχουν αναγνωρίσει ότι, αναπτύσσοντας σύγχρονους τρόπους προσέγγισης και διαβούλευσης με το κοινό, μπορούν να προωθήσουν καινοτόμες αποφάσεις με ευρεία κοινωνική συναίνεση.

Η συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας μπορεί να πραγματοποιηθεί με πολλούς τρόπους, ανάλογα με το μέγεθος, τις δυνατότητες και τις ιδιαιτερότητες κάθε ΟΤΑ. Παραδείγματα αποτελούν η λειτουργία επιτροπών και ομάδων εργασίας, η διανομή ερωτηματολογίων κλπ. Κάθε ΟΤΑ μπορεί να επιλέξει τον προσφορότερο, κατά την κρίση του, τρόπο (ή τρόπους) ενεργοποίησης και συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας. Σε κάθε περίπτωση όμως θα πρέπει να διασφαλίζεται τόσο η *ευρεία και ισότιμη συμμετοχή* όλων των κοινωνικών εταίρων, όσο και η *συστηματική και αξιόπιστη καταγραφή* των τοπικών προβλημάτων και προτεραιοτήτων.

3. Συνεργασίες σε τοπικό επίπεδο

Η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί μια συλλογική προσπάθεια, στην οποία εμπλέκονται όλες οι κοινωνικές δυνάμεις: κοινωνικοί φορείς και οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, κοινωνικές και επαγγελματικές ομάδες, ο ιδιωτικός τομέας και φυσικά η διοίκηση (κεντρική και τοπική). Για τον σκοπό αυτό είναι σημαντικό να

εξασφαλίζονται οι όροι και προϋποθέσεις για τη στενή, συνεχή και αποτελεσματική συνεργασία όλων των τοπικών δυνάμεων για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης. Όπως επίσης αναφέρεται στο ζήτημα της πολιτικής βούλησης, η προώθηση και η δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών και κινήτρων είναι ευθύνη της Τ.Α. η οποία θα πρέπει να προωθεί και να ενθαρρύνει την ευρύτερη δυνατή συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης προγραμμάτων και μέτρων για τη βιώσιμη ανάπτυξη των οικισμών. Ειδικότερα η Τ.Α θα πρέπει:

- Να εξασφαλίζει ίση και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση όλων των κοινωνικών ομάδων και ιδιαίτερα των νέων, των γυναικών και αυτών που αντιμετωπίζουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, στις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης.
- Να προωθεί προγράμματα επίλυσης συγκρούσεων και ανταγωνιστικών τάσεων για την κατανομή, την πρόσβαση και τη χρήση των αστικών πόρων.
- Να προωθεί τη δημιουργία εταιρικών σχέσεων μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων για την προώθηση προγραμμάτων και μέτρων της δημοτικής αρχής..
- Να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις στην ανάληψη πρωτοβουλιών και την υλοποίηση επενδύσεων που θα συμβάλλουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας, την παροχή υπηρεσιών, την κατασκευή υποδομών, οικονομικά προσιτών κατοικιών κλπ.
- Να προωθεί τη συνεργασία με πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα και να αξιοποιεί την ακαδημαϊκή έρευνα για την υλοποίηση καινοτόμων λύσεων στα προβλήματα της τοπικής κοινωνίας .

4. Ενδυνάμωση του ρόλου και της λειτουργίας των ΟΤΑ

Η ανάπτυξη και εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής, προϋποθέτει την ενεργοποίηση κατάλληλων μηχανισμών και τη δόμηση συγκεκριμένων ικανοτήτων/ ειδικοτήτων, προκειμένου οι υπηρεσίες του ΟΤΑ να ανταποκριθούν στις ανάγκες σχεδιασμού και υλοποίησης της σύνθετης αυτής προσπάθειας. Οι βασικές υποδομές που είναι απαραίτητες για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό και υλοποίηση της είναι, σε βασικές γραμμές, οι εξής :

- Ευέλικτοι μηχανισμοί καταγραφής και παρακολούθησης των εξελίξεων στους τομείς της οικιστικής ανάπτυξης, του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, καθώς και της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης. Η συστηματική

παρακολούθηση των εξελίξεων στους παραπάνω τομείς αποτελεί βασική προϋπόθεση για τον σωστό και αποτελεσματικό σχεδιασμό.

- Μηχανισμοί και υποδομές τεκμηρίωσης των εξελίξεων αλλά και των προγραμμάτων. Η τεκμηρίωση αφορά τη συστηματική συλλογή και αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων στοιχείων που αφορούν το δήμο, την οργάνωσή τους σε βάσεις δεδομένων και την αξιοποίησή τους για τον σχεδιασμό και υλοποίηση των προγραμμάτων και την κατασκευή των κατάλληλων δεικτών.
- Μηχανισμοί και δομές προώθησης της συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας στις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης, προώθησης συνεργασιών μεταξύ φορέων, συνεργασιών δημόσιου-ιδιωτικού τομέα κλπ.
- Μηχανισμοί πληροφόρησης του κοινού, επικοινωνίας με άλλους ΟΤΑ, κρατικούς φορείς, διεθνείς οργανισμούς, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην ΕΕ κλπ. Η χρήση του διαδικτύου μπορεί να αποτελέσει εξαιρετικά αποτελεσματικό εργαλείο τόσο για την παρουσίαση των δραστηριοτήτων του ΟΤΑ και την πληροφόρηση του κοινού, όσο και για την επικοινωνία με άλλους φορείς.

2.1.4. Η θεσμική μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Κατά την διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, επήλθαν πολλές και σημαντικές αλλαγές στην ελληνική τοπική αυτοδιοίκηση. Οι αλλαγές αυτές συνέβαλαν στον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και στην σύγκληση της με τους αντίστοιχους τοπικούς πολιτικο - διοικητικούς θεσμούς των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι μεταρρυθμίσεις αφορούν κυρίως τρεις τομείς παρέμβασης : α. την οργάνωση και λειτουργία της Τ.Α β. τις σχέσεις της με το κράτος και τα περιφερειακά όργανα διοίκησης και τέλος γ. το εύρος των αρμοδιοτήτων της.

1. Οργάνωση και λειτουργία

Στο πρώτο τομέα, στην οργάνωση και λειτουργία της Τ.Α., μπορούμε να επισημάνουμε καταρχήν την καθιέρωση της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης η οποία απορρόφησε το μεγαλύτερο μέρος των αρμοδιοτήτων της αποκεντρωμένης σε επίπεδο νομού διοίκησης, τις σοβαρές ανακατατάξεις στο πρώτο βαθμό, με την δημιουργία ισχυρότερων δήμων στο πλαίσιο του σχεδίου «Καποδίστριας» και τέλος την αναθεώρηση των συνταγματικών ρυθμίσεων για την Αποκέντρωση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ειδικότερα, η διεξαγωγή των πρώτων νομαρχιακών εκλογών το 1994, επέφερε σημαντικές αλλαγές στο χάρτη της αυτοδιοίκησης με την εκχώρηση αρμοδιοτήτων σε επίπεδο νομαρχίας και τον εκδημοκρατισμό του πολιτικού συστήματος. Έτσι, παραχωρήθηκαν σε αιρετά όργανα όλες οι αρμοδιότητες που παλαιότερα ασκούσαν από διορισμένους νομάρχες με εξαίρεση ορισμένων αρμοδιοτήτων όπως αρμοδιότητες για θέματα δημόσιας περιουσίας, αρμοδιότητες των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας, Εξωτερικών οι οποίες και αφορούν το σκληρό πυρήνα του κράτους Επίσης καθιερώνονται οι ενιαίες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, όπως αυτή της Αθήνας-Αττικής η οποία και αποτελείται από δύο νομαρχιακά διαμερίσματα. Οι ενιαίες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις έχουν όπως και οι απλές νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις ως όργανα το Πρόεδρο και το Συμβούλιο. Ο πρόεδρος εκλέγεται απευθείας από το λαό της ενιαίας Νομαρχιακής αυτοδιοίκησης με ενιαίο ψηφοδέλτιο που περιλαμβάνει και υποψήφιους Νομάρχες για τα νομαρχιακά διαμερίσματα καθώς και τους υποψήφιους για τα νομαρχιακά συμβούλια των διαμερισμάτων. Το συμβούλιο αποτελείται από το σύνολο των νομαρχιακών συμβούλων. Με τον πρόσφατο νόμο 3274/2004 συνίσταται και μια θέση μετακλητού Γενικού Γραμματέα ο οποίος διορίζεται και παύεται με απόφαση του Νομάρχη.

Το πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας επέφερε ριζικές αλλαγές στη Τ.Α με την δημιουργία πιο μεγάλων γεωγραφικά και πιο ισχυρών οικονομικά και διοικητικά δήμων που σκοπό έχουν τη παροχή αποτελεσματικών και ποιοτικών υπηρεσιών προς το πολίτη, τη προώθηση της τοπικής οικονομίας και τέλος την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Μέχρι το 1997 που εφαρμόστηκε ο Καποδίστριας, οι κατακερματισμένοι μικροί δήμοι και κοινότητες της χώρας δεν είχαν ούτε οικονομικούς πόρους ούτε ανθρώπινο δυναμικό για να προσφέρουν μεγάλο αριθμό υπηρεσιών υψηλής ποιότητας. Η συνένωση των δήμων και κοινοτήτων, από 5.921 δήμους και κοινότητες σε 900 δήμους και 133 κοινότητες συνοδεύτηκε και από ένα ειδικό χρηματοδοτικό πρόγραμμα, το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α.), το οποίο σκοπό είχε την στήριξη της μεταρρύθμισης μέσα από τη χρηματοδότηση υποδομών και την αναβάθμιση του προσωπικού των ΟΤΑ. Πρόσφατα, με το νόμο 3274/2004, το ΕΠΤΑ αντικαταστάθηκε από ένα νέο αναπτυξιακό πρόγραμμα, το πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ, το οποίο χρηματοδοτεί τους δήμους και τις κοινότητες από το 2005. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει 4 υποπρογράμματα με αντίστοιχα μέτρα. Οι αρχές και οι σκοποί που προβάλλονται από το πρόγραμμα Καποδίστριας περιλαμβάνουν τον εκσυγχρονισμό του διοικητικού συστήματος, τη δημιουργία πρωτοβάθμιων ΟΤΑ με θεσμική δομή σύγχρονων ανοικτών πόλεων, την αναβάθμιση του τοπικού πολιτικού συστήματος, τη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ, το συντονισμό των τοπικών δημόσιων επενδύσεων και τέλος, τη διασφάλιση ενός ικανοποιητικού βαθμού νομιμότητας, διαφάνειας και κοινωνικού ελέγχου στην τοπική εξουσία.

Ωστόσο, η πορεία αυτών των μεταρρυθμίσεων δεν υπήρξε ανάλογη των προσδοκιών που είχαν καλλιεργηθεί. Αναφορικά με τη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, αμφισβητήσεις και αβεβαιότητες σχετικά με το προσωπικό, τους πόρους χρηματοδότησης και τις αρμοδιότητες δημιουργούν συνεχή προβλήματα που δεν επιτρέπουν ακόμα και σήμερα τη θεμελίωση του ρόλου και της δυναμικής του νέου θεσμού. Επίσης, η συμπίεση των αρμοδιοτήτων τους και δράσεων τους ανάμεσα στην περιφερειακή διοίκηση και τους μεγάλους δήμους οι οποίοι δημιουργήθηκαν με το Καποδίστρια δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο το ρόλο ύπαρξής τους. Σχετικά με τους καποδιστριακούς δήμους, τα συνεχιζόμενα οικονομικά προβλήματα των δήμων αλλά και η απουσία ανάπτυξης της αναμενόμενης δυναμικής, παρά μόνο κατ' εξαίρεση, επιβεβαιώνει μια ασθμαίνουσα και μάλλον προβληματική λειτουργία των νέων δήμων. Επίσης, είναι προφανές ότι η εγκατάσταση νέων, ισχυρότερων διοικητικών κέντρων δεν επαρκεί από μόνη της για να επιλύσει το αναπτυξιακό πρόβλημα της περιφέρειας αλλά θα πρέπει να συνδυαστεί με μια γενικότερη και πιο

συστηματική αναδιάρθρωση της δημόσιας διοίκησης καθώς και με την ενθάρρυνση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

Επίσης, οφείλουμε να σημειώσουμε ότι οι αναγκαστικές συνενώσεις αφορούν όλους τους νομούς της χώρας εκτός από τρεις νομαρχίες του νομού Αττικής (στη νομαρχία Πειραιώς πραγματοποιήθηκαν συγχωνεύσεις ΟΤΑ) με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να εκκρεμεί η διοικητική ανασυγκρότηση της πρωτεύουσας. Ειδικότερα, η εθελοντική διαδημοτική συνεργασία με τον ν.2539/1997, ο οποίος καθιερώνει το σχετικό θεσμό των συμβάσεων διαδημοτικής συνεργασίας καθώς και με τους αναπτυξιακούς δημοτικούς συνδέσμους έρχεται να καλύψει το κενό του προγράμματος Καποδίστριας στην πρωτεύουσα επιτρέποντας τη συνεργασία όμορων δήμων στην παροχή κοινών υπηρεσιών π.χ συλλογή απορριμμάτων ή στη διαχείριση έργων διαδημοτικής σημασίας εξασφαλίζοντας με αυτό το τρόπο την ορθολογικότερη διαχείριση των πόρων των ΟΤΑ.

Επίσης, τα τελευταία χρόνια, η δημιουργία μητροπολιτικών αυτοδιοικήσεων στα μεγάλα αστικά κέντρα Αθήνας και Θεσσαλονίκης απασχολεί τόσο την πολιτική ηγεσία όσο και τον επιστημονικό κόσμο της αυτοδιοίκησης. Η αναγκαιότητα δημιουργίας μητροπολιτικών θεσμών προκύπτει από το γεγονός ότι στην μητροπολιτική περιοχή Αθήνας και Θεσσαλονίκης έχουν παρατηρηθεί α. προβλήματα που υπερβαίνουν τα σημερινά διοικητικά όρια του κάθε δήμου (συγκοινωνία, αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών...) και τα οποία απαιτούν ενιαία αντιμετώπιση σε μητροπολιτικό επίπεδο β. πολυαρχία φορέων (κεντρικό κράτος, εποπτευόμενοι φορείς, περιφέρεια, νομαρχιακή και τοπική αυτοδιοίκηση) με συνέπεια την παράλληλη αλληλοεπικάλυψη ή κενά αρμοδιοτήτων γ. έλλειψη συμπληρωματικότητας και συνέργια παράλληλων προγραμματισμών (τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα ΚΠΣ, περιφερειακό πρόγραμμα Αττικής, προγράμματα υπουργείων και ΔΕΚΟ...) και τέλος δ. ελλείψεις προς την πολιτική νομιμοποίηση των φορέων που είναι υπεύθυνοι για τη λήψη αποφάσεων και την αποδοχή τους από το πρόγραμμα. Η υλοποίηση της μεταρρύθμισης αναμένεται ότι θα συμβάλει τόσο στη συνέργια και ολοκλήρωση των πολιτικών για τη βιώσιμη ανάπτυξη του μητροπολιτικού χώρου όσο και στην παροχή αποτελεσματικότερων και καλύτερης ποιότητας υπηρεσιών στους πολίτες.

Τέλος, η πρόσφατη αναθεώρηση των συνταγματικών ρυθμίσεων για την αποκέντρωση και την τοπική αυτοδιοίκηση δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένους ΟΤΑ (δήμους και κοινότητες) με αποτέλεσμα να επιτρέπεται η κατάργηση λ.χ. των κοινοτήτων ή η δημιουργία και άλλων πέρα των "κοινών δήμων" όπως λ.χ νησιωτικών, μητροπολιτικών ή ορεινών. Ως προς τον δεύτερο βαθμό αυτοδιοίκησης, επιτρέπεται η δυνατότητα συγκρότησης των δευτεροβάθμιων ΟΤΑ σε επίπεδο

ανώτερο ή κατώτερο των σημερινών νομών. Ωστόσο τίθεται ρητά ο περιορισμός σε δύο βαθμίδες συγκρότησης ΟΤΑ (άρα ο τρίτος βαθμός βαθμίδας αποκλείεται πλέον, γεγονός πολύ θετικό αν λάβουμε υπόψη τη περιορισμένη σε σχέση με άλλα ευρωπαϊκά κράτη γεωγραφική έκταση της Ελλάδας). Ως προς τους συνδέσμους ΟΤΑ, η συνταγματική αναθεώρηση τους ενισχύει επιτρέποντας τόσο τη συγκρότηση διαβαθμικών συνδέσμων (όχι μόνο τη σύσταση συνδέσμων πρωτοβάθμιων ή αντιστοίχως δευτεροβάθμιων ΟΤΑ) και την διεύρυνση των αρμοδιοτήτων τους οι οποίες δεν περιορίζονται μόνο σε εκτέλεση έργων και παροχή υπηρεσιών. Σημαντική επίσης ως προς τα οικονομικά των ΟΤΑ, είναι και η καθιέρωση μεταξύ άλλων (αρχή διαφάνειας, μεταφορά αντιστοίχων πόρων με την μεταφορά κρατικής αρμοδιότητας) των τοπικών εσόδων, δηλ. τοπικοί φόροι που θα εξειδικεύονται και θα εισπράττονται από τους ΟΤΑ κατόπιν εξουσιοδότησης νόμου.

2. Αρμοδιότητες

Τις μεταρρυθμίσεις της διοικητικής οργάνωσης και λειτουργίας της ελληνικής αυτοδιοίκησης ακολούθησαν και μια σειρά από νόμους και προεδρικά διατάγματα τα οποία διεύρυναν κατά πολύ τις αρμοδιότητες της. Καταρχήν, η θεσμοθέτηση δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης έθεσε και προβλήματα οριοθέτησης του ειδικότερου ρόλου και των αρμοδιοτήτων των δύο βαθμίδων ΟΤΑ. Έτσι, ενώ οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ διατηρούν την ευθύνη για τις τοπικές υποθέσεις δημοτικού /κοινοτικού επιπέδου, οι δευτεροβάθμιοι ΟΤΑ αποκτούν την ευθύνη για τις τοπικές υποθέσεις νομαρχιακού επιπέδου. Με αυτό τον τρόπο, η δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση καλείται εκ φύσεως να αναλάβει κάποιες επιπλέον λειτουργίες σε σχέση με την πρωτοβάθμια και δεύτερον, οι δύο βαθμίδες δεν διαχωρίζονται αυστηρά αλλά διαπλέκουν τις λειτουργίες τους. Βέβαια η νομοθεσία (ν.2218/1994) υπογραμμίζει πως οι Νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις δεν θίγουν τις αρμοδιότητες των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, καθώς και ότι μεταξύ των δύο βαθμίδων δεν υφίσταται ιεραρχική σχέση. Επίσης, το πρόγραμμα Καποδίστριας με τη δημιουργία μεγάλων και ισχυρών δήμων δεν θα μπορούσε να αποδώσει θετικά αν δεν συνοδευόταν και με την διεύρυνση του πεδίου δράσης των ΟΤΑ μέσα από την αποκέντρωση αρμοδιοτήτων του κεντρικού κράτους και της περιφέρειας.

Η παρουσίαση που ακολουθεί περιλαμβάνει μια σύντομη καταγραφή των αρμοδιοτήτων και δράσεων των δήμων και κοινοτήτων δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση σε νέες αρμοδιότητες και δράσεις οι οποίες αναπτύχθηκαν τη τελευταία δεκαετία.

- Υλικοτεχνική υποδομή

Πρόκειται για μια σειρά παραδοσιακών αρμοδιοτήτων της Τ.Α όπως η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία συστημάτων ύδρευσης και αποχέτευσης, έργων δημοτικής οδοποιίας και πλατειών, των έργων ηλεκτροφωτισμού των κοινόχρηστων χώρων, των χώρων πρασίνου, αναψυχής και των παιδικών χαρών. Ο έλεγχος για τη τήρηση των σχετικών με την ύδρευση, την άρδευση και την αποχέτευση διατάξεων μπορεί να ασκείται και από τη δημοτική αστυνομία.

- Κοινωνική πολιτική

Τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται μια ευρεία παραχώρηση τέτοιων πεδίων δραστηριοποίησης από το νομοθέτη στους ΟΤΑ. Από τη μια μεριά, η Τ.Α θεωρείται η πιο κατάλληλη για τη παροχή τέτοιων υπηρεσιών λόγω εγγύτητας προς το πολίτη, από την άλλη όμως το κόστος τέτοιων πολιτικών είναι ιδιαίτερα υψηλό όταν μάλιστα τις περισσότερες φορές δεν μπορούν να επιβληθούν ανταποδοτικά τέλη ή εισφορές. Οι πιο σημαντικές αρμοδιότητες αυτού του τομέα είναι οι παρακάτω :

Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί σταθμοί

Αρχικά η ίδρυση και λειτουργία των παιδικών, βρεφονηπιακών και βρεφικών σταθμών αποτελούσε αποκλειστική αρμοδιότητα του κράτους. Στη συνέχεια, με το ν. 2503/1997 ορίζεται ότι οι παραπάνω σταθμοί μεταφέρονται στους δήμους και τις κοινότητες εφόσον έχουν πληθυσμό άνω των 4.000 κατοίκων. Οι απαιτούμενοι πόροι για τις δαπάνες μισθοδοσίας, προσωπικού, λειτουργίας και συντήρησης των κρατικών παιδικών σταθμών καλύπτονται από τους ΚΑΠ οι οποίοι ενισχύονται με τα ποσά που έχουν προβλεφθεί στον προϋπολογισμό του Υπ. Υγείας και Πρόνοιας και στους αντίστοιχους προϋπολογισμούς των περιφερειών.

Δημιουργία κέντρων ψυχαγωγίας ηλικιωμένων και κέντρα ανοικτής περίθαλψης ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.) και κέντρων υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με ειδικές ανάγκες

Ήδη από το 1984 λειτουργούν τα ΚΑΠΗ και τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.). Τα ΚΑΠΗ βοηθούν στην κοινωνική ένταξη των ηλικιωμένων ενώ τα ΚΔΑΠ στη δημιουργική απασχόληση των παιδιών και στη διευκόλυνση και στήριξη της οικογένειας. Τα τελευταία χρόνια, νέες μονάδες όπως τα ΚΗΦΗ καθώς και μονάδες φροντίδας ΑΜΕΑ λειτουργούν σε πολλούς μεγάλους δήμους.

Μελέτη και εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων

Αυτή η αρμοδιότητα ανοίγει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοποίησης των ΟΤΑ σε κοινωνικά προγράμματα όπως αυτά που αφορούν την απεξάρτηση ναρκομανών, την κοινωνική ένταξη προσφύγων και μεταναστών και την αξιοποίηση κοινοτικών και άλλων πόρων, ενδεχομένως και σε συνεργασία και με άλλους φορείς (ΕΕΤΑΑ 1995).

Δημόσια υγεία

Πέρα από τις παλαιότερες αρμοδιότητες για αδειοδότηση και λειτουργία των καταστημάτων και των επιχειρήσεων, οι όροι λειτουργίας των οποίων καθορίζονται από υγειονομικές διατάξεις, ενδιαφέρον παρουσιάζει η δυνατότητα ίδρυσης δημοτικών ιατρείων καθώς και η κατάρτιση ειδικών προγραμμάτων πρόληψης, άμεσης βοήθειας και θεραπείας. Τα τελευταία χρόνια οι ΟΤΑ διεκδικούν την ευθύνη ενός μέρους των υπηρεσιών υγείας κυρίως σε υπηρεσίες πρόληψης (διενέργεια εμβολιασμών ή προληπτικών εξετάσεων) και παροχής άμεσης βοήθειας (δημιουργία σταθμών). Επίσης η συνεργασία ΟΤΑ και κρατικών φορέων μέσω προγραμματικών ή άλλων συμβάσεων επιτρέπει την προσφορά υπηρεσιών που αφορούν τη θεραπεία.

Εκπαίδευση /Πολιτισμός /Αθλητισμός

Στο τομέα της εκπαίδευσης, ο νόμος αναθέτει στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ την ευθύνη για την ίδρυση, κατασκευή και λειτουργία σχολών διδασκαλίας μουσικής, χορού και ζωγραφικής, την μεταφορά μαθητών, την κατασκευή και συντήρηση σχολείων καθώς και τη δημιουργία νηπιαγωγείων. Στο τομέα του πολιτισμού, την δημιουργία και λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων τα οποία αναλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, και την οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων, την προώθηση πρωτοβουλιών για την διατήρηση και προβολή της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς καθώς και την επιχορήγηση πολιτιστικών φορέων.

Ωστόσο, μεταξύ αυτών των αρμοδιοτήτων, ιδιαίτερη σημασία έχει η νέα αρμοδιότητα κατασκευής, επισκευής και συντήρησης σχολείων. Πρόβλεψη σχετικά με αυτή την αρμοδιότητα των δήμων έγινε πρόσφατα με το ν. 2218/1994. Οι απαιτούμενοι πόροι για αυτή την αρμοδιότητα προέρχονται από το Δημόσιο Πρόγραμμα Επενδύσεων του ΥΠ.Ε.Π.Θ. και βρίσκονται υπό την εποπτεία του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α. Ωστόσο, στη περιφέρεια Αττικής, η κατασκευή σχολείων παραμένει στον Οργανισμό Σχολικών κτιρίων (Ο.Σ.Κ.), αλλά ο τελευταίος μπορεί να συνάγει σχετικές προγραμματικές

συμβάσεις και συνεπώς να συνεργάζεται με τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ.

Στον τομέα του αθλητισμού, οι δραστηριότητες των ΟΤΑ παρουσιάζουν εντυπωσιακή αύξηση κατά την τελευταία δεκαπενταετία. Μερικές από τις αρμοδιότητες είναι η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία των δημοτικών χώρων άθλησης και των δημοτικών σταδίων, γυμναστηρίων και αθλητικών κέντρων ή άλλων αθλητικών εγκαταστάσεων καθώς και η ρύθμιση των όρων για την χρήση και λειτουργία τους.

Πολεοδομία / Στέγαση

Ο Δ.Κ.Κ. περιλαμβάνει μια σειρά από αρμοδιότητες όπως τη μελέτη, διαχείριση και εκτέλεση προγραμμάτων οικιστικής και πολεοδομικής ανάπτυξης, την υλοποίηση του πολεοδομικού σχεδιασμού, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου καθώς και κάθε άλλο σχέδιο χωροταξικού επιπέδου, την καθιέρωση, με τοπικές κανονιστικές αποφάσεις, ειδικών όρων δόμησης, τον έλεγχο της τήρησης των διατάξεων για την οικοδόμηση, την γνωμοδότηση για τα ρυθμιστικά, χωροταξικά ή πολεοδομικά σχέδια και τέλος την γνωμοδότηση για προγράμματα χωροταξίας.

Και η πολεοδομική νομοθεσία περιλαμβάνει αρκετές ρυθμίσεις που προβλέπουν την ανάληψη σχετικών αρμοδιοτήτων από τους δήμους και τις κοινότητες. Συγκεκριμένα, προβλέπονται οι δυνατότητες των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ να προτείνουν την έγκριση ή τροποποίηση σχεδίου πόλεως, να αναλαμβάνουν την πρωτοβουλία για την εκπόνηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου, να γνωμοδοτούν για το ΓΠΣ και την πολεοδομική μελέτη, ενώ ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο ρόλος τους κατά την υλοποίηση της Πολεοδομικής Μελέτης με τις Πράξεις Εφαρμογής. Αξιοσημείωτες είναι επίσης και οι αρμοδιότητες των δήμων στο πλαίσιο των διαδικασιών που προβλέπουν την υποβολή Ενστάσεων από τους πολίτες στον οικείο ΟΤΑ κατά της τροποποίησης σχεδίου πόλης, κατά της Πολεοδομικής Μελέτης ή κατά της Πράξης Εφαρμογής.

Προστασία Περιβάλλοντος

Πολλές από τις παραδοσιακές αρμοδιότητες των ΟΤΑ (ύδρευση, αποχέτευση, αστικό πράσινο κλπ) συνδέονται με τη προστασία του περιβάλλοντος. Ωστόσο, ο νομοθέτης συμπεριέλαβε και άλλες αρμοδιότητες μερικές από τις οποίες παραθέτονται παρακάτω: την καθαριότητα και την διαχείριση απορριμμάτων, τη προστασία του

περιβάλλοντος, την προστασία των τοπικών φυσικών πόρων και περιοχών καθώς και των ιαματικών πηγών, τον έλεγχο γενικά της τήρησης των διατάξεων που αφορούν την προστασία περιβάλλοντος, την ρύθμιση, με τοπικές κανονιστικές αποφάσεις, θεμάτων προστασίας των κατοίκων από την ηχορύπανση, την αξιοποίηση ήπιων μορφών ενέργειας, την ίδρυση και λειτουργία δημοτικών εργαστηρίων για τον έλεγχο των αποβλήτων και της ρύπανσης και τέλος την γνωμοδότηση των ΟΤΑ για οποιαδήποτε διοικητική κανονιστική πράξη των κρατικών αρχών που αφορά την προστασία του περιβάλλοντος.

Τέλος, πολυάριθμες και σημαντικές είναι οι ρυθμίσεις για τις περιβαλλοντικές αρμοδιότητες των ΟΤΑ που βρίσκονται διάσπαρτες σε διάφορους νόμους όπως για παράδειγμα, η δυνατότητα των ΟΤΑ να εισηγούνται στο ΥΠΕΧΩΔΕ το καθορισμό αντιθρομβικών ζωνών στην περιοχή τους και να εκπονούν την σχετική ειδική μελέτη.

Κυκλοφορία /Στάθμευση /Συγκοινωνία

Οι σχετικές αρμοδιότητες των δήμων και των κοινοτήτων αφορούν :

- τη ρύθμιση της κυκλοφορίας, τον καθορισμό πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας,
- τον προσδιορισμό και τη λειτουργία των χώρων στάθμευσης οχημάτων καθώς και την ρύθμιση θεμάτων στάθμευσης,
- τον έλεγχο τήρησης των διατάξεων που αφορούν την κυκλοφορία και την στάθμευση οχημάτων,
- τη διοίκηση της αστικής συγκοινωνίας,
- τη σήμανση των δημοτικών και κοινοτικών οδών,
- την αφαίρεση ή εξάλειψη οποιασδήποτε πινακίδας, αφίσας, διαγράμμισης ή συσκευής που έχει γενικά δυσμενή επίδραση στην ασφάλεια της κυκλοφορίας,
- τη δημιουργία, σε δρόμους δευτερεύουσας κυκλοφοριακής σημασίας, ειδικών διαμορφώσεων του οδοστρώματος (σαμαράκια). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι για την άσκηση της τελευταίας αρμοδιότητας απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του ΥΠΕΧΩΔΕ για τις περιοχές των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

Από τις παραπάνω αρμοδιότητες, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει πάντως ο έλεγχος τήρησης των διατάξεων για τη κυκλοφορία και τη στάθμευση οχημάτων. Ο

ισχύων ΔΚΚ προβλέπει και πάλι ρητά τη συγκρότηση ειδικής υπηρεσίας (Δημοτική Αστυνομία) για την βεβαίωση των παραβάσεων και την επιβολή κυρώσεων. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 45 του ν. 2218/1994 ρυθμίζονται η βεβαίωση της παράβασης και η επιβολή κυρώσεων.

Τοπική οικονομία

Σε αυτό το τομέα, οι ΟΤΑ έχουν μια σειρά από αρμοδιότητες που αφορούν τη ρύθμιση, την αδειοδότηση και τον έλεγχο τοπικών οικονομικών δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, μερικές από τις αρμοδιότητες που αφορούν τη ρύθμιση περιλαμβάνουν τον καθορισμό των όρων λειτουργίας των δημοτικών αγορών, των δημοτικών θέρετρων και των τουριστικών εγκαταστάσεων, των κιν/φων, των νυκτερινών κέντρων, των μπαρ και των συναφών καταστημάτων. Σχετικά με την χορήγηση αδειών, οι δήμοι χορηγούν άδειες σε μικροπωλητές, σε κυλικεία, σε θέατρα, σε κιν/φους, σε υπαίθριο στάσιμο εμπόριο, σε διαφημίσεις σε χώρους όπου επιτρέπεται η πραγματοποίηση διαφήμισης και για την τοποθέτηση διαφημιστικών κατασκευών-πλασιών καθώς και σε χρήσεις κοινόχρηστων χώρων. Από τις αρμοδιότητες ελέγχου των οικονομικών δραστηριοτήτων αξίζει να αναφερθούν, ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν τη λειτουργία των πάσης φύσεως επιτηδευμάτων και επαγγελμάτων, την αφαίρεση αδειών των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος καθώς και επιχειρήσεων κινηματογράφων, θεάτρων ή άλλων παρεμφερών εγκαταστάσεων.

Σχετικά με τις αναπτυξιακές πρωτοβουλίες των ΟΤΑ, στο ΔΚΚ βρίσκονται μια σειρά από διατάξεις όπως

- την αξιοποίηση και εκμετάλλευση των τοπικών φυσικών πόρων και περιοχών,
- την διαχείριση της δημοτικής περιουσίας,
- την ίδρυση, κατασκευή και λειτουργία κέντρων επαγγελματικού προσανατολισμού,
- την εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής,
- την μελέτη, εκτέλεση και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στα πλαίσια του χωροταξικού σχεδιασμού,
- την αποθήκευση και εμπορία υγρών και αέριων καυσίμων

- την δημιουργία θέρετρων και τουριστικών εγκαταστάσεων
- την δημιουργία δημοτικών επιχειρήσεων με σκοπό τη δημιουργία εσόδων ή την οικονομική εκμετάλλευση έργων που εξυπηρετούν το κοινό.

Από τις παραπάνω αρμοδιότητες, η πιο σημαντική είναι ασφαλώς εκείνη για την ίδρυση επιχειρήσεων σε σκοπό την πραγματοποίηση εσόδων. Από τη μια μεριά, οι επιχειρήσεις αυτές επιτρέπουν την αξιοποίηση των τοπικών δυνάμεων με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης και από την άλλη επιτρέπουν την υλοποίηση καινοτόμων και αποτελεσματικών πολιτικών ξεπερνώντας τα γραφειοκρατικά όρια και τους περιορισμένους οικονομικούς πόρους των ΟΤΑ.

3. Σχέσεις κράτους και Τ.Α.

Πέρα από την αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και πόρων του κράτους στην Τ.Α, μια σειρά από νέες πρακτικές όπως η υιοθέτηση της έννοιας του δημοκρατικού προγραμματισμού (Ν. 1622/1986), η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων και η συμμετοχή της Τ.Α στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα δημιούργησε τις συνθήκες για περαιτέρω αυτονόμηση της Τ.Α από το κράτος και ενίσχυση του ρόλου της.

Στα πλαίσια του δημοκρατικού προγραμματισμού, οι ΟΤΑ έχουν προγραμματικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες που αφορούν το σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών τοπικής ανάπτυξης. Στα πλαίσια αυτών των προγραμματικών αρμοδιοτήτων, η Τ.Α καταρτίζει το Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και χρηματοδοτεί έργα τοπικής σημασίας του ετήσιου Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος από ίδιους πόρους του Δήμου καθώς και από τις πιστώσεις του προγράμματος δημόσιων επενδύσεων. Οι γνωμοδοτικές αρμοδιότητες ενεργοποιούνται στις περιπτώσεις που τα όργανα του κράτους ζητούν τη γνώμη των ΟΤΑ. Ειδικότερα, το δημοτικό συμβούλιο έχει τη δυνατότητα να πάρει θέση σε θέματα τοπικού ενδιαφέροντος και να γνωμοδοτήσει στις δημόσιες αρχές όταν αυτές ζητούν τη γνώμη του. Επίσης, το δημοτικό συμβούλιο διατυπώνει προτάσεις προς το νομαρχιακό και περιφερικό συμβούλιο για μέτρα που αφορούν το δήμο και εντάσσονται στα αντίστοιχα γεωγραφικά αναπτυξιακά προγράμματα. Τέλος, διατυπώνει προτάσεις προς τους φορείς του δημόσιου τομέα για έργα και μέτρα πολιτικής που αφορούν το δήμο και χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων αλλά εντάσσονται σε ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα των φορέων αυτών.

Σύμφωνα με τις διατάξεις που αφορούν τις προγραμματικές συμβάσεις (ν. 1416/1984), οι ΟΤΑ μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις με φορείς του δημόσιου

τομέα με σκοπό την μελέτη και εκτέλεση έργων ή προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής και για τη παροχή υπηρεσιών. Με αυτό τον τρόπο, οι ΟΤΑ αυξάνουν τα έσοδά τους, βελτιώνουν το επίπεδο παρεχόμενων υπηρεσιών και ξεφεύγουν από τα παραδοσιακά γραφειοκρατικά εμπόδια.

Τέλος, η εμπειρία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΤΑ) από τη συμμετοχή της σε ευρωπαϊκά προγράμματα, κυρίως στα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (Α', Β', Γ') και στις κοινοτικές πρωτοβουλίες (HORIZON, ΤΕΡ, URBAN, EQUAL...) τα οποία στηρίζονται στις αρχές της εταιρικής σχέσης και της επικουρικότητας, την ανέδειξε ως ισχυρό όργανο σχεδιασμού και υλοποίησης αναπτυξιακών δράσεων. Η συμμετοχή της ΤΑ στην υλοποίηση των ΚΠΣ ήταν και είναι καίριας σημασίας (πχ. στο συνολικό κόστος του Γ' ΚΠΣ, η Τ.Α μετέχει άμεσα ή έμμεσα με μερίδιο 20%). Η συγκεκριμένη συμμετοχή επηρεάζει αμφίδρομα την αναπτυξιακή προσπάθεια. Αφενός η ίδια υλοποίηση των αναπτυξιακών προγραμμάτων με συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποκτά μεγαλύτερη πολιτική νομιμοποίηση και οδηγεί σε μεγαλύτερο βαθμό αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των δράσεων σε τοπικό επίπεδο, αφετέρου η συγκεκριμένη εμπειρία μετεμφύτευσε νέα φιλοσοφία και νέες καινοτομίες στην υλοποίηση αναπτυξιακών δράσεων (π.χ συμμετοχή των πολιτών, συμμετοχή κοινωνικών ομάδων, συνεργασίες δημοσίων και ιδιωτικών φορέων) και ενίσχυσε το ρόλο της Τ.Α απέναντι στο κράτος.

2.1.5. Βασικές αρχές των εθνικών και ευρωπαϊκών τομεακών πολιτικών

Το στρατηγικό επιχειρησιακό πρόγραμμα ανάπτυξης του Δήμου Αιγάλεω θα πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν και να εξειδικεύει τους στρατηγικούς στόχους και προτεραιότητες των εθνικών τομεακών πολιτικών, ιδιαίτερα δε εκείνων των οποίων τα στοιχεία υποβοηθούν στη βελτίωση της κοινωνικο-οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης της περιοχής. Επίσης, το πλαίσιο διαμόρφωσης του Ε.Π. του Δ. Αιγάλεω προσδιορίζεται από τις επιταγές και τις επιπτώσεις των ευρύτερων πολιτικών περιφερειακού και νομαρχιακού επιπέδου στο συγκεκριμένο χωρικό σύνολο. Είναι λοιπόν αναγκαίο να παραθέσουμε, εν συντομία, το ευρύτερο εθνικό και περιφερειακό αναπτυξιακό πρότυπο που προωθείται από τα ευρωπαϊκά, εθνικά και περιφερειακά όργανα της χώρας.

Η συγκεκριμένη προσπάθεια ενέχει αρκετές δυσκολίες καθώς η χρονική διάρκεια του ΕΣ από το 2007-2010 συμπίπτει με την αρχή του σχεδιασμού της νέας περιόδου της

εθνικής διαρθρωτικής πολιτικής. Συνεπώς, ο τοπικός αναπτυξιακός προγραμματισμός θα πρέπει: α) να υιοθετεί τις στρατηγικές επιλογές των ήδη εγκεκριμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού προσβλέποντας στη μέγιστη αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων από την υλοποίηση των συγκεκριμένων δράσεων, β) να αξιολογεί και να εξειδικεύει τις νέες στρατηγικές επιλογές που προκύπτουν από τις εξελίξεις στον ευρωπαϊκό και εθνικό χώρο και αφορούν τη νέα διαρθρωτική πολιτική της Ελλάδας το χρονικό διάστημα 2007-2013.

2.1.5.1. Οι βασικές αρχές του Ε.Π.

2.1.5.1.1. Θεωρητικό πλαίσιο

1. Θεωρίες Προτύπων Ανάπτυξης

Η αντιμετώπιση των τοπικών προβλημάτων σύμφωνα με τις σύγχρονες θεωρητικές αντιλήψεις προσπαθεί να ξεφύγει από τις μονοδιάστατες θεωρήσεις ανάπτυξης εκ των άνω και εκ των κάτω, υιοθετώντας ένα σχετικά νέο πρότυπο τοπικής ανάπτυξης.

Ειδικότερα, το συγκεκριμένο πρότυπο ανάπτυξης αποτελεί μια σημαντική παραλλαγή του εκ των κάτω μοντέλου (της ενδογενούς ανάπτυξης) βασισμένο κυρίως στην κινητοποίηση των τοπικών πόρων σε ένα πλαίσιο κοινωνικής συναίνεσης και τοπικής συλλογικής δράσης. Ουσιαστικά η τοπική ανάπτυξη αποτελεί μια διαδικασία επικεντρωμένη στο ενδογενές δυναμικό, στη συμμετοχή της τοπικής κοινότητας στις αναπτυξιακές διαδικασίες, στις δυνατότητες καινοτομίας, επιχειρηματικότητας, ευελιξίας σε τοπικό επίπεδο και τέλος στη δημιουργία των κατάλληλων υποδομών.

Η διαμόρφωση του συγκεκριμένου μοντέλου δεν ήταν δυνατόν να διατηρηθεί πλήρως ανέπαφη από τις επιδράσεις του πολιτικού προτύπου (εκ των άνω), το οποίο αποτελεί στην ουσία ένα μοντέλο εξωτερικά κατευθυνόμενης ανάπτυξης και υιοθετήθηκε κατά κύριο λόγο τις προηγούμενες δεκαετίες με βασικό στόχο την ανάπτυξη επιλεγμένων παραγωγικών τομέων ή ηγετικών κλάδων σε χωρικά σημεία κομβικής σημασίας.

Στην πραγματικότητα τα δύο αυτά μοντέλα (πολικό και ενδογενές), τα οποία διαδέχθηκαν το ένα το άλλο μέσα σε ένα πλαίσιο ευρύτερων παγκόσμιων ανακατατάξεων και μετασχηματισμών δεν αλληλοαναιρούνται αλλά συνυπάρχουν και εφαρμόζονται με διάφορους συνδυασμούς.

Η ενδογενής ανάπτυξη παρουσιάζεται κυρίως σε περιόδους κρίσης με σημαντικές διαρθρωτικές μεταβολές, ενώ σε περιόδους οικονομικής ανόδου με αυξανόμενες προοπτικές μεγέθυνσης, προωθείται το πολιτικό πρότυπο.

Ο Stohr (1981) υποστήριξε, σχετικά με την επιλογή του αναπτυξιακού μοντέλου, ότι αυτό ποικίλει ανάλογα με το κυρίαρχο οικονομικό, τεχνολογικό, ιδεολογικό σύστημα καθώς και με την κοινωνική και πολιτική οργάνωση που επικρατεί. Κατά τη διάρκεια ιστορικών περιόδων, που κυριαρχούν οι επίσημοι μεγάλοι οργανισμοί (ΟΟΑΣΑ, ΠΟΕ κλπ), οι αστικές δραστηριότητες, ο ρασιοναλισμός, όταν οι σχέσεις του ανθρώπου με τη φύση ατονούν και οι τεχνολογικές καινοτομίες εξελίσσονται ταχύτατα και ανεξέλεγκτα, τότε το πρότυπο της αναπτυξιακής διαδικασίας που ακολουθείται κατευθύνεται εκ των άνω, δηλαδή από την κορυφή της πολιτικοδιοικητικής πυραμίδας.

Αντίθετα σε περιόδους όπου κυριαρχεί ο κοινωνικός έλεγχος στις τεχνολογικές καινοτομίες, η έμφαση στην ποιότητα και στη διαφοροποίηση του προϊόντος, η επικράτηση άτυπων ή ανεπίσημων κοινωνικών ομάδων καθώς και η μέριμνα του ανθρώπου για τη φύση και το περιβάλλον, τότε το πρότυπο που ακολουθείται κατευθύνεται από τα κάτω. Στην περίπτωση αυτή η σημασία εμπλοκής της τοπικής αυτοδιοίκησης αποκτά κεντρική σημασία.

Σύμφωνα λοιπόν με την προαναφερθείσα μορφή ανάπτυξης, η έννοια της τοπικής ανάπτυξης προσανατολίζεται κυρίως στην ενδογενή ανάπτυξη. Το πρότυπο της ενδογενούς ανάπτυξης βασίζεται σε ορισμένα τοπικά χαρακτηριστικά και στην ικανότητα να ελέγχει ορισμένες θεμελιώδεις μεταβλητές όπως:

- Στη χρήση τοπικών πόρων (εργασία, τοπικά κεφάλαια, επιχειρηματικότητα, πρώτες ύλες, ειδικευμένη γνώση).
- Στην ικανότητα ελέγχου της τοπικής διαδικασίας συσσώρευσης.
- Στην ικανότητα για καινοτομία.
- Στην ύπαρξη και στην ικανότητα ανάπτυξης παραγωγικών, ενδοκλαδικών και διακλαδικών, αλληλεξαρτήσεων και διασυνδέσεων σε τοπικό επίπεδο.

Ωστόσο, η ενδογενής ανάπτυξη δεν σημαίνει και μια κλειστή οικονομία, αφού η αποτελεσματική της ύπαρξη προϋποθέτει τις δυνατότητες προσαρμογής και αντίδρασης στους εξωτερικούς οικονομικοκοινωνικούς μετασχηματισμούς.

2. Βιώσιμη Ανάπτυξη

Ο ορισμός που χρησιμοποίησε η επιτροπή Bruttland στην έκθεση της θεωρήθηκε ως ο πλέον ολοκληρωμένος και συνεκτικός ταυτόχρονα: *«Διατηρήσιμη είναι η ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος, χωρίς να εξασθενίζει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες».*

Με τον όρο διατηρήσιμη (αιφόρο ή βιώσιμη) ανάπτυξη όπως αναφέρει και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού στοχεύουμε:

- στην αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη ολοκληρωμένων παρεμβάσεων.
- στη διατήρηση των μη ανανεώσιμων φυσικών πόρων.
- στη διαφύλαξη του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος.
- στη διαφύλαξη και αναπαραγωγή του πολιτιστικού γίνεσθαι.
- στη διατήρηση του κοινωνικού και ψυχολογικού ιστού του τόπου.
- στη διαφύλαξη της φυσικής και πολιτιστικής ιδιαιτερότητας του τόπου.
- στην αναβάθμιση των τοπικών ποιοτικών χαρακτηριστικών.
- στη μη αλλοίωση-αλλοτρίωση του φυσικού περιβάλλοντος.
- στη μη αλλοίωση του τρόπου διαβίωσης των κατοίκων.
- στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική βιωσιμότητα του τόπου.

3. Επιχειρησιακό Σχέδιο

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο στρατηγικής, καινοτόμο για τα δεδομένα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα, τόσο για τους στόχους που θέτει όσο και για τις μεθόδους που απαιτεί για την επιτυχή προώθησή τους.

Τα απαραίτητα μέτρα και πολιτικές που πρέπει διαμορφωθούν, είναι εξ' αντικειμένου σύνθετα, αναπτύσσονται σε πολλά επίπεδα και απαιτούν νέα εργαλεία, νέες μεθόδους και νέα νοοτροπία. Οι απαιτήσεις αυτές θέτουν με τη σειρά τους το ζήτημα της αναβάθμισης του τρόπου λειτουργίας των Ο.Τ.Α σε όλα τα επίπεδα (πολιτικό/κοινωνικό, διοικητικό, τεχνικό). Μέσα από αυτή την οπτική, δεν θα ήταν υπερβολικός ο ισχυρισμός πως η αναβάθμιση της λειτουργίας των Ο.Τ.Α αποτελεί στόχο εξ' ίσου σημαντικό με το βασικό στόχο για βιώσιμη ανάπτυξη.

3. Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης

3.1. Γενικά Χαρακτηριστικά

3.1.1. Οριοθέτηση, Χωροταξική – Διοικητική Ένταξη

Τα όρια του Δήμου Αιγάλεω καθορίζονται: ανατολικά από το Δήμο Αθηναίων, βορειοανατολικά από το Δήμο Περιστερίου, νότια-νοτιοδυτικά από τους Δήμους Αγ. Ι. Ρέντη και Ταύρου-Νίκαιας (σε μικρά μέτωπα, δυτικά από το Δήμο Αγ. Βαρβάρας και βορειοδυτικά από το Δήμο Χαϊδαρίου. Η έκταση του Δήμου είναι 6.450 τετρ. χλμ. και ο πληθυσμός του (σύμφωνα με την απογραφή της ΕΣΥΕ κατά το έτος 2001) ανέρχεται στις 77.917.

Ο Δήμος Αιγάλεω ανήκει στη *χωροταξική υποενοότητα* του Λεκανοπεδίου της Αθήνας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1515/85 για το «Ρυθμιστικό Σχέδιο και την Προστασία του Περιβάλλοντος της Αθήνας».

Διοικητικά ανήκει στη Νομαρχία Αθηνών της Περιφέρειας Αττικής. Πιο συγκεκριμένα, ανήκει στο Δυτικό Τομέα της Νομαρχίας Αθηνών και αποτελεί μέλος του Αναπτυξιακού Συνδέσμου Δυτικής Αθήνας (ΑΣΔΑ).

3.1.2. Ιστορικά στοιχεία

Η περιοχή του Αιγάλεω ονομάστηκε έτσι από το βουνό Αιγάλεω, που το αρχαιοελληνικό του όνομα σημαίνει "λαός κασικιών" (Αιγάλεως < {αίγα + λεώς}, λεώς είναι αντέκταση του λαός). Στο όρος Αιγάλεω είχε εγκατασταθεί ο βασιλέας των Περσών Ξέρξης για να παρακολουθήσει την εξέλιξη της ναυμαχίας στον κόλπο της Σαλαμίνας, το 480 π.Χ.. Σημειώνουμε πάντως ότι στον δήμο Αιγάλεω δεν ανήκει το βουνό, καθώς τα όριά του εκτείνονται σε μικρή απόσταση απ' αυτό, προς την πλευρά της Αθήνας. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1920 στην περιοχή συνέρευσαν πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία δημιουργώντας έτσι τους πρώτους οργανωμένους πυρήνες, αφού εκείνη την εποχή οι μοναδικοί κάτοικοι εκεί ήσαν μερικές εκατοντάδες εργατών του τοπικού πυριτιδοποιείου. Στην τοποθεσία, που στη συνέχεια αναγορεύθηκε ως κοινότητα, δόθηκε τότε η συμβολική ονομασία "*Νέες Κυδωνίες*".

Επί Κατοχής (1941) η πόλη αναβαθμίσθηκε σε δήμο, ενώ στις 29-9-1944 θρήνησε την απώλεια τουλάχιστον 65 άοπλων και αθώων κατοίκων της, που δολοφονήθηκαν άνανδρα κατά τη διάρκεια επιδρομής γερμανικού τάγματος στη συνοικία του *Αγίου Σπυρίδωνα* (τα περισσότερα σπίτια της οποίας παραδόθηκαν στις φλόγες), δίπλα

στον ποταμό Κηφισό. Τα επόμενα χρόνια, στην πόλη -που σταδιακά οικοδομήθηκε πλήρως και απώλεσε τον παλιότερο χαρακτήρα του πευκόφυτου προαστίου- κατέφυγε πλήθος εσωτερικών μεταναστών που αναζητούσαν δουλειές, ενώ άνθηση γνώρισαν τα λαϊκά κέντρα της περιοχής με ρεμπέτικη μουσική τα οποία αποτέλεσαν πόλο έλξης και εκτόνωσης για την τοπική κοινωνία.

Το Αιγάλεω είναι αδελφοποιημένος δήμος με το δήμο *Λεγανές Ισπανίας*, από τη δεκαετία του '80.

Διαθέτει επίσης και δύο εφημερίδες που ασχολούνται αποκλειστικά με το Αιγάλεω: Την εφημερίδα "Αιγάλεω" (έχει την έδρα της στη Γρηγορίου Κυδωνιών 15-Αιγάλεω και εκδίδεται από το 1985) και την εφημερίδα "Η Πόλη μας" (έχει την έδρα της στην Αγ. Βαρβάρα). Υπάρχουν επίσης και άλλες εφημερίδες που ασχολούνται με το Αιγάλεω, αλλά όχι αποκλειστικά με αυτό, όπως οι "15 μέρες στη Δυτική Αθήνα" (έχει την έδρα της στο Χαϊδάρι) και ο "Υπεύθυνος Πολίτης" (εδρεύει στο Αιγάλεω).

Από το 2006 κυκλοφορεί περιοδικό με τίτλο *Πυριτιδοποιείο* που ασχολείται αποκλειστικά με το Αιγάλεω και έχει την έδρα του σ' αυτό. Αντικείμενα του περιοδικού αποτελούν δημοτικά και πολιτικά θέματα, αθλητισμός, παιδεία, πολιτισμός, οικολογία και περιβάλλον. Σκοπός του είναι η παρακίνηση για ενεργή συμμετοχή των πολιτών στα κοινά της πόλης.

3.2. Δημογραφικά – Κοινωνικοοικονομικά Χαρακτηριστικά

Τα στοιχεία για τα δημογραφικά και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού του Δήμου Αιγάλεω αντλήθηκαν από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (εφεξής ΕΣΥΕ) και συγκεκριμένα από την επίσημη απογραφή του πληθυσμού της Ελλάδος κατά το έτος 2001. Προκειμένου για την εξαγωγή συμπερασμάτων όσον αφορά στη διαμόρφωση της δημογραφικής εικόνας της υπό μελέτη περιοχής έγινε σύγκριση των χαρακτηριστικών της με τα αντίστοιχα στοιχεία της απογραφής του 1991.

3.2.1. Δημογραφικά χαρακτηριστικά

3.2.1.1. Εξέλιξη συνολικού πληθυσμού

Η έκταση του Δήμου Αιγάλεω ανέρχεται σε 6,450 τετρ. χλμ., η οποία αντιστοιχεί στο 1,4% της Περιφέρειας Πρωτεύουσας. Ο πληθυσμός του Δήμου Αιγάλεω ανερχόταν σε 77.917 άτομα κατά το έτος 2001. Αναφέρεται ότι, κατά την προηγούμενη δεκαετία (ΕΣΥΕ, απογραφή 1991) ο πληθυσμός του Δήμου ήταν ίσος με 78.563 άτομα.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, ο πληθυσμός του Δήμου Αιγάλεω τη δεκαετία 1991-2001 σημείωσε μείωση της τάξης του 0,83%, μειούμενος κάθε χρόνο κατά 0,08 ποσοστιαίες μονάδες.

Ο Δήμος Αιγάλεω θεωρείται μια ιδιαίτερα πυκνοκατοικημένη περιοχή, καθώς σε κάθε τετρ. χλμ. αντιστοιχούν 12.080 άτομα. Κατά την απογραφή του 1991 η *πυκνότητα του πληθυσμού* ήταν 12.180 άτομα ανά τετρ. χλμ. Το μέγεθος αυτό, παρόλο που μειώθηκε την τελευταία δεκαετία, εξακολουθεί να είναι αρκετά υψηλότερο του μέσου όρου της Περιφέρειας (σχεδόν διπλάσιο), και ταυτόχρονα υπερβαίνει κατά πολύ τον αντίστοιχο εθνικό μέσο όρο για το σύνολο της χώρας (82,86 άτομα ανά τετρ. χλμ.) αλλά και τον εθνικό μέσο όρο για τα αστικά διαμερίσματα (408,37 άτομα ανά τετρ. χλμ.).

Πίνακας 4
Δημογραφικά χαρακτηριστικά Δήμου Αιγάλεω

	Έκταση (σε τετρ. χλμ.)	Πληθυσμός (σε άτομα)	Πυκνότητα πληθυσμού (άτομα / τετρ. χλμ.)
1991	6,450	78.563	12.180
2001	6,450	77.917	12.080
Μεταβολή	0,00%	-0,83%	-0,82%

Πηγή: ΕΣΥΕ, απογραφή 2001, επεξεργασία ομάδας έργου

3.2.1.2. Μεταναστευτική κίνηση

Τα τελευταία χρόνια εγκαταστάθηκαν στο Δήμο του Αιγάλεω ξένοι μετανάστες και πρόσφυγες κυρίως Αλβανοί (49,42% του αλλοδαπού πληθυσμού), Ιρακινοί (21,37%), Πακιστανοί (7,68%) και Ρουμάνοι (3,38%) αλλά και άλλοι (18,15%) από τα Βαλκάνια, την Ασία καθώς και την Ευρώπη. Σύμφωνα με την απογραφή του 2001, ο αριθμός των αλλοδαπών που διαμένουν στο Δήμο του Αιγάλεω ανέρχεται στις 5.530.

Στους πίνακες που ακολουθούν αποτυπώνονται τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του αλλοδαπού αυτού πληθυσμού: επίπεδο εκπαίδευσης, απασχολούμενοι και άνεργοι, είδος απασχόλησης.

Πίνακας 5
Αλλοδαποί κατά υπηκοότητα και επίπεδο εκπαίδευσης

Υπηκοότητα	Σύνολο	ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ													
		Κάτοχοι διδακτορικού τίτλου	Κάτοχοι μάστερ	Πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών	Πτυχιούχοι ΤΕΙ και Ανωτέρων Σχολών	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης	Πτυχιούχοι ΤΕΛ	Πτυχιούχοι ΤΕΣ	Απόφοιτοι 3τάξιου Γυμνασίου	Απόφοιτοι Δημοτικού	Φοιτούν στο Δημοτικό	Εγκατέλειψαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	Δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	Παιδιά κάτω των 6 ετών
Σύνολο	5.530	3	4	300	118	102	1.486	98	67	951	1.116	405	225	309	346
Αλβανία	2.733			140	34	28	741	37	31	558	542	262	63	72	225
Ιράκ	1.182	2		36	12	19	215	13	10	170	296	103	89	133	84
Πακιστάν	425			6	1	4	95	6	5	92	112	1	42	61	
Ρουμανία	187			9	2	4	98	7	4	29	23	2		4	5
Κύπρος	104			11	9	4	56	3		6	11	1	1	1	1
Ρωσία	90			11	5	2	25	3	5	10	13	3	3	10	
Βουλγαρία	74		1	14	5	1	22	5	1	8	12	1	1	2	1
Η.Π.Α.	71		2	8	2	5	18	4	1	4	16	6	1	1	3
Συρία	57			1			17	1		14	6	1	3	5	9
Ουκρανία	48			7	3	4	15	2	2	3	8	4			
Μπανγκλαντές	42			1			20	3	3	4	4			7	
Πολωνία	39			2	1	1	16	3		8	5	1			2
Μολδαβία	22			2	4	2	4	1		3	5	1			
Λίβανος	20			1			5			8	1			3	1
Αίγυπτος	39			2	2	2	15	1		4	4	1	2	4	2
Αυστραλία	45	1	1	2		2	19	1	1	1	7	5	1	2	2
Άλλη*	352			47	38	24	105	12	4	29	51	14	19	4	11

Πηγή: ΕΣΥΕ, απογραφή 2001, επεξεργασία ομάδας έργου

*Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες υπηκοότητες: Αίγυπτος, Αλγερία, Αντίλλες, Αργεντινή, Αρμενία, Αυστρία, Βέλγιο, Βραζιλία, Γαλλία, Γερμανία, Γεωργία, Γιουγκοσλαβία, Δανία, Ελβετία, Εσθονία, Ην. Βασίλειο, Ιαπωνία, Ινδία, Ιορδανία, Ιράν, Ιρλανδία, Ισπανία, Ισραήλ, Ιταλία, Καζακστάν, Καναδάς, Κένυα, Κίνα, Κροατία, Λάτβια, Λιθουανία, Μαρόκο, Μεξικό, Μολδαβία, Ν. Ζηλανδία, Νιγηρία, Ν.Αφρική, Ολλανδία, Ουγγαρία, Ουζμπεκιστάν, Περού, Σ. Αραβία, Σλοβακία, Σουδάν, Σουηδία, Σρι Λάνκα, Ταϊβάν, Τουρκία, Τσεχία, Υεμένη, Φιλιππίνες, Ελ Σαλβαδόρ.

Πίνακας 6
Οικονομικά ενεργός και μη πληθυσμός αλλοδαπών

Σύνολο πληθυσμού	Οικονομικώς ενεργοί				Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι	Ανεργοί		
			Σύνολο	Από αυτούς "νέοι"	
Υπηκοότητα	3.062	2.688	374	230	1.876
Αίγυπτος	29	28	1	0	7
Αλβανία	1.391	1.271	120	74	957
Αρμενία	13	9	4	3	5
Αυστραλία	18	15	3	0	20
Βουλγαρία	50	45	5	1	23
Γεωργία	16	13	3	1	13
Η.Π.Α.	32	27	5	3	32
Ην. Βασίλειο	11	11	0	0	13
Ινδία	28	20	8	7	5
Ιράκ	612	490	122	87	422
Καζακστάν	16	14	2	0	7
Καναδάς	26	24	2	0	25
Κύπρος	35	30	5	2	68
Μολδαβία	15	14	1	0	6
Μπανγκλαντές	29	29	0	0	13
Ουκρανία	27	25	2	0	19
Πακιστάν	378	324	54	32	47
Πολωνία	18	16	2	2	19
Ρουμανία	145	132	13	10	37
Ρωσία	51	46	5	2	38
Συρία	29	25	4	1	18
Άλλη*	93	80	13	5	82

Πηγή: ΕΣΥΕ, απογραφή 2001, επεξεργασία ομάδας έργου

* Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες υπηκοότητες: Αλγερία, Αντίλλες, Αργεντινή, Βέλγιο, Βραζιλία, Γαλλία, Γερμανία, Γιουγκοσλαβία, Δανία, Ελβετία, Εσθονία, Ιαπωνία, Ιορδανία, Ιράν, Ιρλανδία, Ισπανία, Ισραήλ, Ιταλία, Κένυα, Κίνα, Κροατία, Λάτβια, Λίβανος, Λιθουανία, Μαρόκο, Μεξικό, Ν. Ζηλανδία, Νιγηρία, Ν.Αφρική, Ολλανδία, Ουγγαρία, Ουζμπεκιστάν, Περού, Σ. Αραβία, Σλοβακία, Σουδάν, Σουηδία, Σρι Λάνκα, Ταϊβάν, Τουρκία, Τσεχία, Υεμένη, Φιλιππίνες, Ελ Σαλβαδόρ.

Πίνακας 7
Απασχολούμενοι αλλοδαποί κατά υπηκοότητα και ομάδες οικονομικής δραστηριότητας

Υπηκοότητα	Σύνολο	Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας									
		Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία, αλιεία	Ορυχεία, λατομεία	Μεταποιητικές βιομηχανίες	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού Κατασκευές	Εμπόριο, επισκευές, ξενοδοχεία,	Μεταφορές, αποθήκευση, επικοινωνίες	Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	Λοιπές υπηρεσίες	Δήλωσαν ασαφώς ή δεν δήλωσαν	
Σύνολο	2.688	21	1	654	9	618	548	164	11	426	236
Αίγυπτος	28	0	0	2	0	9	10	4	0	0	3
Αλβανία	1.271	12	0	256	2	386	228	52	5	234	96
Αυστραλία	15	0	0	1	0	0	3	1	1	8	1
Βουλγαρία	45	0	0	7	0	6	5	0	1	24	2
Γεωργία	13	0	0	0	0	2	3	1	0	6	1
Η.Π.Α.	27	0	0	2	0	1	8	5	2	5	4
Ην. Βασίλειο	11	0	0	5	0	0	2	1	0	1	2
Ινδία	20	2	0	3	0	3	6	2	0	0	4
Ιράκ	490	2	0	108	1	94	133	78	0	36	38
Καζακστάν	14	0	0	3	0	1	4	0	0	6	0
Καναδάς	24	0	0	3	0	0	7	2	1	8	3
Κύπρος	30	0	0	3	0	1	5	2	0	14	5
Μολδαβία	14	0	0	1	0	3	1	1	0	8	0
Μπανγκλαντές	29	0	0	9	0	5	11	0	0	0	4
Ουκρανία	25	0	0	4	0	1	4	1	0	14	1
Πακιστάν	324	4	1	178	0	44	41	3	0	6	47
Πολωνία	16	0	0	5	0	6	4	0	0	0	1
Ρουμανία	132	1	0	26	6	31	35	4	0	16	13
Ρωσία	46	0	0	8	0	9	17	2	0	7	3
Συρία	25	0	0	9	0	6	3	3	0	0	4
Άλλη*	89	0	0	21	0	10	18	2	1	33	4

Πηγή: ΕΣΥΕ, απογραφή 2001, επεξεργασία ομάδας έργου

* Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες υπηκοότητες: Αλγερία, Αργεντινή, Αρμενία, Αυστρία, Βέλγιο, Βραζιλία, Γαλλία, Γερμανία, Γουγκοσλαβία, Δανία, Ελβετία, Ιαπωνία, Ιορδανία, Ιράν, Ιρλανδία, Ιταλία, Κένυα, Κροατία, Λάτβια, Λίβανος, Λιθουανία, Μαρόκο, Μεξικό, Ν. Ζηλανδία, Νιγηρία, Ολλανδία, Ουζμπεκιστάν, Σ. Αραβία, Σουηδία, Σρι Λάνκα, Τουρκία, Τσεχία, Υεμένη, Φιλιππίνες.

3.2.1.3. Εξέλιξη της δομής του Πληθυσμού

Τα βασικά χαρακτηριστικά της ηλικιακής δομής του πληθυσμού του Δήμου Αιγάλεω είναι τα ακόλουθα:

- Οι γυναίκες αποτελούν το 50,67% του συνολικού πληθυσμού, ενώ οι άντρες το υπόλοιπο 49,33%
- Το μεγαλύτερο ποσοστό του συνολικού πληθυσμού καταλαμβάνουν οι ηλικίες 25-39 και το μικρότερο ποσοστό οι ηλικίες 80+
- Οι νέοι μεταξύ 0-24 και οι μεσήλικες μεταξύ 55-64 μειώθηκαν σε σχέση με την προηγούμενη απογραφή
- Ο πληθυσμός μεταξύ 65-79, σε σχέση με την προηγούμενη απογραφή, αυξήθηκε κατά 28,25%, ενώ ο πληθυσμός από 80+ αυξήθηκε κατά 14,14%
- Παρόλο που ο αντρικός πληθυσμός σημείωσε μικρή αύξηση της τάξης του 0,46%, οι ηλικίες μεταξύ 0-14 και 55-64 σημείωσαν μείωση
- Ο γυναικείος πληθυσμός σημείωσε μείωση της τάξης του 2,08%, με τη μεγαλύτερη μείωση να σημειώνεται στις ηλικίες 55-64

Τα παραπάνω στοιχεία αποτυπώνονται εμφανέστερα στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 8
Ηλικιακή δομή του πληθυσμού του Δήμου Αιγάλεω

	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΗΛΙΚΙΩΝ							
	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80+	ΣΥΝΟΛΟ
	ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΔΟΜΗ ΣΥΝΟΛΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ							
2001	10.833	12.304	18.642	16.499	8.082	9.747	1.810	77.917
1991	15.212	12.402	18.212	14.290	9.900	6.993	1.554	78.563
Μεταβολή	- 40,42%	-0,80%	2,31%	13,39%	-22,49%	28,25%	14,14%	-0,83%
% αντρών στο σύνολο του πληθυσμού (2001)	52,66%	51,31%	51,24%	49,31%	46,99%	43,26%	39,67%	49,33%
% γυναικών στο σύνολο του πληθυσμού (2001)	47,34%	48,69%	48,76%	50,69%	31,13%	56,74%	60,33%	50,67%
	ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΔΟΜΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ							
2001	5.705	6.313	9.553	8.135	3.798	4.217	718	38.439
1991	7.784	6.104	8.975	7.035	4.584	3.178	602	38.262
Μεταβολή	- 36,44%	3,31%	6,05%	13,52%	-20,70%	24,64%	16,16%	0,46%
	ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΔΟΜΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ							
2001	5.128	5.991	9.089	8.364	2.516	5.530	1.092	39.478
1991	7.428	6.298	9.237	7.255	5.316	3.815	952	40.301
Μεταβολή	- 44,85%	-5,12%	-1,63%	13,26%	111,29%	31,01%	12,82%	-2,08%

Πηγή: ΕΣΥΕ, απογραφή 2001, επεξεργασία ομάδας έργου

Η παρουσίαση της ηλικιακής δομής του πληθυσμού αποσκοπεί κατά κύριο λόγο στην εξέταση δύο παραμέτρων: πρώτον, το επίπεδο της γήρανσης του πληθυσμού και δεύτερον την αναλογία των «παραγωγικών» ομάδων στο σύνολο του πληθυσμού. Ειδικότερα, ο δείκτης γήρανσης αποτυπώνει την αναλογία του πληθυσμού άνω των 65 ετών προς τον πληθυσμό κάτω των 14 ετών, ενώ ο δείκτης εξάρτησης αποτυπώνει την αναλογία των "μη παραγωγικών" (0-14 και άνω των 65 ετών) προς τις παραγωγικές ηλικίες (15-64 ετών).

Σύμφωνα με τα παραπάνω, κατά το 2001 ο δείκτης γήρανσης του Δήμου Αιγάλεω είναι ίσος με 1,06. Οι τιμές του δείκτη υποδεικνύουν ότι σε κάθε 100 άτομα κάτω των 14 ετών αντιστοιχούν 106 άτομα άνω των 65 ετών. Αντίστοιχα, ο δείκτης εξάρτησης είναι ίσος με 0,40. Οι τιμές του δείκτη υποδεικνύουν ότι σε κάθε 100 άτομα

"παραγωγικών" ηλικιών αντιστοιχούν 40 άτομα "μη παραγωγικών" ηλικιών στην περιοχή της μελέτης. Οι αντίστοιχες τιμές για τους δείκτες γήρανσης και εξάρτησης κατά την απογραφή του 1991 ήταν 0,56 και 0,43.

3.2.1.4. Επίπεδο Εκπαίδευσης

Η διάρθρωση του πληθυσμού κατά επίπεδο εκπαίδευσης παρουσιάζεται στους ακόλουθους πίνακες και γραφήματα. Τα κυριότερα φαινόμενα που παρατηρούνται στην περιοχή μελέτης σε σχέση με αυτή τη δημογραφική παράμετρο, είναι η υψηλή αναλογία ατόμων με τυπική εκπαίδευση (απόφοιτοι Δημοτικού και Γυμνασίου), παράλληλα με τη χαμηλή αναλογία ατόμων ανώτατου και ανώτερου εκπαιδευτικού επιπέδου.

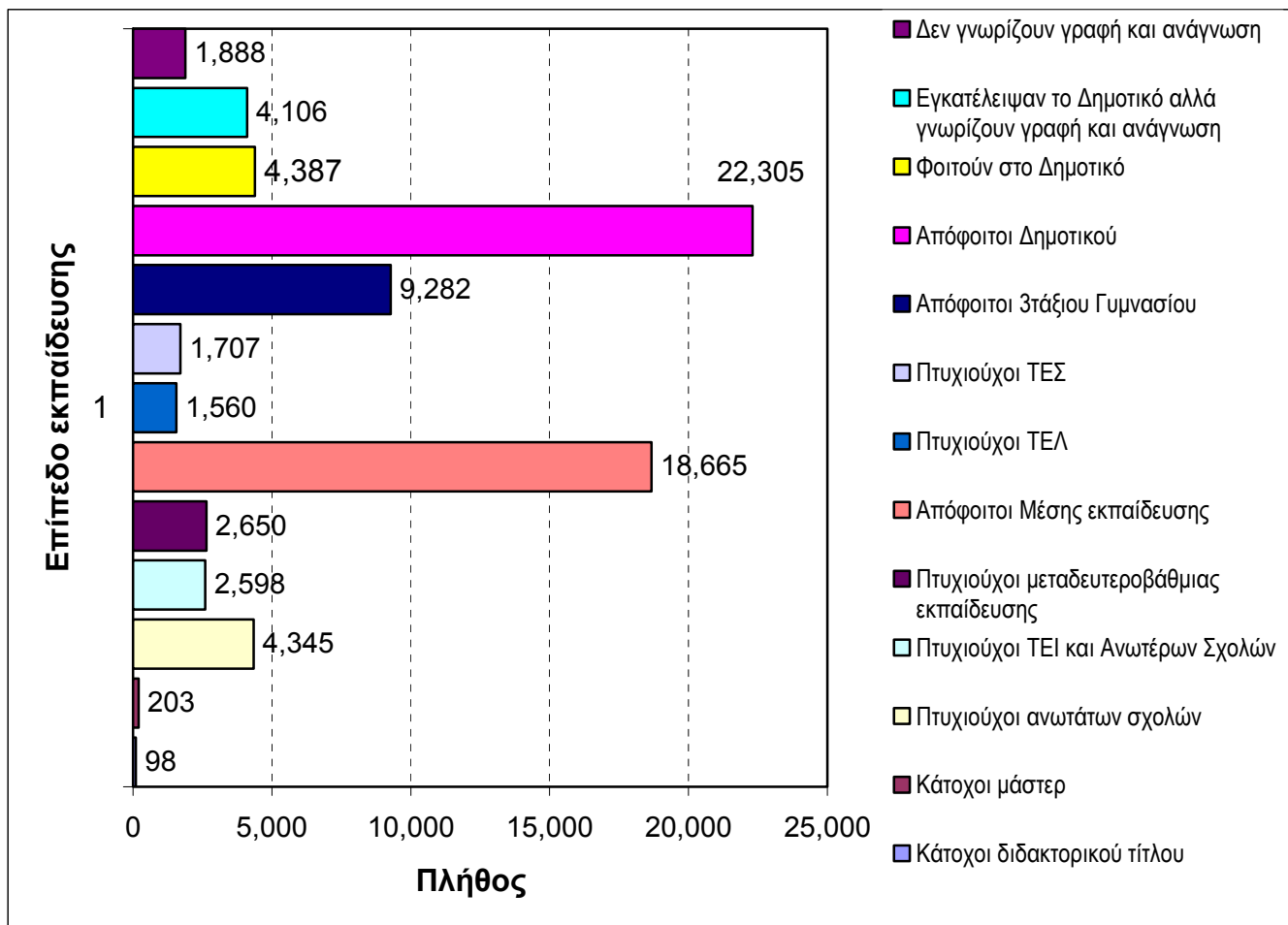
Ειδικότερα, η πλειοψηφία του πληθυσμού της περιοχής μελέτης είναι απόφοιτοι Δημοτικού (30,14%), ποσοστό το οποίο μειώθηκε σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία (41,2%). Επίσης, το ποσοστό του πληθυσμού που είναι απόφοιτοι Γυμνασίου αγγίζει το 12,54%, ενώ μόνο το 0,41% του πληθυσμού είναι κάτοχοι μάστερ ή διδακτορικού τίτλου.

Όσον αφορά το κατά φύλο επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού, παρατηρείται ότι είναι περισσότεροι οι άντρες από τις γυναίκες που έχουν λάβει ανώτατη και ανώτερη εκπαίδευση και περισσότερες οι γυναίκες που έχουν εγκαταλείψει το Δημοτικό, γνωρίζοντας γραφή και ανάγνωση, ή που δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση.

Πίνακας 9
 Πληθυσμός ηλικίας 6 ετών και άνω, κατά ομάδες ηλικιών και επίπεδο εκπαίδευσης Δήμου Αιγάλεω

Σύνολο	ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ													
	Κάτοχοι διδακτορικού τίτλου	Κάτοχοι μάστερ	Πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών	Πτυχιούχοι ΤΕΙ και Ανωτέρων Σχολών	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης	Πτυχιούχοι ΤΕΛ	Πτυχιούχοι ΤΕΣ	Απόφοιτοι 3τάξιου Γυμνασίου	Απόφοιτοι Δημοτικού	Φοιτούν στο Δημοτικό	Εγκατέλειψαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	Δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	
Σύνολο πληθυσμού	73.994	98	203	4.345	2.598	2.650	18.665	1.560	1.707	9.282	22.305	4.387	4.106	1.888
6-9	2.912	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.903	9	0
10-14	3.998	0	0	0	0	0	0	0	0	276	2.220	1.484	18	0
15-19	5.427	0	0	0	0	110	1.869	143	78	2.700	497	0	18	12
20-24	6.877	2	10	294	398	748	3.420	450	215	771	465	0	35	69
25-29	6.381	12	51	738	536	554	2.551	306	193	864	468	0	50	58
30-34	6.345	13	43	766	497	328	2.582	274	145	916	667	0	55	59
35-39	5.916	19	26	669	383	233	2.132	156	233	790	1.151	0	70	54
40-44	6.115	13	28	583	293	206	1.930	83	252	768	1.836	0	62	61
45-49	5.342	15	17	480	170	163	1.376	47	188	660	2.045	0	117	64
50-54	5.042	14	12	345	113	120	983	47	152	476	2.528	0	168	84
55-59	3.855	3	8	177	62	74	567	20	104	288	2.208	0	249	95
60-64	4.227	4	4	114	67	52	516	13	64	276	2.343	0	592	182
65-69	4.090	0	3	77	37	33	478	11	41	217	2.005	0	875	313
70-74	3.559	3	1	53	21	16	264	4	26	148	1.856	0	880	287
75-79	2.098	0	0	22	13	8	110	3	14	77	1.174	0	477	200
80-84	1.132	0	0	12	4	2	49	2	2	30	585	0	269	177
85+	678	0	0	15	4	3	38	1	0	25	257	0	162	173

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή 2001

Διάγραμμα 1
 Επίπεδο εκπαίδευσης συνολικού πληθυσμού Δήμου Αιγάλεω

Πίνακας 10

Αντρικός πληθυσμός ηλικίας 6 ετών και άνω, κατά ομάδες ηλικιών και επίπεδο εκπαίδευσης Δήμου Αιγάλεω

	ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ													
	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού τίτλου	Κάτοχοι μάρστερ	Πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών	Πτυχιούχοι ΤΕΙ και Ανωτέρων Σχολών	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης	Πτυχιούχοι ΤΕΛ	Πτυχιούχοι ΤΕΣ	Απόφοιτοι 3τάξιου Γυμνασίου	Απόφοιτοι Δημοτικού	Φοιτούν στο Δημοτικό	Εγκατέλειψαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	Δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση
Άρρενες	36.410	75	127	2.244	1.467	1.209	9.093	1.052	1.475	5.210	10.276	2.307	1.345	530
6-9	1.504	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.503	1	0
10-14	2.172	0	0	0	0	0	0	0	0	143	1.213	804	12	0
15-19	2.808	0	0	0	0	51	875	81	57	1.437	289	0	9	9
20-24	3.505	2	7	116	214	269	1.591	256	173	494	309	0	22	52
25-29	3.417	8	31	322	264	235	1.291	204	170	526	288	0	34	44
30-34	3.263	10	26	330	253	137	1.212	209	129	539	349	0	30	39
35-39	2.873	13	15	318	213	112	969	120	184	379	491	0	30	29
40-44	2.936	9	18	306	180	103	825	61	219	431	723	0	29	32
45-49	2.689	14	10	288	99	87	647	32	165	337	939	0	43	28
50-54	2.510	10	8	220	84	81	476	41	143	274	1.073	0	72	28
55-59	1.891	3	6	128	43	48	310	18	97	171	969	0	75	23
60-64	1.907	4	3	83	55	37	310	10	58	150	993	0	166	38
65-69	1.801	0	3	57	30	28	271	10	39	140	871	0	277	75
70-74	1.480	2	0	38	16	13	179	4	26	97	786	0	263	56
75-79	936	0	0	16	10	6	78	3	14	50	584	0	141	34
80-84	446	0	0	9	3	1	31	2	1	25	271	0	86	17
85+	272	0	0	13	3	1	28	1	0	17	128	0	55	26

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή 2001

Πίνακας 11

Γυναικείος πληθυσμός ηλικίας 6 ετών και άνω, κατά ομάδες ηλικιών και επίπεδο εκπαίδευσης Δήμου Αιγάλεω

	ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ													
	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού τίτλου	Κάτοχοι μάρστερ	Πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών	Πτυχιούχοι ΤΕΙ και Ανωτέρων Σχολών	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης	Πτυχιούχοι ΤΕΛ	Πτυχιούχοι ΤΕΣ	Απόφοιτοι 3τάξιου Γυμνασίου	Απόφοιτοι Δημοτικού	Φοιτούν στο Δημοτικό	Εγκατέλειψαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	Δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση
Θήλειες	37.584	23	76	2.101	1.131	1.441	9.772	508	232	4.072	12.029	2.080	2.761	1.358
6-9	1.408	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.400	8	0
10-14	1.826	0	0	0	0	0	0	0	0	133	1.007	680	6	0
15-19	2.619	0	0	0	0	59	994	62	21	1.263	208	0	9	3
20-24	3.372	0	3	178	184	479	1.829	194	42	277	156	0	13	17
25-29	2.964	4	20	416	272	319	1.260	102	23	338	180	0	16	14
30-34	3.082	3	17	436	244	191	1.370	65	16	377	318	0	25	20
35-39	3.043	6	11	351	170	121	1.163	36	49	411	660	0	40	25
40-44	3.179	4	10	277	113	103	1.105	22	33	337	1.113	0	33	29
45-49	2.653	1	7	192	71	76	729	15	23	323	1.106	0	74	36
50-54	2.532	4	4	125	29	39	507	6	9	202	1.455	0	96	56
55-59	1.964	0	2	49	19	26	257	2	7	117	1.239	0	174	72
60-64	2.320	0	1	31	12	15	206	3	6	126	1.350	0	426	144
65-69	2.289	0	0	20	7	5	207	1	2	77	1.134	0	598	238
70-74	2.079	1	1	15	5	3	85	0	0	51	1.070	0	617	231
75-79	1.162	0	0	6	3	2	32	0	0	27	590	0	336	166
80-84	686	0	0	3	1	1	18	0	1	5	314	0	183	160
85+	406	0	0	2	1	2	10	0	0	8	129	0	107	147

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή 2001

3.2.2. Κοινωνικοοικονομικά Χαρακτηριστικά

3.2.2.1. Η Αγορά Εργασίας

Η εξέταση των χαρακτηριστικών του εργατικού δυναμικού της περιοχής μελέτης, σύμφωνα με τα στοιχεία της Απογραφής Πληθυσμού της ΕΣΥΕ για το έτος 2001, αντικατοπτρίζει το χαρακτήρα της αγοράς εργασίας της περιοχής μελέτης.

Τα βασικά χαρακτηριστικά του εργατικού δυναμικού, της απασχόλησης και της ανεργίας, όπως εμφανίζονται στους ακόλουθους πίνακες, είναι τα εξής:

- Κατά το 2001, η συμμετοχή του εργατικού δυναμικού, δηλαδή των ατόμων που θεωρούνται οικονομικώς ενεργά, στον πληθυσμό της εργάσιμης ηλικίας (15-64 ετών) είναι ίση με 62,08%, έναντι 54,70% σε σχέση με την προηγούμενη απογραφή του 1991.
- Η ένταση της απασχόλησης, δηλαδή η αναλογία των απασχολούμενων στον πληθυσμό της εργάσιμης ηλικίας ισούται με 54,84%, έναντι 49,20% που ήταν κατά την προηγούμενη απογραφή.
- Ο ενεργός πληθυσμός κάτω των 25 ετών αποτελεί κατά το 2001 το 15,35% του συνολικού εργατικού δυναμικού της περιοχής μελέτης, έναντι 18% που ήταν κατά την προηγούμενη απογραφή του 1991.
- Η ένταση της ανεργίας (ποσοστό ανεργίας) στο Δήμο Αιγάλεω ισούται με 13,20%, ποσοστό υψηλότερο σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία (10%).
- Η απασχόληση στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας κατά το 2001 εμφανίζεται άνισα κατανεμημένη ανάμεσα στους τρεις οικονομικούς τομείς στην περιοχή μελέτης. Ειδικότερα, το ποσοστό απασχόλησης στον τριτογενή τομέα είναι ίσο με 65,33% (57,60% κατά το 1991), στον δευτερογενή τομέα είναι ίσο με 27,23% (34,70% κατά το 1991), και στον πρωτογενή τομέα μόλις 0,55% (0,40% κατά το 1991).

Πίνακας 12
Οικονομικώς ενεργός και μη πληθυσμός κατά ηλικιακές ομάδες του Δήμου Αιγάλεω

Σύνολο πληθυσμού	Οικονομικώς ενεργοί				Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι	Ανεργοί		
			Σύνολο	Από αυτούς "νέοι"	
Ηλ. ομάδες	34.473	30.452	4.021	1.867	36.609
10-14	23	0	23	23	3.975
15-19	903	473	430	379	4.524
20-24	4.366	3.435	931	699	2.511
25-29	5.294	4.623	671	364	1.087
30-34	5.109	4.595	514	200	1.236
35-39	4.562	4.212	350	100	1.354
40-44	4.526	4.212	314	45	1.589
45-49	3.732	3.427	305	40	1.610
50-54	3.023	2.778	245	17	2.019
55-59	1.676	1.502	174	0	2.179
60-64	694	630	64	0	3.533
65-69	337	337	0	0	3.753
70-74	223	223	0	0	3.336
75+	5	5	0	0	3.903

Πηγή: ΕΣΥΕ, απογραφή 2001

Πίνακας 13
Οικονομικώς ενεργός και μη αντρικός πληθυσμός κατά ηλικιακές ομάδες του Δήμου Αιγάλεω

Άρρενες	Οικονομικώς ενεργοί				Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι	Ανεργοί		
			Σύνολο	Από αυτούς "νέοι"	
Ηλ. ομάδες	21.588	19.432	2.156	1.070	13.318
10-14	12	0	12	12	2.160
15-19	553	289	264	237	2.255
20-24	2.472	1.928	544	437	1.033
25-29	3.174	2.810	364	208	243
30-34	3.094	2.850	244	118	169
35-39	2.743	2.567	176	52	130
40-44	2.741	2.585	156	6	195
45-49	2.465	2.312	153	0	224
50-54	2.130	2.000	130	0	380
55-59	1.298	1.185	113	0	593
60-64	508	508	0	0	1.399
65-69	242	242	0	0	1.559
70-74	153	153	0	0	1.327
75+	3	3	0	0	1.651

Πηγή: ΕΣΥΕ, απογραφή 2001

Πίνακας 14
Οικονομικώς ενεργός και μη γυναικείος πληθυσμός κατά ηλικιακές ομάδες του Δήμου Αιγάλεω

Θήλεις	Οικονομικώς ενεργοί				Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι	Άνεργοι		
			Σύνολο	Από αυτούς "νέοι"	
Ηλ. ομάδες	12.885	11.020	1.865	797	23.291
10-14	11	0	11	11	1.815
15-19	350	184	166	142	2.269
20-24	1.894	1.507	387	262	1.478
25-29	2.120	1.813	307	156	844
30-34	2.015	1.745	270	82	1.067
35-39	1.819	1.645	174	48	1.224
40-44	1.785	1.627	158	39	1.394
45-49	1.267	1.115	152	40	1.386
50-54	893	778	115	17	1.639
55-59	378	317	61	0	1.586
60-64	186	122	64	0	2.134
65-69	95	95	0	0	2.194
70-74	70	70	0	0	2.009
75+	2	2	0	0	2.252

Πηγή: ΕΣΥΕ, απογραφή 2001

Πίνακας 15
Οικονομικώς ενεργός και μη πληθυσμός κατά τομείς οικονομικής δραστηριότητας του Δήμου Αιγάλεω

Δήμος	Οικονομικώς ενεργοί						Οικονομικώς μη ενεργοί	
	Σύνολο	Απασχολούμενοι						Άνεργοι
		Σύνολο	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής Τομέας	Τριτογενής Τομέας	Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας		Σύνολο
ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΑΛΕΩ	34.473	30.452	168	8.293	19.895	2.096	4.021	36.609

Πηγή: ΕΣΥΕ, απογραφή 2001

3.2.3. Οικονομικές / Παραγωγικές Δραστηριότητες

3.2.3.1. Διαχρονική εξέλιξη του συνόλου των κλάδων στο Δήμο Αιγάλεω

Οι παραγωγικές δραστηριότητες στην περιοχή χαρακτηρίζονται από τη σαφή κυριαρχία του εμπορικού κλάδου, τόσο από πλευράς επιχειρήσεων όσο και απασχόλησης, με δεύτερο τον κλάδο των υπηρεσιών και τρίτον αυτόν της μεταποίησης.

Πάντως, τα χαμηλά επαγγελματικά προσόντα και η έλλειψη εξειδίκευσης του ανθρώπινου δυναμικού απαιτούν συντονισμένες ενέργειες απόκτησης δεξιοτήτων και προσόντων.

3.2.3.1.1. Η εξέλιξη ανά κλάδο

3.2.3.1.1.1. Μεταποίηση

Η μεταποίηση στην περιοχή χαρακτηρίζεται κυρίως από τους κλάδους της κατασκευής ειδών ένδυσης, της κατασκευής επίπλων, της κατασκευής μεταλλικών προϊόντων, της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών και της κατασκευής προϊόντων από ξύλο και φελλό. Διαχρονικά, οι μόνοι κλάδοι στους οποίους εμφανίζεται αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων είναι αυτοί της κατεργασίας δέρματος, των εκδόσεων εκτυπώσεων, της παραγωγής βασικών μετάλλων. Αντίστοιχα, αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων εμφανίζεται στους κλάδους της κατεργασίας δέρματος, της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών, των εκδόσεων-εκτυπώσεων, της κατασκευής μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού.

3.2.3.1.1.2. Εμπόριο (Χονδρικό – Λιανικό)

Το εμπόριο παρουσιάζει αυξητικές τάσεις σε διάφορους κλάδους, ενώ αντίθετα, φθίνουσες τάσεις παρατηρούνται στο λιανικό εμπόριο. Η φθίνουσα τάση στο λιανικό εμπόριο οφείλεται τόσο στις δυσμενείς πολεοδομικές και κυκλοφοριακές συνθήκες στο εμπορικό κέντρο της πόλης όσο και στην ύπαρξη έντονων σχέσεων εξάρτησης από το κέντρο της Αθήνας.

3.2.3.1.1.3. Υπηρεσίες

Στον κλάδο των υπηρεσιών κυρίαρχες είναι οι δραστηριότητες των εστιατορίων, των χερσαίων μεταφορών και βοηθητικών και συναφών προς τις μεταφορές δραστηριοτήτων.

3.3. Πολεοδομικά Χαρακτηριστικά

Σαν οικιστική ενότητα το Αιγάλεω αρχίζει να εξελίσσεται την περίοδο 1922-1935 όταν οι ανάγκες στέγασης του προσφυγικού πληθυσμού οδήγησαν στη δημιουργία συνοικισμών στις αδόμητες περιοχές της Αθήνας.

Η περιοχή μελέτης αναπτύχθηκε με ιδιαίτερα έντονους ρυθμούς την εικοσαετία 1950-1970 οπότε πυκνοκατοικήθηκε από τους πληθυσμούς που κινήθηκαν από την περιφέρεια προς την πρωτεύουσα μεταπολεμικά.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της οικιστικής δομής της πόλης διαμορφώθηκαν στην ανωτέρω χρονική περίοδο. Οι υπερισχύοντες ιδιωτικοί μηχανισμοί πολεοδόμησης οδήγησαν στην εντατική κατάτμηση της γης με αποτέλεσμα:

- ο Οδικό δίκτυο με ανεπαρκή γεωμετρικά χαρακτηριστικά
- ο Ελλιπείς και ανισομερώς χωροθετημένες κοινόχρηστες λειτουργίες
- ο Μέτρια ποιότητα κατοικίας

Σε αυτό το οικιστικό υπόβαθρο προστίθενται νέα σοβαρά προβλήματα, αποτέλεσμα της έλλειψης πολιτικής χρήσεων γης, του αποσπασματικού πολεοδομικού σχεδιασμού, της έλλειψης αποτελεσματικών μηχανισμών ελέγχου και παρακολούθησης της χωροθέτησης δραστηριοτήτων. Τα προβλήματα που καταγράφονται είναι:

- ο Μικρής επιφάνειας κοινόχρηστοι χώροι αρκετά διεσπαρμένοι
- ο Υποβαθμισμένες περιοχές – γειτονιές κατοικίας
- ο Εμπορικό υπερτοπικό κέντρο που εξυπηρετεί και γειτονικούς δήμους με συνέπεια την κυκλοφοριακή συμφόρηση
- ο Ανάπτυξη της βιομηχανικής περιοχής χωρίς οργανωμένο πολεοδομικό σχεδιασμό
- ο Έντονα περιβαλλοντικά προβλήματα λόγω της ύπαρξης της βιομηχανικής περιοχής και των δύο εθνικών οδών που διαπερνούν την πόλη
- ο Οικιστική ζώνη με συγκρούσεις χρήσεων ως προς την κατοικία
- ο Υψηλοί δείκτες ανεργίας που συνεχώς ανεβαίνουν
- ο Γραμμική ανάπτυξη κεντρικών λειτουργιών (υπηρεσίες, εμπόριο, γραφεία) κατά μήκος των κύριων οδικών αξόνων με πολλαπλές αρνητικές επιπτώσεις (διάσπαση της οικιστικής δομής, δυσλειτουργία των ίδιων των αξόνων, οχλήσεις από θόρυβο, ρύπανση)
- ο Υπολειτουργία των τοπικών / συνοικιακών κέντρων.

Την ίδια στιγμή τον Δήμο Αιγάλεω χαρακτηρίζουν μια σειρά από συγκριτικά πλεονεκτήματα η αξιοποίηση των οποίων μπορεί να στηρίξει μια βιώσιμη αναπτυξιακή διαδικασία. Τα πλεονεκτήματα αυτά είναι: ο Ελαιώνας, τμήματα του οποίου διασώζουν φυσικά και μορφολογικά χαρακτηριστικά του αρχαίου Ελαιώνα, η λειτουργία των ΤΕΙ Αθήνας και Πειραιά, που αποτελούν σημαντικό παράγοντα στήριξης της τοπικής οικονομίας, η Ιερά Οδός και οι υπόλοιπες αρτηρίες κυκλοφορίας (Λεωφ. Θηβών, Λεωφ. Π. Ράλλη, Κηφισού, Λεωφ. Αθηνών), ως σημαντικοί υπερτοπικοί άξονες κυκλοφορίας, η επέκταση της γραμμής του Μετρό, το Άλσος Αιγάλεω, καθώς και η ισχύς χαμηλού συντελεστή δόμησης.

3.3.1. Καθεστώς Γης

3.3.1.1. Ιδιοκτησιακό καθεστώς

Λόγω της έλλειψης κτηματολογίου, δεν είναι δυνατή η ακριβής και λεπτομερής ανάλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της περιοχής μελέτης. Ωστόσο, σύμφωνα και με προηγούμενες μελέτες, τα ακόλουθα μπορούν να ειπωθούν:

- Το μεγαλύτερο ποσοστό γης ανήκει στην ιδιωτική ιδιοκτησία
- Το μεγαλύτερο μέρος της ιδιωτικής ιδιοκτησίας αποτελείται από μικρού μεγέθους οικόπεδα, τα οποία παρέλαβαν τη χρήση της κατοικίας.
- Το ποσοστό γης που ανήκει στην ιδιοκτησία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι πολύ μικρό. Πρόκειται κυρίως για μικρούς χώρους για την κάλυψη αναγκών σε κοινόχρηστες και κοινωφελείς εγκαταστάσεις.
- Οι κοινόχρηστοι χώροι που διαμορφώθηκαν κατά τη διάρκεια της οικιστικής εξέλιξης την πόλης δεν έχουν αποκτηθεί από το Δήμο με ίδιους πόρους, αλλά ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο ως κυριότητα.
- Στο Ελληνικό Δημόσιο κατά φορέα ανήκουν το Άλσος Αιγάλεω «Μπαρουτάδικο» (ΚΕΔ), οι εγκαταστάσεις των ΤΕΙ Αθήνας και Πειραιά (ανήκουν στα αντίστοιχα ιδρύματα), το Εθνικό Αθλητικό Κέντρο (Γ.Γ.Α.), οι εγκαταστάσεις των ΚΕΤΕΚ και ΙΕΚ (ΟΑΕΔ).
- Στο Δήμο Αιγάλεω ανήκουν ένα τμήμα του Ελαιώνα, το Δημοτικό Στάδιο Αιγάλεω καθώς και ένας χώρος εμβαδού 14 στρεμμάτων περίπου που ορίζεται από τις οδούς Λυκαβηττού, Ουζομούλων και του συγκροτήματος σχολείων.

3.3.1.2. Κατάτμηση και Αξίες Γης

Ο τρόπος που αναπτύχθηκαν οι περιοχές του Δυτικού Λεκανοπεδίου, επόμενα και το Αιγάλεω, σε δύο κρίσιμες περιόδους, 1922-1939 και 1950-1970, καθόρισαν και τον χαρακτήρα «αξιοποίησης» της γης.

Η έλλειψη εθνικού σχεδιασμού και προγραμματισμού σε χωροταξικό και πολεοδομικό επίπεδο, επέτρεψαν στην ιδιωτική πρωτοβουλία να δράσει κατά το δοκούν, αφ' ενός εγκαθιστώντας βιομηχανικές μονάδες σε περιοχές εκτός σχεδίου, καταπατώντας σε πολλές περιπτώσεις δημόσια γη και αφ' ετέρου προχωρώντας σε εντατική και ανεξέλεγκτη εκμετάλλευση της γης, οδηγώντας σε μεγάλη κατάτμηση της γης.

Το μέγεθος της πλειοψηφίας των οικοπέδων στο Αιγάλεω κυμαίνεται μεταξύ 112,50 έως 250 τετραγωνικά μέτρα. Στις περιοχές του Ελαιώνα, του μετώπου της Λεωφ. Αθηνών και της Λεωφ. Θηβών υπάρχουν οικόπεδα πολλαπλάσιου μεγέθους με τις αρτιότητες να κυμαίνονται από 750 έως 1.500 τ.μ.

Οι αξίες γης αφορούν τη φορολογητέα αξία των ακινήτων σύμφωνα με τον τρόπο προσδιορισμού τους από το υπουργείο Οικονομικών.

Η περιοχή που ανήκει στο Δήμο Αιγάλεω χωρίζεται σε 15 ζώνες από τις οποίες οι 5 είναι «γραμμικές», αναφέρονται δηλαδή στα μέτωπα των οικοδομικών τετραγώνων επί συγκεκριμένων οδών.

Με βάση τις αντικειμενικές αξίες που ορίστηκαν από το υπουργείο Οικονομικών το 2007, τα στοιχεία για το Δήμο Αιγάλεω αποτυπώνονται στους ακόλουθους πίνακες.

Πίνακας 16
Συντελεστές αξιοποίησης οικοπέδων Δήμου Αιγάλεω ανά ζώνες

ΖΩΝΗ	Συντελεστής αξιοποίησης οικοπέδου	Συντελεστής Οικοπέδου	ΖΩΝΗ	Συντελεστής αξιοποίησης οικοπέδου	Συντελεστής Οικοπέδου
A	1.60	0.45	Θ	1.60	0.50
B	1.80	0.40	Θ	1.80	0.50
γραμ.	1.00	1.00	Θ	0.80	0.80
Γ γραμ.	1.60	0.65	Ι	1.00	0.90
Γ γραμ.	1.00	0.66	γραμ.	1.60	0.60
Δ	1.20	0.65	Ι	1.80	0.60
Δ	1.60	0.45	γραμ.	1.00	0.90
Δ	1.80	0.46	Ι	1.80	0.60
Δ	1.60	0.50	γραμ.	1.60	0.60
E	1.80	0.46	ΙΑ	1.60	0.60
E	0.60	0.80	ΙΑ	1.60	0.60
ΣΤ	0.80	0.70	ΙΒ	0.60	0.46
γραμ.	1.00	0.70	γραμ.	1.20	0.40
ΣΤ	1.20	0.65	ΙΓ	0.80	0.40
γραμ.	1.60	0.50	ΙΔ	1.00	0.40
ΣΤ	1.80	0.46	ΙΕ	1.20	0.40
γραμ.	1.20	0.65	ΙΕ		
ΣΤ	1.60	0.50	ΙΕ		
γραμ.	1.60	0.45	ΙΕ		
ΣΤ	1.80	0.46			
γραμ.					
ΣΤ					
γραμ.					
Z					
Z					
H					
H					

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, 2007

Πίνακας 17
Τιμές ζωνών Δήμου Αιγάλεω

Ζώνες	Περιγραφή	Τιμές ζωνών
A	Θηβών-Πλαστήρα-Κολοκοτρώνη-Μαρμαρά-Κουντουριώτου-Μεσολογγίου-Σμύρνης-Μυριοφύτου-Ραιδεστού-Μ.Μπότσαρη-Αττάλειας-Ρήγα Φεραίου-Θηβών	€ 1.250
B	Γραμμικές Δρδανελλίων (από Ιερά Οδό μέχρι Πλαπούτα) δεξιά Εδέσσης (από Μυκηνών μέχρι Κορυτσάς) αριστερά Κορίνθου (από Ολυμπίας μέχρι Μυκηνών) αριστερά Μυκηνών (από Αν. Παπάγου μέχρι Εδέσσης) αριστερά Ολυμπίας (από Ιερά Οδό μέχρι Κορίνθου) αριστερά Πελοποννήσου (από Σουλίου μέχρι Κοζάνης) δεξιά Πλαπούτα (από Δαρδανελίων μέχρι Σίφνου) δεξιά Σίφνου (από Πλαπούτα μέχρι Σουλίου) δεξιά Σουλίου (από Μακρυγιάννη μέχρι Χανίων) δεξιά Σουλίου (από Χανίων μέχρι Πελοποννήσου) δεξιά	€ 1.400
Γ	Γραμμικές Αγίου Νεκταρίου (από Κοζάνης μέχρι Αγ. Σπυρίδωνα) δεξιά Αθηνών (από Κηφισού μέχρι Κόδρου) αριστερά Ανώνυμος 20 (από Πλαταιών μέχρι Ικτίου) δεξιά Δημητσάνης (από Εδέσσης μέχρι Αγ. Σπυρίδωνος) αριστερά Ιερά Οδός (από 25 ^{ης} Μαρτίου μέχρι Λαρίσης) αριστερά Κηπουπόλεως (από Ανώνυμο 20 μέχρι Κόδρου) δεξιά Κοζάνης (από Αγ. Διονυσίου μέχρι Αγ. Νεκταρίου) δεξιά	€ 1.250
Δ	Κόδρου-Μνησικλέους-Κραναού-Καπτακίου-Αγ. Σπυρίδωνος-Δημητσάνης-Εδέσσης-Μυκηνών-Κορίνθου-Ολυμπίας-Ιερά Οδός-μαυροκορδάτου-28 ^{ης} Οκτωβρίου-Ρεθύμνης-Κυπαρισσίας-Σαλαμίνας-Αγ. Βαρβάρας-Σόλωνος-Λογοθέτου-Περικλέους-Θηβών-Ιερολοχιτών-Μεγ. Αλεξάνδρου-Νέστου-Αγ. Μαρίνας-Ιερά Οδός-Ζέφυρου-Πολυδεύκους-Πλαταιών-Ανώνυμος 20-Κηπουπόλεως-Κόδρου	€ 1.250
E	Αγ. Σπυρίδωνος-Γοργοποτάμου-Δερβανακίων-Παλ. Καβάλας-Θηβών-Ιερά Οδός-Δαρδανελλίων-Πλαπούτα-Σίφνου-Σουλίου-Χανίων-Σουλίου-Πελοποννήσου-Κοζάνης-Αγ. Νεκταρίου-Αγ. Σπυρίδωνος	€ 1.200
ΣΤ	Γραμμικές Ιερά Οδός (από Αγ. Άννης-Μαρκόνι μέχρι Κηφισού) Κηφισού (από Π.Ράλλη μέχρι Θεσσαλίας) δεξιά Κηφισού (από Π.Ράλλη μέχρι Αθηνών) αριστερά Π.Ράλλη (από Θηβών μέχρι Αγ. Άννης) αριστερά	€ 1.200
Z	Ιερά Οδός-Θηβών-Περικλέους-Λογοθέτου-Σόλωνος-Αγ. Βαρβάρας-Σαλαμίνας-Κυπαρισσίας-Ρεθύμνης-28 ^{ης} Οκτωβρίου-Μαυροκορδάτου-Ιερά Οδός	€ 1.200
H	Ιερολοχιτών-Απ. Παύλου-Ορυζομύλων-Θηβών-Θεσσαλονίκης-Κηφισού-Παλ. Καβάλας-Πλαστήρα-Κολοκοτρώνη-Μαρμαρά-Κουντουριώτου-Μεσολογγίου-Σμύρνης-Μυριοφύτου-Ραιδεστού-Μ.Μπότσαρη-Αττάλειας-Ρ.Φεραίου-Στ.Σαράφη-Κοραή-	€ 1.250

	Γρ.Κυδωνιών-Αλατσατών-Δωδεκανήσου-Ρ.Φεραίου-Θηβών-Ιερολοχιτών	
Θ	Θηβών-Θεσσαλονίκης-Μάκρης-Ελπίδος-Γλυδούς-Σαμοθράκης-Στ.Σαράφη-Θεσσαλονίκης-Κηφισού-Μίνως-Ανώνυμος 20-όριο Σχεδίου Πόλης-Προόδου-Μίνως-Ανώνυμος 21-όριο Σχεδίου Πόλης-Ορυζομύλων-Θηβών	€ 1.150
Ι	Γραμμική Παλ. Καβάλας (από Κηφισού μέχρι Αθηνών)	€ 1.150
ΙΑ	Αθηνών-Κηφισού-Παλ.Καβάλας-Δερβρακίων-Γοργοποτάμου-Αγ. Σπυρίδωνος-Καλπακίου-Κραναού-Μνησικλέους-Αθηνών	€ 1.150
ΙΒ	Γραμμικές Αλατσατών (από Γρ. Κυδωνιών μέχρι Δωδεκανήσου) δεξιά Γρ. Κυδωνιών (από Κοραή μέχρι Αλατσατών) δεξιά Δωδεκανήσου (από Αλατσατών μέχρι Ρ. Φεραίου) δεξιά Ελπίδος (από Γλυδούς μέχρι Μάκρης) δεξιά Θεσσαλονίκης (από Μάκρης μέχρι Στ. Σαράφη) δεξιά Κοραή (από Στ. Σαράφη μέχρι Γρ. Κυδωνιών) δεξιά Λυδούς (από Σαμοθράκης μέχρι Ελπίδος) δεξιά Μάκρης (από Ελπίδος μέχρι Θεσσαλονίκης) δεξιά Ρ.Φεραίου (από Δωδεκανήσου μέχρι Στ. Σαράφη) δεξιά Σαμοθράκης (από Στ. Σαράφη μέχρι Γλυδούς) δεξιά Στ. Σαράφη (από Ρ. Φεραίου μέχρι Κοραή) δεξιά Στ. Σαράφη (από Θεσσαλονίκης μέχρι Σαμοθράκης) δεξιά	€ 950
ΙΓ	Θεσσαλονίκης-Στ. Σαράφη-Σαμοθράκης-Γλυδούς-Ελπίδος-Μάκρης-Θεσσαλονίκης	€ 950
ΙΔ	Ρ. Φεραίου-Στ. Σαράφη-Κοραή-Γρ. Κυδωνιών-Αλατσατών-Δωδεκανήσου-Ρ.Φεραίου	€ 950
ΙΕ	Π.Ράλλη-Λεωφ.Θηβών-Ανώνυμος 21-Μίνως-Προόδου-Ανώνυμος 20-Μίνως-Λ. Κηφισού-Θεσσαλίας-Μαρκόνη-Αγ. Άννης-Π.Ράλλη	€ 850

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, 2007

Πίνακας 18
Συντελεστής εμπορικότητας δρόμων Δήμου Αιγάλεω

ΔΡΟΜΟΙ	Σ.Ε.	ΔΡΟΜΟΙ	Σ.Ε.
Αθηνών (από Κόδρου μέχρι Κηφισού) δεξιά	2,0	Καποδιστρίου (από Μ.Μπότσαρη μέχρι Ιερά Οδό)	1,8
Απάλειας (από Μ.Μπότσαρη μέχρι Ιερά Οδό)	2,0	Κερασούντος (από Ιερά Οδό μέχρι Σμύρνης)	1,3
Βάρναλη (από Δημοσθένους μέχρι Νέστορος)	1,5	Κηφισού (από Π.Ράλλη μέχρι Μίνως-Ορφέως)	1,3
Δημαρχείου (από Ιερά Οδό μέχρι Σμύρνης)	2,5	Κηφισού (από Μίνως μέχρι Θεσσαλονίκης)	1,3
Δημαρχείου (από Σμύρνης μέχρι Κωνσταντινουπόλεως)	2,3	Κηφισού (από Θεσσαλονίκης μέχρι Ρ. Φεραίου) αριστερά	1,4
Δημαρχείου (από Κωνσταντινουπόλεως μέχρι Αδριανουπόλεως)	1,8	Κηφισού (από Ορφέως μέχρι Ιερά Οδό) δεξιά	1,3
Δημαρχείου (από Αδριανουπόλεως μέχρι Κουντουριώτου)	1,4	Κηφισού (από Ρ.Φεραίου μέχρι Αδριανουπόλεως) αριστερά	1,3
Δημαρχείου (από Κουντουριώτου μέχρι Κολοκοτρώνη)	1,2	Κηφισού (από Ιερά Οδό μέχρι Θεσσαλίας) δεξιά	1,3
Δημοκρατίας (από Θηβών μέχρι ΑΠ. Παύλου)	2,5	Κηφισού (από Αδριανουπόλεως μέχρι Π. Καβάλας) αριστερά	1,6
Δοξάτου (από Ν.Πλαστήρα μέχρι Δημαρχείου)	1,1	Κηφισού (από Π. Καβάλας μέχρι Μ. Κατράκη) αριστερά	1,6
Δωδεκανήσου (από Μ.Μπότσαρη μέχρι Ιερά Οδό)	1,5	Κηφισού (από Μ. Κατράκη μέχρι Αθηνών) αριστερά	1,6
Έβρου (από Ιερά οδό μέχρι Κ.Παλαμά)	1,5	Κορυτσάς (από Ιερά Οδό μέχρι Θερμοπυλών)	1,3
Έβρου (από Κ.Παλαμά μέχρι Θερμοπυλών)	1,2	Κουντουριώτου (από Ν. Πλαστήρα μέχρι Μαρμαρά)	1,2
Ελλησπόντου (από Μ.Μπότσαρη μέχρι Ιερά Οδό)	2,0	Κυδωνιών Γρηγορίου (από Μ. Μπότσαρη μέχρι Ιερά Οδό)	1,5
Ηρακλείου (από Πρεβέζης μέχρι Διγενή Ακρίτα)	1,5	Μάκρης (από Μ. Μπότσαρη μέχρι Ιερά Οδό)	1,5
Θεσσαλονίκης (από Μάκρης μέχρι Α.Παπαναστασίου) αριστερά	1,1	Μεγ. Αλεξάνδρου (από Ιερολοχιτών μέχρι Νέστου) δεξιά	1,1
Θεσσαλονίκης (από Σ.Σαράφη μέχρι Α.Παπαναστασίου) δεξιά	1,1	Μεγ. Αλεξάνδρου (από Νέστου μέχρι Αγ. Βαρβάρας-Σόλωνος)	1,1
Θηβών (από όριο Σχεδίου Πόλεως μέχρι Ορυζομύλων) αριστερά	1,5	Μεγ. Αλεξάνδρου (από Αγ. Βαρβάρας-Σόλωνος μέχρι Παπαρρηγοπούλου-Κίμωνος)	1,5

Θηβών (από Π.Ράλλη μέχρι Ανώνυμο 21) δεξιά	1,3	Μεγ. Αλεξάνδρου (από Παραρρηγοπούλου-Κίμωνος μέχρι Ιερά Οδό)	1,5
Θηβών (από Ανώνυμο 21 μέχρι Μουργκάνας) δεξιά	1,5	Μιλτιάδου (από Έβρου μέχρι Σούτσου)	1,3
Θηβών (από Μουργκάνας-Ορουζομύλων μέχρι Δημοκρατίας-Β. Ηπείρου)	1,6	Μοσχονησίων (από Ιερά Οδό μέχρι Σμύρνης)	2,0
Θηβών (από Δημοκρατίας μέχρι Ιερολοχιτών) αριστερά	1,8	Μουτάφη	1,3
Θηβών (από Β. Ηπείρου μέχρι Θεσσαλονίκης) δεξιά	1,8	Μπότσαρη Μ. (από Θηβών μέχρι Α. Παπαναστασίου)	2,2
Θηβών (από Θεσσαλονίκης μέχρι Αθ. Διάκου) δεξιά	1,8	Μπότσαρη Μ. (από Α. Παπαναστασίου μέχρι Αττάλειας)	1,4
Θηβών (από Ιερολοχιτών μέχρι Αριστοτέλους) αριστερά	2,0	Ολυμπίας (από Ιερά Οδό μέχρι Αμοργού) αριστερά	1,3
Θηβών (από Αθ. Διάκου μέχρι Αλατσατών) δεξιά	2,0	Π. Καβάλας (από Αθηνών μέχρι Δερβενακίων-Δαυλείας)	1,4
Θηβών (από Αριστοτέλους μέχρι Περικλέους) αριστερά	2,5	Π. Καβάλας (από Δερβενακίων-Δαυλείας μέχρι Θηβών)	1,4
Θηβών (από Αλατσατών μέχρι Ρ. Φεραίου) δεξιά	2,5	Π. Καβάλας (από Θηβών μέχρι Κηφισού)	1,5
Θηβών (από Περικλέους-Ρ. Φεραίου μέχρι Ιερά Οδό)	2,6	Πανόρμου (από Ιερά Οδό μέχρι Σμύρνης)	2,3
Θηβών (από Ιερά Οδό μέχρι Σμύρνης)	2,6	Πανόρμου (από Σμύρνης μέχρι Αδριανουπόλεως)	1,3
Θηβών (από Σμύρνης μέχρι Αδριανουπόλεως)	2,5	Παπαναστασίου Α. (από Αλατσατών μέχρι Ρ. Φεραίου)	1,2
Θηβών (από Αδριανουπόλεως μέχρι Βηλαρά) αριστερά	2,2	Παπαναστασίου Α. (από Ρ. Φεραίου μέχρι Μ. Μπότσαρη)	1,6
Θηβών (από Αδριανουπόλεως μέχρι Κολοκοτρώνη) δεξιά	2,2	Παπαναστασίου Α. (από Μ. Μπότσαρη μέχρι Ιερά Οδό)	2,4
Θηβών (από Βηλαρά μέχρι Παλ. Καβάλας) αριστερά	2,0	Περγάμου (από Ιερά Οδό μέχρι Σμύρνης)	1,3
Θηβών (από Κολοκοτρώνη μέχρι Π. Καβάλας) δεξιά	2,0	Πλαστήρα Ν. (από Ιερά Οδό μέχρι Κωνσταντινουπόλεως)	3,0
Θηβών (από Π. Καβάλας μέχρι Δωρίδος)	2,0	Πλαστήρα Ν. (από Κωνσταντινουπόλεως μέχρι Αδριανουπόλεως)	2,0
Θηβών (από Δωρίδος μέχρι Αθηνών)	1,8	Πλαστήρα Ν. (από Αδριανουπόλεως μέχρι Κουντουριώτου)	1,5
Ιερά Οδός (από Μαρκόνι-Αγ. Άννης μέχρι Κηφισού πλην του εκτός	2,0	Πλαστήρα Ν. (από Κουντουριώτου μέχρι Κολοκοτρώνη)	1,2

σχεδίου τμήματος)			
Ιερά Οδός (από Κηφισού μέχρι 40 Εκκλησιών-Μαρμαρά)	2,3	πλατεία Ελευθερίας (Τρούμαν)	3,8
Ιερά Οδός (από Μαρμαρά-40 Εκκλησιών μέχρι Ραιδεστού-Μυριοφύτου)	3,0	Προύσης (από Κωνσταντινουπόλεως μέχρι Αδριανουπόλεως)	1,5
Ιερά Οδός (από Ραιδεστού-Μυριοφύτου μέχρι Ελλησπόντου-Περγάμου)	3,0	Ρ. Πέτρου (από Θηβών μέχρι Ανώνυμο 25) αριστερά	1,5
Ιερά Οδός (από Ελλησπόντου-Περγάμου μέχρι Θηβών)	4,3	Ρ. Πέτρου (από Ανώνυμο 25 μέχρι Αγ. Άννης) αριστερά	1,5
Ιερά Οδός (από Θηβών μέχρι 25 ^{ης} Μαρτίου) αριστερά	3,6	Σαράφη Στ. (από Σαμοθράκης μέχρι Θεσσαλονίκης) δεξιά	1,3
Ιερά Οδός (από Θηβών μέχρι Δαρδανελίων) δεξιά	3,6	Σαράφη Στ. (από Αλατσατών μέχρι Ρ. Φεραίου) δεξιά	1,5
Ιερά Οδός (από 25 ^{ης} Μαρτίου μέχρι Λαρίσης) αριστερά	2,6	Σαράφη Στ. (από Ρ. Φεραίου μέχρι Μ. Μπότσαρη)	1,7
Ιερά Οδός (από Λαρίσης μέχρι Μαυροκορδάτου) αριστερά	2,6	Σαράφη Στ. (από Μ. Μπότσαρη μέχρι Ιερά Οδό)	2,0
Ιερά Οδός (από Ολυμπίας μέχρι Έβρου) δεξιά	2,2	Σμύρνης (από Θηβών μέχρι Πανόρμου)	1,6
Ιερά Οδός (από Μαυροκορδάτου μέχρι Ψαρών) αριστερά	2,0	Σμύρνης (από Πανόρμου μέχρι Μαγνησίας)	1,5
Ιερά Οδός (από Έβρου μέχρι Δελφών) δεξιά	2,0	Σμύρνης (από Μαγνησίας μέχρι Μυριοφύτου)	1,2
Ιερά Οδός (από Ψαρών μέχρι Αγ. Μαρίνας) αριστερά	1,5	Χρ. Σμύρνης (από Ιερά Οδό μέχρι Κωνσταντινουπόλεως-Θηβών)	2,0
Ιερά Οδός (από Δελφών μέχρι Ζεφύρου) δεξιά	1,2	Όλοι οι άλλοι δρόμοι-λεωφόροι, τμήματά τους ή πλατείες που δεν περιγράφονται	1,0

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, 2007

Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο δόμησης για την περιοχή του Δήμου Αιγάλεω περιλαμβάνει 33 περιπτώσεις όρων δόμησης, από τις οποίες οι 21 συνοδεύονται από παρεκκλίσεις που αφορούν κυρίως την αρτιότητα των οικοπέδων και την επιτρεπόμενη κάλυψη.

Η γη του Αιγάλεω έτυχε της πιο εντατικής εκμετάλλευσης, τεμαχιζόμενη σε οικόπεδα οριακών διαστάσεων. Τα διατάγματα Ρυμοτομίας και Όρων Δόμησης απλά νομιμοποίησαν την υλοποιούμενη κατάσταση.

Το ισχύον οικοδομικό σύστημα, στη μεγαλύτερη έκταση της περιοχής, είναι το «συνεχές». Μέσα στον οικιστικό ιστό, «πανταχόθεν ελεύθερο» προβλέπεται σε λίγες μόνο περιπτώσεις, οι οποίες αφορούν κυρίως τη Λεωφόρο Αθηνών (παλαιά Καβάλας).

Η επιτρεπόμενη κάλυψη, μέσα στον οικιστικό ιστό, κυμαίνεται από 60% έως 70%, με κυρίαρχη αριθμητικά και εκτατικά, αυτή του 60%. Σε κάποιες μόνο περιπτώσεις, πάλι στη Λεωφόρο Αθηνών, η επιτρεπόμενη κάλυψη είναι από 30% έως 40%.

3.3.2. Θεσμικό πλαίσιο χωροταξικών και πολεοδομικών κατευθύνσεων**3.3.2.1. Στόχοι και κατευθύνσεις του Ρ.Σ.Α. στην περιοχή μελέτης**

Οι βασικοί στόχοι και κατευθύνσεις του Ρ.Σ.Α. που αφορούν το Δήμο Αιγάλεω, καθώς και οι ενέργειες που έγιναν προκειμένου για την ικανοποίηση αυτών συνοψίζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 19
Στόχοι του Ρ.Σ.Α. και ενέργειες που έγιναν στο Δήμο Αιγάλεω

Στόχοι & κατευθύνσεις του Ρ.Σ.Α.	Αποτελέσματα
Ορισμός του Δήμου Αιγάλεω ως ένα από τα 24 υπερτοπικά κέντρα Δήμων όπως καθορίστηκε με τον Ν. 1515/85, εξαιτίας της θέσης και καλής προσπέλασής του, της συγκέντρωσης των υπηρεσιών του καθώς και του εξειδικευμένου υπερτοπικού εμπορίου που τον χαρακτηρίζει.	
Ανασυγκρότηση της γειτονιάς με τη συλλογική δραστηριοποίηση των ίδιων των κατοίκων καθώς και μέσω της πολεοδομικής, κοινωνικής και λειτουργικής αναδιοργάνωσης αυτής.	Τα θεσμοθετημένα ως τοπικά κέντρα συνοικιών και γειτονιών είτε δεν παρουσιάζουν κανενός είδους ανάπτυξη, είτε εκείνα που λειτούργησαν ως ένα βαθμό σαν τέτοια δεν ολοκληρώθηκαν ή αναπτύχθηκαν σε άλλα σημεία της πόλης.
Έλεγχος των χρήσεων γης με στόχο την αναστολή της επέκτασης των κεντρικών λειτουργιών κατά μήκος των δρόμων, τη σταδιακή οργάνωση των κεντρικών λειτουργιών στα πολεοδομικά κέντρα και τη δημιουργία βιομηχανικών πάρκων και ζωνών ειδικών χρήσεων.	Η χωροθέτηση των κεντρικών λειτουργιών και των τριτογενών δραστηριοτήτων γενικά, έλαβε χώρα ανεξάρτητα από τα κέντρα των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων, στηριζόμενη κυρίως στα κριτήρια της αγοράς (προτίμηση στα μέτωπα των αξόνων με αυξημένη κυκλοφοριακή κίνηση). Η τάση αυτή δύσκολα ανακόπτεται.
Βελτίωση και οργάνωση ενός ενιαίου συστήματος μεταφορών μέσω της δημιουργίας κύριου δικτύου δημόσιων συγκοινωνιών με αιχμή σύστημα μέσω σταθερής τροχιάς, σύστημα ειδικών δακτυλίων με σκοπό το μετασχηματισμό του σημερινού ακτινικού σε ακτινικό-δακτυλιακό	Η επέκταση της Γραμμής 3 από το Μοναστηράκι προς το Αιγάλεω θεωρείται το σημαντικότερο συγκοινωνιακό έργο στα δυτικά προάστια της Πρωτεύουσας. Περιοχές αποκομμένες συγκοινωνιακά και σε μεγάλο βαθμό υποβαθμισμένες, με υψηλή κυκλοφοριακή κίνηση και σημαντική

οδικό δίκτυο, δημιουργία χώρων στάθμευσης σε άμεση συσχέτιση με τους οδικούς δακτυλίους και τους σταθμούς των μέσων μαζικής μεταφοράς.	περιβαλλοντική επιβάρυνση (όπως η Ιερά Οδός και η Θηβών) αναβαθμίζονται πλέον χάρις στη λειτουργία του Μετρό. Το μήκος της επέκτασης της γραμμής είναι 4,2 χλμ., και περιλαμβάνει 3 Σταθμούς (ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ, ΕΛΑΙΩΝΑΣ & ΑΙΓΑΛΕΩ). Έντονο το πρόβλημα του παρκαρίσματος.
--	--

3.3.2.2. Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΓΠΣ) Δήμου Αιγάλεω

Το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Αιγάλεω εγκρίθηκε με την υπ. αριθμ. 14968/471/1-2-88 (Δ' 205) απόφαση και περιλαμβάνει: α) την πολεοδομική οργάνωση του Δήμου, β) τη λήψη μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος, και γ) τις προτάσεις για τα απαραίτητα έργα και μελέτες δικτύων υποδομής.

Έκτοτε, το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Αιγάλεω τροποποιήθηκε τρεις φορές: α) με την υπ' αριθμ. 72888/3764/3-7-1991 (Δ' 434) απόφαση τροποποίησης των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων των Δήμων Αθηναίων, Αγ. Ιωαν. Ρέντη, Αιγάλεω, Περιστερίου και Ταύρου για την αλλαγή χρήσεων στην περιοχή «Ελαιώνα», β) με την υπ' αριθμ. 5132/1013/16-2-1994 απόφαση που αφορά τον προσδιορισμό χρήσεων γης και την ιεράρχηση του οδικού δικτύου, γ) με την υπ' αριθμ. 9751/1731/13-3-1995 (Δ' 196) απόφαση που αφορά τη χωροθέτηση του Δημαρχείου και τον καθορισμό χρήσεων ελεύθερων χώρων – αστικού πρασίνου στο χώρο του Μπαρουτάδικου.

3.3.2.3. Χρήσεις Γης

Ο Δήμος Αιγάλεω, για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης της παρούσης μελέτης, περιλαμβάνει την περιοχή του Δήμου καθώς και ένα σημαντικό τμήμα του Ελαιώνα, χώρος με ιδιαίτερη χωροθέτηση, οργάνωση και λειτουργία χρήσεων γης.

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζεται η χρονική περίοδος κατασκευής των κτιρίων στο Δήμο Αιγάλεω, καθώς και οι χρήσεις ή/και προορισμός χρήσεων των κτιρίων αυτών.

Πίνακας 20
Κτίρια Δήμου Αιγάλεω κατά χρονική περίοδο κατασκευής

	Σύνολο κτιρίων	Χρονική περίοδος κατασκευής										
		Προ του 1919	1919-1945	1946-1960	1961-1970	1971-1980	1981-1985	1986-1990	1991-1995	1996 και μετά	Υπό κατασκευή	Δεν δηλώθηκε
Δήμος Αιγάλεω	14.190	9	518	3.956	4.836	2.912	764	458	299	223	107	108

Πηγή: ΕΣΥΕ, απογραφή 2001

Πίνακας 21
Κτίρια κατά αποκλειστική χρήση ή προορισμό χρήσης

	Αποκλειστική χρήση ή προορισμός χρήσεων κτιρίου										
	Σύνολο κτιρίων	Σύνολο κτιρίων αποκλειστικής χρήσης	Κατοικίες	Εκκλησίες - Μοναστήρια	Ξενοδοχεία	Εργοστάσια - Εργαστήρια	Σχολικά κτίρια	Καταστήματα - γραφεία	Σταθμοί αυτοκινήτων	Νοσοκομεία, κλινικές κλπ.	Άλλες χρήσεις
Δήμος Αιγάλεω	14.190	11.524	10.394	16	2	239	73	450	5	3	342

Πηγή: ΕΣΥΕ, απογραφή 2001

Πίνακας 22
Κτίρια κατά μικτή χρήση ή προορισμό χρήσης

	Μικτή χρήση ή προορισμός χρήσεων κτιρίου										
	Σύνολο κτιρίων	Σύνολο κτιρίων αποκλειστικής χρήσης	Κατοικίες	Εκκλησίες - Μοναστήρια	Ξενοδοχεία	Εργοστάσια - Εργαστήρια	Σχολικά κτίρια	Καταστήματα - γραφεία	Σταθμοί αυτοκινήτων	Νοσοκομεία, κλινικές κλπ.	Άλλες χρήσεις
Κύρια χρήση	14.190	2.666	2.361	4	0	23	7	219	0	1	51
Δευτερεύουσα χρήση			266	1	1	85	13	1.960	87	1	252

Πηγή: ΕΣΥΕ, απογραφή 2001

3.3.2.4. Οικιστική Δομή

Σαν οικιστική ενότητα το Αιγάλεω αρχίζει να εξελίσσεται την περίοδο 1922-1935 όταν οι ανάγκες στέγασης του προσφυγικού πληθυσμού οδήγησαν στη δημιουργία συνοικισμών στις αδόμητες περιοχές της Αθήνας με προτίμηση αυτές που βρισκόντουσαν κοντά σε βιομηχανικές μονάδες, Αλλά και αργότερα (1946-1970) άρχισαν να κατασκευάζονται κτίρια για την ικανοποίηση των αναγκών του πληθυσμού (στέγαση, εργασία, κ.λπ.), βλ. προηγούμενη ενότητα χρήσεις γης.

Το Αιγάλεω αποκτά ρυμοτομικό σχέδιο το 1935 και δύο χρόνια μετά (1937) αρχίζει η διαδικασία των διαδοχικών εγκρίσεων επέκτασης αυτού.

Οι δύο τεμνόμενοι, στο κέντρο της περιοχής Αιγάλεω, σημαντικοί κυκλοφοριακοί άξονες – Λεωφ. Θηβών και Ιερά Οδός – όρισαν τις 4 συνοικίες της πόλης, οι οποίες δεν διαθέτουν ευδιάκριτα χαρακτηριστικά πολεοδομικής ενότητας, σε αντίθεση με ορισμένες γειτονιές που διαθέτουν.

Ο οικιστικός ιστός του Αιγάλεω αποτελεί μια αρκετά πυκνοδομημένη περιοχή κατοικίας με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- ⇒ έλλειψη χώρων για κοινόχρηστες και κοινωφελείς λειτουργίες στις γειτονιές
- ⇒ ανεπάρκεια γεωμετρικών χαρακτηριστικών του οδικού δικτύου
- ⇒ μέτρια ποιότητα των κτιρίων
- ⇒ έλλειψη χώρων στάσης και στάθμευσης

Σε ότι αφορά τις κατοικίες στο Δήμο Αιγάλεω, κυριαρχεί ο τύπος της «λαϊκής» κατοικίας, ισόγειας στην αρχή με ανάπτυξη στη βάση του συστήματος της «καθ' ύψος προσθήκης» με σκοπό την κάλυψη των διαφόρων αναγκών. Η κοινωνικοοικονομική κατάσταση των κατοίκων και ο συγκεκριμένος τρόπος ανάπτυξης της κατοικίας καθόρισαν τη μέτρια ποιότητάς της κατοικίας, τόσο από κατασκευαστική όσο και από αισθητική άποψη. Επίσης, στο Αιγάλεω υπάρχουν και πυρήνες οργανωμένης δόμησης κατοικίας (προσφυγικά και εργατικά συγκροτήματα) που φέρουν όλα τα χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου τρόπου παραγωγής κατοικίας στην ελληνική πραγματικότητα.

Τέλος, σύμφωνα με τα πληθυσμιακά στοιχεία της απογραφής του 2001, η *πυκνότητα του πληθυσμού* ανέρχεται στα 12.180 άτομα ανά τετρ. χλμ. Το μέγεθος αυτό, παρόλο που μειώθηκε την τελευταία δεκαετία, εξακολουθεί να είναι αρκετά υψηλότερο του μέσου όρου της Περιφέρειας (σχεδόν διπλάσιο), και ταυτόχρονα υπερβαίνει κατά πολύ τον αντίστοιχο εθνικό μέσο όρο για το σύνολο της χώρας (82,86 άτομα ανά τετρ. χλμ.) αλλά και τον εθνικό μέσο όρο για τα αστικά διαμερίσματα (408,37 άτομα ανά τετρ. χλμ.). Οι τιμές αυτές χειροτερεύουν ακόμη περισσότερο εάν εξαιρεθεί η περιοχή του Ελαιώνα και παρθούν υπ' όψη τα μεγέθη του πραγματικού πληθυσμού.

3.3.2.5. Συγκοινωνιακή Κυκλοφοριακή Υποδομή

3.3.2.5.1. Οδική Υποδομή

Σύμφωνα με το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου η ιεράρχηση του δικτύου κατηγοριοποιείται ως ακολούθως: ελεύθερη λεωφόρος, αρτηρία, συλλεκτήρια ή τοπική οδός, πεζόδρομος. Διάκριση μεταξύ πρωτεύουσών και τοπικών συλλεκτηρίων δεν γίνεται. Επίσης, η συνολική επιφάνεια του οδικού δικτύου ανέρχεται στο ¼ της έκτασης του Δήμου, με κάθε κατηγορία να έχει το μήκος που φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 23
Μήκος οδικού δικτύου ανά κατηγορία του Δήμου Αιγάλεω

Κατηγορία οδών	Μήκος (σε μέτρα)	% επί του συνόλου
Λεωφόρος ταχείας κυκλοφορίας	5.412	3,60
Πρωτεύουσα αρτηρία	6.938	4,61
Δευτερεύουσα αρτηρία	3.581	2,38
Συλλεκτήρια οδός	19.075	12,68
Τοπική οδός	106.418	70,75
Πεζόδρομος	8.984	5,97
ΣΥΝΟΛΟ	150.408	100,00

Το οδικό δίκτυο του Δήμου Αιγάλεω είναι δομημένο γύρω από τις αρτηρίες: α) Κηφισού και Θηβών (κατεύθυνση Βορρά-Νότου) και β) Καβάλας και Ιεράς Οδού (κατεύθυνση Ανατολή-Δύση). Το βασικό αυτό υπερτοπικό δίκτυο εξασφαλίζει ικανοποιητική οδική σύνδεση με τη Δυτική Αθήνα καθώς και την υπόλοιπη Αττική. Ωστόσο πρέπει να γίνουν έργα για την βελτιστοποίηση της αποδοτικότητας των αξόνων Αθηνών, Θηβών και Ιεράς Οδού ώστε να βελτιωθούν οι κυκλοφοριακές και περιβαλλοντικές συνθήκες.

Σε ότι αφορά το τοπικό οδικό δίκτυο, αυτό, εξαιτίας των απρογραμμάτιστων επεκτάσεων του ρυμοτομικού σχεδίου, παρουσιάζει σημαντικές ασυνέχειες με συνέπεια τη χρήση ζευγών μονόδρομων και διαδρομών αποτελούμενων από περισσότερους του ενός συνεχείς άξονες. Δεδομένου ότι το εγκεκριμένο ρυμοτομικό δίκτυο έχει εφαρμοστεί στην ολότητά του, δεν υπάρχουν περιθώρια τροποποίησης της δομής αυτού, με εξαίρεση ίσως την περιοχή του Ελαιώνα.

3.3.2.5.2. Συγκοινωνίες

Ο Δήμος Αιγάλεω διαθέτει σήμερα ένα αρκετά εκτεταμένο σύστημα συγκοινωνιακών συνδέσεων, το οποίο ενισχύθηκε ακόμη περισσότερο μετά την επέκταση του ΜΕΤΡΟ και την συνεπακόλουθη αναδιάρθρωση των διαδρομών των λεωφορείων του ΟΑΣΑ.

Συγκεκριμένα, το Δήμο Αιγάλεω εξυπηρετούν σήμερα πολυάριθμες γραμμές ΟΑΣΑ, που συνδέουν τόσο το Δήμο με τα κέντρα της Αθήνας και του Πειραιά όσο και την ευρύτερη κεντρική περιοχή του Δήμου με τους όμορους Δήμους.

Συνολικά, το Δήμο Αιγάλεω εξυπηρετούν: α) 1 γραμμή τρόλεϊ (21), β) 39 γραμμές μπλε λεωφορείων, εκ των οποίων οι 10 είναι διαδημοτικές και οι 3 είναι γραμμές express, και δ) 1 γραμμή ΜΕΤΡΟ, η οποία εξυπηρετεί και τη μετακίνηση των δημοτών προς το αεροδρόμιο του Ελ. Βενιζέλου.

Οι 3 νέοι σταθμοί του ΜΕΤΡΟ στον Κεραμικό, τον Ελαιώνα και το "Αιγάλεω" σε συνδυασμό με το νέο σχεδιασμό των λεωφορειακών γραμμών δίνουν πλέον την δυνατότητα στους κατοίκους των περιοχών αυτών να μετακινούνται γρήγορα και άνετα προς όλες τις κατευθύνσεις. Ο σταθμός του ΜΕΤΡΟ "Αιγάλεω" μετατράπηκε σε τερματικό σταθμό λεωφορειακών γραμμών με παράλληλη πύκνωση των δρομολογίων τους.

3.3.2.5.3. Μετακινήσεις – Στάθμευση

Το γεγονός ότι ο Δήμος Αιγάλεω εκτός από τον μεγαλύτερο Δήμο της Αττικής αποτελεί ταυτόχρονα και υπερτοπικό κέντρο με μεγάλο εύρος καταστημάτων και επιχειρήσεων δικαιολογεί απόλυτα τον μεγάλο αριθμό μετακινήσεων του ντόπιου πληθυσμού καθώς και των επισκεπτών και διερχόμενων από αυτόν (υπολογίζεται ότι, σε καθημερινή βάση, οι κατοικούντες εκτός Δήμου και οι εργαζόμενοι εδώ ξεπερνούν το 40% του πληθυσμού του Δήμου Αιγάλεω).

Σε ότι αφορά τη στάθμευση στο Δήμο Αιγάλεω, αυτή εξυπηρετείται κυρίως παρά των οδών. Παρόλο που η ζήτηση υπερκαλύπτει την προσφορά, το πρόβλημα εντείνεται επιπλέον και από την ελλιπή αστυνόμευση, την ανεξέλεγκτη τροφοδοσία των παρόδιων καταστημάτων σε συνδυασμό με την έλλειψη πειθαρχίας και συλλογικότητας από τους οδηγούς.

Βέβαια, η λειτουργία των νέων σταθμών του ΜΕΤΡΟ παράλληλα με τις θετικές συνέπειες είχε και ορισμένες αρνητικές συνέπειες για την περιοχή. Η λειτουργία του νέου σταθμού του ΜΕΤΡΟ στην πλατεία Εσταυρωμένου έχει ήδη προκαλέσει και την αύξηση της κίνησης των αυτοκινήτων κατά 15-25%. Κύρια αιτία είναι η χρήση του Ι.Χ. για μετάβαση στο σταθμό του ΜΕΤΡΟ και η ανεπάρκεια των αστικών συγκοινωνιών. Ο κυκλοφοριακός φόρτος είναι ιδιαίτερα οξυμένος τόσο στην Ιερά Οδό και τη Θηβών όσο και στις παράπλευρες οδούς της πόλης όπως η Δημαρχείου και η Παπαναστασίου. Εξίσου δύσκολη είναι και η εξεύρεση μιας θέσης στάθμευσης στην περιοχή καθώς ο μέσος όρος του χρόνου που σπαταλούν οι πολίτες για να παρκάρουν κυρίως στο κέντρο της πόλης είναι περίπου 20-30 λεπτά.

Η εξαγγελθείσα κατασκευή υπόγειου parking 450 θέσεων κοντά στον σταθμό του ΜΕΤΡΟ θα δώσει λύσεις στο μεγαλύτερο μέρος του προβλήματος. Επίσης, τα προαναφερθέντα προβλήματα εκτιμάται ότι θα περιορισθούν σημαντικά όταν δοθεί σε λειτουργία περί τα τέλη του 2008 ο επόμενος σταθμός ΧΑΪΔΑΡΙ που έχει χωροθετηθεί επί της Ιεράς Οδού στα όρια του Δήμου Αιγάλεω. Παράλληλα, κρίνεται σκόπιμο να πραγματοποιηθεί μια συνολική μελέτη για το κυκλοφοριακό και το πρόβλημα στάθμευσης στο Αιγάλεω καθώς και να προβλεφθεί, με βάση τις υπάρχουσες δυνατότητες, η κατασκευή κι άλλων χώρων στάθμευσης.

3.4. Κοινωνική Υποδομή

3.4.1. Εκπαίδευση

Στο Αιγάλεω λειτουργούν 4 Δημοτικοί Βρεφονηπιακοί Σταθμοί που κατασκευάστηκαν εξ ολοκλήρου από το Δήμο και 6 πρώην κρατικοί Βρεφονηπιακοί Σταθμοί που έχουν περιέλθει στο Δήμο από τα μέσα του 2001.

Ακόμη ο Δήμος απέκτησε και ανακατασκεύασε τον επί της Ιεράς Οδού Βρεφικό Σταθμό “ΜΕΡΙΜΝΑ” ενώ ήδη βρίσκεται στο στάδιο της αποπεράτωσης η κατασκευή δύο ακόμη Βρεφονηπιακών Σταθμών, ενός στο χώρο του πρώην κινηματογράφου “ΑΘΗΝΑ” επί της οδού Π. Καβάλας και ενός ακόμη επί των οδών Ν. Πλαστήρα και Μιαούλη.

Έτσι, συνολικά, στα όρια του Δήμου λειτουργούν ήδη 11 Βρεφονηπιακοί Σταθμοί στους οποίους θα προστεθούν και οι δύο υπό κατασκευή, οπότε θα ολοκληρωθεί σε μεγάλο βαθμό η αναγκαία προσχολική πρόνοια στην πόλη.

Στους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς φιλοξενούνται συνολικά 700 περίπου παιδιά με εφαρμογή σύγχρονων παιδαγωγικών προγραμμάτων.

Στο Δήμο Αιγάλεω λειτουργούν επίσης 23 δημοτικά σχολεία, 10 γυμνάσια και 11 λύκεια (5 γενικά, 1 εσπερινό, 2 τεχνικά, 1 πολυκλαδικό, 1 ΤΕΣ και 1 ΣΕΚ. τα περισσότερα από αυτά τα σχολεία στεγάζονται σε δημόσια κτίρια.

Εκτός από την προσχολική, τη βασική 9τάξια και μέση εκπαίδευση που είναι μεν άτακτα χωροθετημένη αλλά σε γενικές γραμμές καλύπτει τις ανάγκες του πληθυσμού, στο Δήμο Αιγάλεω είναι εγκατεστημένες λειτουργίες τριτοβάθμιας και επαγγελματικής εκπαίδευσης. Πρόκειται για τα ΤΕΙ Αθηνών και Πειραιά, καθώς και τις σχολές επαγγελματικής κατάρτισης του Ο.Α.Ε.Δ.

3.4.2. Πρόνοια – Υγεία

Η ανάπτυξη των κοινωνικών υπηρεσιών αποτελεί πρωταρχικό στόχο του Δήμου Αιγάλεω, οι δράσεις του οποίου επεκτείνονται και αφορούν πολλούς τομείς της κοινωνικής πολιτικής. τα προγράμματα που λειτουργούν σήμερα στο Δήμο είναι:

- Πρόγραμμα "Βοήθεια στο σπίτι" ηλικιωμένων και ΑΜΕΑ
- Αιμοδοσία, δύο φορές το χρόνο
- Τράπεζα αίματος

- Πρόγραμμα καθημερινής σίτισης 100 άπορων οικογενειών
- Διανομή τροφίμων σε 450 οικονομικά αδύνατες οικογένειες στις γιορτές
- Πρόγραμμα κατασκήνωσης για τα παιδιά
- Δωρεάν θαλάσσια μπάνια για κατοίκους του Αιγάλεω, κάθε Ιούλιο
- Λειτουργία του Διαδημοτικού Κέντρου Πρόληψης "Η ΑΡΞΙΣ" για την καταπολέμηση των εξαρτησιογόνων ουσιών

Επίσης, στο Δήμο Αιγάλεω λειτουργούν από το 1998 τα Δημοτικά Ιατρεία χωρίς καμία κρατική χρηματοδότηση. Στεγάζονται σ' ένα ανακαινισμένο και πλήρως εξοπλισμένο χώρο 250 τ.μ. στο Δημοτικό Στάδιο για τους άπορους, τους ανασφάλιστους και τους ασφαλισμένους του Ο.Γ.Α. Συγκεκριμένα, λειτουργούν τα παρακάτω τμήματα: παθολογικό, ορθοπαιδικό, φυσικοθεραπείας, νευρολογικό, καθώς και το Κέντρο Οικογενειακού Προγραμματισμού. Επίσης, το γυναικολογικό και το διαβητολογικό τμήμα εξυπηρετεί όλους τους Δημότες. Τα Δημοτικά Ιατρεία συνεργάζονται για εξετάσεις με τα κρατικά νοσοκομεία, ενώ όλες οι υπηρεσίες τους παρέχονται δωρεάν.

Στο Δήμο Αιγάλεω λειτουργεί από το 1977 Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ), με 5 παραρτήματα. Στα ΚΑΠΗ παρέχονται υπηρεσίες ιατρού, φυσικοθεραπευτηρίου και νοσηλευτηρίου.

Στο ΚΑΠΗ λειτουργούν, επίσης, ομάδες θεάτρου, χορού, τραγουδιού, ξυλογλυπτικής, χειροτεχνίας κ.ά., ενώ διοργανώνονται πληθώρα εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων όπως θαλάσσια μπάνια, συμμετοχή σε κατασκηνώσεις, αποκριάτικοι χοροί, ομιλίες γύρω από ιατρικά θέματα, γλέντια την Τσικνοπέμπτη, επισκέψεις το Πάσχα και οικονομική ενίσχυση ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Τέλος κάθε Δεκέμβριο αναδεικνύοντας τη μεγάλη τους ευαισθησία συμμετέχουν με έργα τους στο "Παζάρι" τα έσοδα του οποίου δίδονται στο σύλλογο γονέων ατόμων με ειδικές ανάγκες Δυτικής Αθήνας "ΕΛΠΙΔΑ".

Στο Δήμο Αιγάλεω λειτουργεί επίσης Συμβουλευτικό Κέντρο, το οποίο αποτελεί Νομικό Πρόσωπο του Δήμου που έχει σχεδιαστεί για να προσφέρει ενημέρωση και ψυχολογική υποστήριξη σε οικογένειες και άτομα όλων των ηλικιών που αντιμετωπίζουν προσωπικά ή οικογενειακά, ψυχολογικά ή κοινωνικά προβλήματα.

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του, το Συμβουλευτικό Κέντρο, παρέχει υπηρεσίες που εντάσσονται στους εξής δύο άξονες:

- a) ατομική - οικογενειακή συμβουλευτική, με κύριο στόχο την αντιμετώπιση περιστατικών στη βάση μιας αμοιβαίας σχέσης εμπιστοσύνης με τους δημότες.

Στην πλειοψηφία τους τα περιστατικά αυτά αφορούν σε δυσκολίες που προκύπτουν είτε στο οικογενειακό περιβάλλον (προβλήματα σχέσεων και επικοινωνίας, προβλήματα συμπεριφοράς) είτε στο σχολικό περιβάλλον (χαμηλή σχολική επίδοση, μαθησιακές δυσκολίες) είτε στο ευρύτερο κοινωνικό (ανεργία, περιθωριοποίηση). Κάποια από τα περιστατικά αντιμετωπίζονται σε δύο ή τρεις συνεδρίες με ενημερωτικό κυρίως περιεχόμενο, ενώ για κάποια άλλα κρίνεται αναγκαία η πιο τακτική συνεργασία (περιστατικά πένθους, κακοποίησης). Περιστατικά ιδιαίτερου χαρακτήρα (ψυχοπαθολογίας, εξαρτήσεων) παραπέμπονται σε κέντρα με καταλληλότερες δομές (Κέντρα Ψυχικής Υγείας, Νοσοκομεία, Κέντρα απεξάρτησης).

- b) ομιλίες σε σχολεία και παιδικούς σταθμούς για πληρέστερη ενημέρωση των πολιτών.

3.4.3. Αθλητισμός

Ο Δήμος Αιγάλεω για τις ανάγκες της αθλητικής του πολιτικής έχει δημιουργήσει τον Δημοτικό Αθλητικό Οργανισμό. Πρόκειται για τον κύριο φορέα της αθλητικής δραστηριότητας στο Δήμο. Στις δραστηριότητές του περιλαμβάνονται το ποδόσφαιρο, η κολύμβηση, η γυμναστική γυναικών, η ενόργανη γυμναστική, η ρυθμική γυμναστική, το τένις και ο στίβος. Εκπονεί προγράμματα για ενήλικες, παιδιά με ειδικές ανάγκες, τους βρεφονηπιακούς σταθμούς του Δήμου και τα ΚΑΠΗ. Διαθέτει σημαντική αθλητική υποδομή η οποία ανήκει στο Δήμο Αιγάλεω. Στο Δ.Α.Ο. έχει παραχωρηθεί η χρήση και λειτουργία των παρακάτω χώρων και εγκαταστάσεων:

- ⇒ Δημοτικό στάδιο «Σταύρος Μαυροθαλασσίτης» (1967)
- ⇒ Δημοτικό αθλητικό κέντρο «Εδέσσης» (1989)
- ⇒ Δημοτικό αθλητικό κέντρο «Λοιμωδών» (1989)
- ⇒ Δημοτικό αθλητικό κέντρο «Αγ. Ελευθερίου» (1988)
- ⇒ Δημοτικό αθλητικό κέντρο «Οριζομύλων» (1991)
- ⇒ Πίστα αναρρίχησης (1995)
- ⇒ Πίστα πατινάζ (1989)

Παράλληλα, υπάρχουν μικροί και διάσπαρτοι αθλητικοί χώροι που απευθύνονται στο επίπεδο της γειτονιάς, οι χώροι άθλησης που είναι εγκατεστημένοι στα σχολεία, καθώς και μια σειρά αθλητικών ανοικτών εγκαταστάσεων μέσα στο Άλσος Αιγάλεω, περιορισμένης κλίμακας. Σε υπερτοπικό επίπεδο, εγκατεστημένο επίσης στο Άλσος, λειτουργεί το Εθνικό Αθλητικό Κέντρο που ανήκει στην Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

Το Αιγάλεω διαθέτει ποδοσφαιρικό σύλλογο που ιδρύθηκε το 1946 (Α.Ο. Αιγάλεω) έπειτα από συγχώνευση τεσσάρων ομάδων και από την περίοδο 2007-2008 θα αγωνίζεται στη Β' Εθνική.

Εκτός της ποδοσφαιρικής ομάδας υπάρχει και το τμήμα καλαθόσφαιρας του συλλόγου (με έδρα το Δημοτικό κλειστό γυμναστήριο, ευρισκόμενο στο χώρο του πρώτου γηπέδου ποδοσφαίρου το οποίο είχε κατασκευασθεί στην πόλη) που συμμετέχει στο πρωτάθλημα της Α1 ανδρών, αλλά και το τμήμα του βόλεϊ γυναικών που αγωνίζεται στην Α2 κατηγορία.

Επίσης, στην πόλη εδρεύουν τα ποδοσφαιρικά σωματεία του *Διαγόρα Δρυοπιδέων Αιγάλεω*, του *Θεμιστοκλή*, της *Ιεράπολης*, του *Ορφέα*, του *Κρόνου*, του *Ζέφυρου* καθώς και της *Ελλάδας Ποντίων*. Κολυμβητικό τμήμα διαθέτει τόσο ο *Αιγάλεω Α.Ο.*, όσο και η *Ολυμπιάδα 73*.

Τέλος, στο Δήμο δραστηριοποιούνται αρκετοί αθλητικοί σύλλογοι (μπάσκετ, βόλεϊ, κολύμβηση, γυμναστική, ποδόσφαιρο 5Χ5, καράτε, τae-κβο-ντο, δρόμοι μεγάλων αποστάσεων).

3.4.4. Πολιτισμός

Για τις ανάγκες της πολιτιστικής του πολιτικής ο Δήμος Αιγάλεω έχει ιδρύσει τους παρακάτω φορείς: α) Δημοτικός Πολιτιστικός Οργανισμός, β) Δημοτική Βιβλιοθήκη, και, γ) Δημοτική Φιλαρμονική.

Υπάρχουν επίσης αρκετοί εθnikοτοπικοί σύλλογοι (Ποντίων, Κρητών, Μικρασιατών), πολιτιστικοί (*Πολιτιστικός Αθλητικός Σύλλογος Πρόοδος Λιούμη*, *Καλλιτεχνικός Πνευματικός Σύλλογος*, *Μορφωτική Εκδρομική Εστία*, *Ιερά Οδός*, *Μικρασιατών οι Νέες Κυδωνίες*) και άλλοι (Δημοκρατική Κίνηση Επαγγελματιών, Βιοτεχνών και Εμπόρων, Σύνδεσμος Εφέδρων, Σύνδεσμος Συνταξιούχων Ι.Κ.Α, Σύνδεσμος Συνταξιούχων Τ.Ε.Β.Ε., Ένωση Επαγγελματιών, Βιοτεχνών και Εμπόρων, Ελληνικό Κέντρο Λαογραφικών Μελετών, Δημοκρατικός Σύλλογος Γυναικών, Πανελλήνια Επιτροπή Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης, Εξωραϊστικός Σύλλογος Άνω Λιούμη, Εξωραϊστικός Σύλλογος Ιεραπόλεως κ.ά.).

3.5. Οργανωτική Δομή Δήμου Αιγάλεω

Η διάρθρωση των υπηρεσιών του Δήμου Αιγάλεω είναι η ακόλουθη:

1. Γραφείο Δημάρχου
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα
3. Γραφείο Ενημέρωσης / Εξυπηρέτησης του Πολίτη
4. Γραφείο Ειδικών Συμβούλων & Συνεργατών
5. Γραφείο Νομικής Υπηρεσίας
6. Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού & Πληροφορικής
7. Αυτοτελές Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας
8. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών
  - a. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Δημοτικού Συμβουλίου, Δημαρχιακής Επιτροπής & Επιτροπών Δημοτικού Συμβουλίου
  - b. Τμήμα Προσωπικού
  - c. Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης
  - d. Τμήμα Διοικητικό
  - e. Γραφείο Γραμματείας
9. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
  - a. Τμήμα Προϋπολογισμού & Λογιστηρίου
  - b. Τμήμα Εκκαθάρισης Δαπανών & Μισθοδοσίας
  - c. Τμήμα Δημοτικών Προσόδων & Περιουσίας
  - d. Τμήμα Ταμιακής Υπηρεσίας
  - e. Τμήμα Προμηθειών & Αποθήκης
  - f. Τμήμα Αδειών Καταστημάτων
  - g. Γραφείο Γραμματείας
10. Διεύθυνση Κοινωνικών Υπηρεσιών
  - a. Τμήμα Προγραμματισμού & Συμβουλευτικής Στήριξης
  - b. Τμήμα Κοινωνικής Φροντίδας & Υγείας
  - c. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Ν.Π.Δ.Δ.
11. Διεύθυνση Παιδείας, Πολιτισμού & Αθλητισμού
  - a. Τμήμα Παιδείας
  - b. Τμήμα Υποστήριξης Πολιτιστικών & Αθλητικών Δραστηριοτήτων
  - c. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Ν.Π.Δ.Δ.
12. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
  - a. Τμήμα Αρχιτεκτονικών Έργων
  - b. Τμήμα Σχεδίου Πόλεως & Πολεοδομικών Εφαρμογών
  - c. Τμήμα Οδοποιίας, Υδραυλικών Έργων & Κυκλοφοριακών Εφαρμογών
  - d. Τμήμα Ηλεκτρολογικού – Μηχανολογικού

- e. Τμήμα Τεχνικών Συνεργείων
  - f. Γραφείο Γραμματείας
13. Διεύθυνση Καθαριότητας
- a. Τμήμα Καθαριότητας
  - b. Τμήμα Κίνησης Οχημάτων
  - c. Τμήμα Συντήρησης Εξοπλισμού & Αποθήκης
  - d. Γραφείο Γραμματείας
14. Διεύθυνση Κήπων / Δεντροστοιχιών, Παιδικών Χαρών & Αλσών
- a. Τμήμα Προγραμματισμού & Μελετών
  - b. Τμήμα Κηποτεχνίας
  - c. Τμήμα Αλσών – Παιδικών Χαρών – Αθλητικών Κέντρων – Αυλαίων Χώρων Σχολείων
  - d. Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης
  - e. Γραφείο Γραμματείας

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι, σύμφωνα με την ανωτέρω διάρθρωση, οι προσφερόμενες υπηρεσίες του Δήμου Αιγάλεω είναι πλήρως ανεπτυγμένες δεδομένου ότι καλύπτουν το σύνολο των τομέων τοπικής ανάπτυξης του Δήμου. Προκειμένου, βέβαια, για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας, το οποίο είναι ιδιαίτερα έντονο στην περιοχή, θα μπορούσε να συσταθεί ένα Γραφείο Απασχόλησης κάτω από τον τρίτο τομέα τοπικής ανάπτυξης (Τοπική Οικονομία και Απασχόληση).

Ίδια θετική εικόνα παρουσιάζουν και οι υπηρεσίες για την εσωτερική υποστήριξη του Δήμου. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι η ενεργοποίηση του Τμήματος Προγραμματισμού και Πληροφορικής θα μπορούσε να συμβάλλει στην καλύτερη οργάνωση των υποστηρικτικών υπηρεσιών του Δήμου και, κατ' επέκταση, στη βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Τέλος, καθώς η προστασία και η αναβάθμιση του περιβάλλοντος αποτελεί προτεραιότητα για την επόμενη διαχειριστική περίοδο θα μπορούσε κάτω από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών να οργανωθεί ξεχωριστό Τμήμα Περιβάλλοντος του οποίου το αντικείμενο θα άπτεται κυρίως στο πεδίο της ανάπτυξης περιβαλλοντικής συνείδησης των πολιτών, στην καλλιέργεια και ανάπτυξη έργων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, στην ανάπτυξη πρωτοβουλιών αποκατάστασης πληγέντων από φυσικές καταστροφές περιοχών και γενικότερα σε θέματα που έχουν σχέση με την πρόληψη και διαχείριση περιβαλλοντικών κινδύνων, όπως επίσης και με την ανάπτυξη περιβαλλοντικών πρωτοβουλιών έπειτα από την έλευση του περιβαλλοντικού κινδύνου.

3.6. Οικονομική κατάσταση Δήμου Αιγάλεω

Σύμφωνα με τα τηρούμενα στοιχεία της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, τα έσοδα και έξοδα του Δήμου Αιγάλεω για το οικονομικό έτος 2007 παρουσίασαν την ακόλουθη εικόνα:

ΕΣΟΔΑ Δήμου:

Από ακίνητη περιουσία:	560.790,36
Από κινητή περιουσία:	71.917,03
Ανταποδοτικά Καθ/τας & Ηλ/σμού:	8.399.148,67
Έσοδα από έργα αποχέτευσης:	54.514,63
ΤΑΠ:	1.073.720,42
2-5%:	421.380,27
Τέλη πεζοδρομίων και κοινοχρήστων χώρων:	84.232,97
Τέλη Διαφήμισης:	104.126,45
ΦΗΧ:	721.353,62
Λοιπά τέλη και φόροι:	104.905,97
Επιχ/γήσεις για κάλυψη λειτουργικών αναγκών:	11.630.853,68
Λοιπά Τακτικά Έσοδα:	324.786,21
Πρόστιμα ΚΟΚ:	678.736,08
Προσαυξήσεις- Λοιπά Πρόστιμα:	133.196,21
Έκτακτα έσοδα για κάλυψη λειπ/κών αναγκών:	1.634.949,82
Έκτακτα έσοδα για επενδύσεις:	9.134.522,28
Λοιπά έκτακτα έσοδα:	420.276,85
Δάνεια για κάλυψη λειτουργικών αναγκών:	<u>5.785.504,13</u>
ΣΥΝΟΛΟ:	41.338.915,65

ΕΞΟΔΑ Δήμου:

Γενικές Υπηρεσίες:	11.103.002,08
Οικονομικές και Διοικητικές υπηρεσίες:	2.707.167,15
Υπηρεσίες Πολιτισμού, Αθλητισμού και Κοινωνικής Πολιτικής:	6.294.047,30
Υπηρεσία Καθαριότητας και Ηλεκτροφωτισμού:	6.569.544,06
Υπηρεσίες αποχέτευσης:	48.623,40
Υπηρεσία Τεχνικών έργων:	5.457.575,82
Υπηρεσίες Πρασίνου:	3.205.376,15
Δημοτική Αστυνομία:	<u>494.226,46</u>
ΣΥΝΟΛΟ Α΄:	35.879.562,42

Από τα οποία, έξοδα χρήσης είναι 28.322.274,92 και επενδύσεις 7.557.287,50

Πληρωμές οφειλών από προηγούμενα οικονομικά έτη: 5.654.190,36

ΣΥΝΟΛΟ Β΄: **5.654.190,36**

ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (Α+Β): 41.533.752,78

Σύμφωνα με τα παραπάνω, ο Δήμος Αιγάλεω παρουσίασε μια αρκετά ικανοποιητική εικόνα σε ότι αφορά τη διαχείριση των οικονομικών του, τόσο στην πληρωμή των οφειλών και λοιπών υποχρεώσεών του, όσο και στην είσπραξη των εσόδων του. Μάλιστα, συγκριτικά με το προηγούμενο οικονομικό έτος (2006) σημειώθηκε αύξηση των ποσών που διαχειρίστηκε, ενώ σημαντικό ποσό διατέθηκε στην εξόφληση των οφειλών που εκκρεμούσαν από προηγούμενα έτη, καθώς και σε επενδύσεις. Παρόλο που το 2006 έκλεισε με πλεόνασμα, ενώ το 2007 με μικρό έλλειμμα, η συνολική εικόνα των οικονομικών του Δήμου κρίνεται πολύ ικανοποιητική και προς τη σωστή κατεύθυνση.

Αξιολόγηση της Υφιστάμενης Κατάστασης – Μέτρα & Άξονες του Επιχειρησιακού Σχεδίου.

3.7. Εισαγωγή

Σε μια προσπάθεια ιεράρχησης και ομαδοποίησης των στόχων του Δήμου τέθηκαν επί τάπητος οι **γενικοί στόχοι** που έχουν προσδιοριστεί από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης οι οποίοι με τη σειρά τους ομαδοποιήθηκαν σε προτεραιότητες - **Μέτρα**. Τα Μέτρα αυτά κατηγοριοποιούνται και συνθέτουν τους **Άξονες προτεραιότητας** του οράματος της Δημοτικής αρχής .

Άξονες και Μέτρα συγκροτούν ιεραρχικό διάγραμμα (δένδρο), στο οποίο γίνεται σταδιακή εξειδίκευση της αποστολής και του οράματος του Δήμου .Κατά αυτό τον τρόπο αποτυπώνεται η αρχιτεκτονική του **Ε.Π.** και ο προγραμματισμός των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων , η ιεράρχηση των οποίων έχει προκύψει από την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης καθώς και τα κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης .

Η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης έγινε μετά από έρευνα τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό περιβάλλον του Δήμου Αιγάλεω με τη μέθοδο της παρουσίασης, συζήτησης και συμπλήρωσης ερωτηματολογίων των προϊσταμένων των υπηρεσιών και των ΝΠΙΔ, η οποία διεξήχθη από την Επιστημονική Ομάδα Έργου, με τη χρήση ειδικού ερωτηματολογίου σύμφωνα με τον Οδηγό Εφαρμογής του υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Το παρόν τμήμα της μελέτης αποτελεί την πρώτη ουσιαστική επεξεργασία των στατιστικών στοιχείων της ΕΣΥΕ από την Επιστημονική Ομάδα (Απογραφή 2001) για τον Δήμο Αιγάλεω, στο πλαίσιο της εκπόνησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου της περιοχής. Σκοπός της παρούσας φάσης είναι η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης καθώς και η παρουσίαση των πρώτων χρήσιμων συμπερασμάτων. Για την παρουσίαση των συμπερασμάτων χρησιμοποιήθηκαν συγκεκριμένοι δείκτες. Στην επόμενη φάση με τη χρήση επιπλέον δεικτών αλλά και ορισμένων επιπρόσθετων νέων, κυρίως ποιοτικών στοιχείων, θα εμβαθύνουμε στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στη περιοχή, διερευνώντας τα αίτια και τις επιπτώσεις των φαινομένων, καταλήγοντας σε πιο ολοκληρωμένα συμπεράσματα και μέσα από συγκριτικά στοιχεία από παρελθούσες απογραφές, για την καλύτερη αποτύπωση των αλλαγών που έχουν συντελεστεί στο περιβάλλον του Δήμου μας τα τελευταία χρόνια.

Προκειμένου για την ορθή παρουσίαση του επιχειρησιακού προγράμματος του Δήμου Αιγάλεω, οι γενικές και τομεακές του αρμοδιότητες ομαδοποιούνται στους επόμενους 3 θεματικούς τομείς:

- Περιβάλλον & ποιότητα ζωής
- Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός & αθλητισμός
- Τοπική οικονομία & απασχόληση

Στον επόμενο πίνακα φαίνονται οι υπηρεσίες του Δήμου Αιγάλεω και των Νομικών του Προσώπων, ομαδοποιημένες σύμφωνα με τους προηγούμενους 3 θεματικούς τομείς.

Τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η Επιστημονική Ομάδα Έργου παρουσιάζονται συνοπτικά στους παρακάτω πίνακες ανά Θεματική Ενότητα:

Πίνακας 24

Οι αρμοδιότητες του Δήμου Αιγάλεω ομαδοποιημένες σε Θεματικούς Τομείς

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ			ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
Περιβάλλον & Ποιότητα Ζωής	Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός & Αθλητισμός	Τοπική Οικονομία & Απασχόληση	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών ▪ Διεύθυνση Καθαριότητας ▪ Διεύθυνση Κήπων / Δεντροστοιχιών, Παιδικών Χαρών & Αλσών 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Διεύθυνση Κοινωνικών Υπηρεσιών ▪ ΚΑΠΗ ▪ Συμβουλευτικό Κέντρο ▪ Διεύθυνση Παιδείας, Πολιτισμού & Αθλητισμού ▪ Δημοτικοί παιδικοί σταθμοί ▪ Ν.Π.Δ.Δ. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Γραφείο ενημέρωσης / εξυπηρέτησης του Πολίτη ▪ Αυτοτελές Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας ▪ Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών ▪ Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών ▪ Γραφείο Νομικής Υπηρεσίας ▪ Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού & Πληροφορικής
ΚΑΘΕΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ			ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Πηγή: Οδηγός κατάρτισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Ο.Τ.Α.

Οι *κάθετες υπηρεσίες* είναι οι κύριες υπηρεσίες μέσω των οποίων ασκούνται οι αρμοδιότητες του Δήμου σε ένα θεματικό τομέα και παράγουν υπηρεσίες και δημόσια αγαθά για την ικανοποίηση των πολιτών με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη ενός τομέα δραστηριοτήτων της περιοχής του Δήμου.

Οι *οριζόντιες υπηρεσίες* είναι οι κύριες υπηρεσίες μέσω των οποίων ασκούνται οι γενικές αρμοδιότητες του Δήμου, έχουν ως αποδέκτες όλους τους πολίτες γενικώς και είναι οριζόντιες με την έννοια της εμπλοκής τους σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων της περιοχής. Αναφέρεται ότι, οι κάθετες και οι οριζόντιες υπηρεσίες, αποτελούν τις κύριες υπηρεσίες του Δήμου.

Αντίστοιχα, οι *υποστηρικτικές υπηρεσίες* είναι αυτές που υποστηρίζουν τη λειτουργία των κύριων υπηρεσιών και των οργάνων διοίκησης του Δήμου, και οι αποδέκτες τους δεν είναι οι κάτοικοι ή οι φορείς της περιοχής του Δήμου, αλλά τα όργανα διοίκησης και οι υπόλοιπες υπηρεσίες του Δήμου.

Αμέσως παρακάτω παρουσιάζεται η συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση όλων των υπηρεσιών του Δήμου Αιγάλεω. Οι πληροφορίες για την περιγραφή και αξιολόγηση προέρχονται από τα ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν οι προϊστάμενοι υπηρεσιών του Δήμου Αιγάλεω, τις οποίες επεξεργάστηκε η ομάδα έργου.

3.8. Θεματικοί Τομείς Τοπικής Ανάπτυξης

3.8.1. Περιβάλλον & Ποιότητα ζωής

Οι Διευθύνσεις των οποίων οι δραστηριότητες σχετίζονται με την εν λόγω θεματική ενότητα είναι οι ακόλουθες:

- Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
- Διεύθυνση Καθαριότητας
- Διεύθυνση Κήπων / Δεντροστοιχίων, Παιδικών Χαρών & Αλσών

3.8.1.1. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών έχει ως αποδέκτες των υπηρεσιών της όλους τους δημότες των τεσσάρων τεταρτημορίων του Δήμου Αιγάλεω και κάθε γειτονιάς, και συγκεκριμένα τους μαθητές των 41 Δημόσιων εκπαιδευτηρίων (νηπιαγωγεία, δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια), τα μέλη του ΚΑΠΗ καθώς και τους αθλητές που κάνουν χρήση των αθλητικών εγκαταστάσεων του Δήμου. Αντίστοιχα, στο εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου αποδέκτες των υπηρεσιών της συγκεκριμένης Διεύθυνσης αποτελούν οι

Διευθύνσεις Παιδείας, Κοινωνικών Υπηρεσιών καθώς και η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών. Επιπλέον, όλα τα σχολικά κτίρια, τα δημοτικά κτίρια και οι αθλητικοί χώροι ευθύνης του Δήμου, όσον αφορά στις ανάγκες συντήρησης και ενεργειακής παρακολούθησης.

Οι δραστηριότητες της συγκεκριμένης Διεύθυνσης είναι αρκετά εκτεταμένες και διαφορετικής φύσης ως ένα σημείο μεταξύ τους. Ειδικότερα, η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών έχει την ευθύνη και υλοποιεί τα ακόλουθα:

- Επίβλεψη έργων συντήρησης δημόσιων κτιρίων (σχολικών εγκαταστάσεων, δημοτικών κτιρίων), αθλητικών εγκαταστάσεων, πεζοδρομίων οδών, δημόσιου φωτισμού, αποχέτευσης, σηματοδότησης
- Μηχανοργάνωση του Δήμου και των υπηρεσιών του
- Ζητήματα Σχεδίου Πόλεως (αρχειοθέτηση Σχεδίων και μελετών έργων και σε ψηφιακή μορφή)
- Παρακολούθηση έργων (ΘΗΣΕΑΣ, έργων Γ' ΚΠΣ, ΕΣΠΑ)
- Παρακολούθηση ένταξης περιοχής Ελαιώνα
- Απόκριση σε αιτήματα δημοτών που αφορούν στην αρίθμηση οδών, στα αναπηρικά περίπτερα, στη διαχείριση κτιρίων προ του 1955, κ.ά.
- Υλοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων για το Περιβάλλον και την Ενέργεια
- Καταγραφή ενεργειακών καταναλώσεων των δημοτικών κτιρίων, των σχολικών κτιρίων και των αθλητικών εγκαταστάσεων ευθύνης του Δήμου
- Καταγραφή, αρχειοθέτηση, αποτύπωση και παρακολούθηση των καταγγελιών από δημότες για την ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία που εκπέμπουν οι κεραιές κινητής τηλεφωνίας και οι γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος

Κατά τη διάρκεια της προηγούμενης τετραετίας η συγκεκριμένη Διεύθυνση ενδεικτικά υλοποίησε τα ακόλουθα έργα:

- Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία DISPLAY, για την καταγραφή της ενεργειακής κατανάλωσης 10 σχολικών κτιρίων, η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα
- Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Urban «Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και Δίκτυα Τοπικής Ανάπτυξης», προμήθεια και εγκατάσταση Φωτοβολταϊκού σε σχολείο του Δήμου
- Υποψηφιότητα και βράβευση του Δήμου με το βραβείο ΟΙΚΟΠΟΛΙΣ 2007, για την ενεργειακή ευαισθητοποίηση των δημοτών

- Διοργάνωση ημερίδας για την Ανακύκλωση, σε συνεργασία με την Α'βάθμια και Β'βάθμια εκπαίδευση και τους εξουσιοδοτημένους φορείς για την εναλλακτική διαχείριση απορριμμάτων
- Διάθεση κάδων για την ανακύκλωση μπαταριών στα σχολεία και σε άλλους δημοτικούς χώρους
- Αρωγή στα εκτελούμενα περιβαλλοντικά προγράμματα των σχολείων (καθαρισμός υιοθετημένων τμημάτων του Άλσους από τα σχολεία
- Επιμόρφωση υπαλλήλων σε σεμινάρια του ΙΝ.ΕΠ
- Διεκπεραίωση καταγγελιών δημοτών για περιβαλλοντικές οχλήσεις σε συνεργασία με τη Δημοτική Αστυνομία
- Σύνδεση με το Φυσικό Αέριο 19 σχολικών συγκροτημάτων και του Κολυμβητηρίου, στο πλαίσιο της δράσης: «Ενεργειακές επενδύσεις σε σχολεία και σε δημόσια κτίρια για την υποκατάσταση συμβατικών καυσίμων με φυσικό αέριο», του Υπ. Εσωτερικών

Επίσης, σε εξέλιξη βρίσκεται το έργο της υποκατάστασης συμβατικών καυσίμων με φυσικό αέριο σε 2 ακόμη σχολικά συγκροτήματα, καθώς και το έργο ENERinTOWN, με αντικείμενο την εγκατάσταση μετρητικού συστήματος καταναλώσεων Η/Ρ και φυσικού αερίου σε 2 σχολικά κτίρια και το κολυμβητήριο, στο πλαίσιο του πολυετούς προγράμματος Intelligent Energy Europe 2003-2006.

Ο εξοπλισμός της Διεύθυνσης Τεχνικών υπηρεσιών αποτελείται από 6 γραφεία, 1 αποθήκη στο κεντρικό Δημαρχείο, 1.000 τ.μ. περίπου τεχνικών συνεργείων, 1 μηχανουργείο και 1 ξυλουργείο. Στη Διεύθυνση υπάρχει μηχανοργάνωση, με εξαίρεση στα τεχνικά συνεργεία.

Στον επόμενο πίνακα φαίνεται η αξιολόγηση της κατάστασης των αποδεκτών της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών.

Πίνακας 25

Αξιολόγηση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών (σύμφωνα με τις ανάγκες των αποδεκτών)

Αποδέκτες	Προβλήματα / Ανάγκες	Δυνατότητες
Σχολεία	Συντήρηση σχολικών κτιρίων (αργή ανταπόκριση σε αιτήματα αποκατάστασης φθορών)	Πιο άμεση ενημέρωση της Διεύθυνσης για τυχόν βλάβες
Δημότες	Συντήρηση οδοστρωμάτων και πεζοδρομίων Έργα υποδομής στην περιοχή του Ελαιώνα	

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών.

Πίνακας 26

Δυνατά και αδύνατα σημεία Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών

Δυνατά σημεία	
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	Δυνατότητα εκπόνησης μελετών έργων και επίβλεψης έργων Έγπαρξη διαδικασίας υποβολής αιτημάτων/παραπόνων Συνελεύσεις κατοίκων για θέματα κυκλοφορίας, την εγκατάσταση κεραιών κ.ά. Πληροφόρηση των αποδεκτών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες τηλεφωνικά, με διαπροσωπική επαφή, με e-mail, μέσω της ιστοσελίδας του Δήμου
Αδύνατα σημεία	
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	Έλλειψη συνεργασίας με τη Νομική Υπηρεσία του Δήμου
Οργάνωση Συνεργασίες	& Επιπλέον ενίσχυση της Υπηρεσίας Εσωτερικού ελέγχου συμβάσεων και παρακολούθησης έργων Δεν τηρείται βιβλίο παρακολούθησης και επιδιόρθωσης οδοστρώματος Δεν υπάρχει τυποποιημένο σύστημα για την προμήθεια υλικών

Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή	<p>Απουσία ειδικευμένου προσωπικού στο Τμήμα Προγραμματισμού</p> <p>Ελλιπές προσωπικό για τα έργα οδοποιίας και πεζοδρομίων</p> <p>Ελλιπείς χώροι αποθήκευσης οικοδομικών υλικών καθώς και χώροι στέγασης των συνεργείων</p> <p>Δεν γίνεται χρήση πράσινων προμηθειών (λαμπτήρες χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης)</p>
---	---

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Οι ανάγκες / ελλείψεις που σημειώνονται για τη συγκεκριμένη Διεύθυνση είναι οι ακόλουθες:

- Ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό :
  - Εξειδικευμένο προσωπικό για την διαπίστωση, καταγραφή και ικανοποίηση των αναγκών των σχετικών με τα οδοστρώματα, τα πεζοδρόμια , τα σχολικά κτίρια
  - Διοικητικό προσωπικό με γνώσεις Η/Υ
  - Διαρκής επιμόρφωση προσωπικού Τεχνικής Υπηρεσίας στις νέες τεχνολογίες και στις τροποποιήσεις της νομοθεσίας
- Άλλες ανάγκες
  - Μηχανοργάνωση των τεχνικών συνεργείων
  - Χρηματοδότηση μελετών, επισκευών, συντηρήσεων και ανακατασκευών σχολικών κτιρίων
  - Εξοπλισμός (JCB, γερανοφόρο όχημα, φορτηγά, μπομπ κατ)
  - Εγκατάσταση και λειτουργία τυποποιημένου συστήματος προμηθειών
  - Τήρηση βιβλίου παρακολούθησης και επιδιόρθωσης οδοστρώματος

Οι **στόχοι** της Διεύθυνσης είναι:

- Διενέργεια μελέτης για την επέκταση του αποχετευτικού δικτύου στη νέο-εντασσόμενη περιοχή του Ελαιώνα
- Ολοκλήρωση πράξεων εφαρμογής στον Ελαιώνα
- Μελέτη τεχνικών έργων υποδομής στην περιοχή του Ελαιώνα
- Ταχύτερη και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των βλαβών στα πεζοδρόμια και τα σχολικά κτίρια (συντήρηση)

- Χρήση πράσινων προμηθειών (π.χ. λαμπτήρες χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης) για τη μείωση του λειτουργικού κόστους και για την προστασία του περιβάλλοντος
- Πιστοποίηση των τεχνικών υπηρεσιών προκειμένου να μπορεί να διαχειρίζεται έργα του 4^{ου} Κ.Π.Σ.

Δεδομένου ότι η ζήτηση για τις παρεχόμενες υπηρεσίες της Διεύθυνσης τείνει να αυξάνεται, και προκειμένου να υπάρξει καλύτερη απόκριση στα διάφορα αιτήματα των πολιτών, θα πρέπει οι δημότες να πληροφορούν έγκαιρα τη Διεύθυνση για τυχόν βλάβες, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τα σχολεία, το οδόστρωμα και τα πεζοδρόμια. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσα από **την διενέργεια εκστρατείας ενημέρωσης των πολιτών για την διαδικασία υποβολής παραπόνων και προτάσεων βελτίωσης του Δήμου.**

3.8.1.2. Διεύθυνση Καθαριότητας

Η Διεύθυνση καθαριότητας αποτελείται από το Τμήμα Καθαριότητας, το Τμήμα Κίνησης και το Τμήμα του Συνεργείου – Εξοπλισμού – Αποθήκης.

Οι αποδέκτες της υπηρεσίας είναι η πόλη και οι οικισμοί των δημοτικών διαμερισμάτων. Οι ανάγκες που κυρίως ικανοποιούνται είναι οι ανάγκες αποκομιδής των απορριμμάτων και η καθαριότητα των οδών του κέντρου τα πόλης. Τα συλλεγόμενα απορρίμματα διατίθενται σε χώρο ανεξέλεγκτης απόρριψης.

Αναλυτικότερα, οι δραστηριότητες της υπηρεσίας περιλαμβάνουν :

- 1) Αποκομιδή (συλλογή και μεταφορά) των οικιακών απορριμμάτων και ογκωδών αντικειμένων
- 2) Αποκομιδή ανακυκλώσιμων υλικών
- 3) Καθαριότητα των οδών και κοινόχρηστων χώρων της πόλης
- 4) Συντήρηση του χώρου απόρριψης των απορριμμάτων
- 5) Απομάκρυνση εγκαταλειμμένων οχημάτων
- 6) Επίσκεψη κάδων και λοιπών απορριματοδεκτών

Το προσωπικό, συνολικά 280 ατόμων (εκ των οποίων οι 44 αποσπασμένοι), αποτελείται από εργάτες καθαριότητας και οδηγούς, μηχανικούς, χειριστές, επόπτες και επιστάτες.

Ο εξοπλισμός περιλαμβάνει απορριματοφόρα οχήματα, φορτηγά (ανοιχτά και κλειστά), συνεργείο επισκευής και συντήρησης οχημάτων, συνεργείο επισκευής κάδων, κ.ά.

Οργανωτικά, η υπηρεσία έχει ενταχθεί στη Διεύθυνση Καθαριότητας του Δήμου.

Οι δαπάνες αφορούν κυρίως τις δύο πρώτες δραστηριότητες και κατά 60 -70% είναι αμοιβές προσωπικού.

Τα έσοδα προέρχονται κυρίως από ανταποδοτικά τέλη.

Στον επόμενο πίνακα φαίνεται η αξιολόγηση της κατάστασης των αποδεκτών της υπηρεσίας Καθαριότητας.

Πίνακας 27

Αξιολόγηση της Διεύθυνσης Καθαριότητας (σύμφωνα με τις ανάγκες των αποδεκτών)

Αποδέκτες	Προβλήματα / Ανάγκες	Δυνατότητες
Κέντρο της πόλης	Χαμηλό επίπεδο καθαριότητας οδών και κοινόχρηστων χώρων στο κέντρο της πόλης	<u>Αναπροσαρμογή</u> της συχνότητας αποκομιδής απορριμμάτων ή/και αύξηση του στόλου. <u>Έλεγχος και επιβολή προστίμων</u> σε αποδέκτες που δεν συμμορφώνονται με τους κανονισμούς της καθαριότητας.
Συνοικίες της πόλης και οικισμοί των Δημοτικών διαμερισμάτων		
Κάτοικοι και τοπικές επιχειρήσεις	<u>Έλλειψη περιβαλλοντικής συνείδησης των κατοίκων</u> : Η έλλειψη πληροφόρησης / ενημέρωσης και γενικότερα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης των κατοίκων και των τοπικών φορέων έχει ως αποτέλεσμα τις παραβιάσεις των κανονιστικών διατάξεων καθαριότητας, που δυσχεραίνουν το έργο της υπηρεσίας Καθαριότητας. Οι κάτοικοι χρειάζεται να γίνουν συνεργάτες της υπηρεσίας. <u>Εγκαταλελειμμένα οχήματα</u>	Σημαντική είναι η δυνατότητα <u>αξιοποίησης των κατοίκων</u> στην όλη προσπάθεια του Δήμου για καθαρό περιβάλλον. Οι κάτοικοι και οι τοπικές επιχειρήσεις μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στη διατήρηση της καθαριότητας του περιβάλλοντος, αν ευαισθητοποιηθούν.

Περι-αστική και ευρύτερη περιοχή του Δήμου	<u>Αύξηση του όγκου των διατιθέμενων απορριμμάτων:</u> Οι τάσεις αύξησης του όγκου των της διαχείριση απορριμμάτων λόγω της αστικοποίησης δημιουργούν κινδύνους αυξανόμενης ρύπανσης της περιαστικής και της ευρύτερης περιοχής του ΟΤΑ.	
--	--	--

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία της Διεύθυνσης Καθαριότητας.

Πίνακας 28

Δυνατά και αδύνατα σημεία Διεύθυνσης Καθαριότητας

Δυνατά σημεία	
Οργάνωση & Συνεργασίες	Πολύ καλό επίπεδο συνεργασίας προσωπικού σε επίπεδο τμήματος & Διεύθυνσης Πολύ καλή συνεργασία με προμηθευτές
Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή	Αξιοποίηση προσωπικού Αντιμετώπιση βλαβών με ίδια μέσα
Αδύνατα σημεία	
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	Απουσία κέντρου μεταφόρτωσης απορριμμάτων Ελλιπής παροχή υπηρεσιών συνεργείου Απουσία τμήματος μελετών Όχι πλήρης 7μερη αποκομιδή Απουσία συστήματος επικοινωνίας με αποδέκτες υπηρεσιών (αιτημάτων, προτάσεων)
Οργάνωση & Συνεργασίες	Χρονοβόρα συνεργασία με λοιπές υπηρεσίες εντός του Δήμου
Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή	Υποτυπώδεις κτιριακές εγκαταστάσεις (λυόμενα) σε εκτός σχεδίου περιοχή (ανύπαρκτη αποχέτευση όμβριων υδάτων) Ανεπαρκής εξοπλισμός (στόλος απορριμματοφόρων, Η/Υ) Απουσία εξειδικευμένου προσωπικού και έλλειψη προσωπικού γενικότερα
Οικονομικά	Απουσία αξιοποίησης επιπλέον πόρων (π.χ. πρόστιμα)

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Οι ανάγκες / ελλείψεις που σημειώνονται για τη συγκεκριμένη Διεύθυνση είναι οι ακόλουθες:

- Ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό :
  - μόνιμο προσωπικό εργατών (πρόσληψη με σωματικά κριτήρια)
  - γραμματειακή υποστήριξη για τα τμήματα της υπηρεσίας (με γνώσεις Η/Υ)
  - εξειδικευμένο προσωπικό για το συνεργείο
  - μόνιμο προσωπικό για τη φύλαξη του χώρου
  - επιμόρφωση προσωπικού σε θέματα περιβαλλοντικού χαρακτήρα, ασφαλείας
- Ανάγκες σε υλικοτεχνική υποδομή
  - σύγχρονες κτιριακές εγκαταστάσεις
  - παροχή εξοπλισμού (Η/Υ) στο προσωπικό γραφείου της Διεύθυνσης, με ανάλογο software κατά περίπτωση
  - αποθήκες υλικών
  - αποδυτήρια – χώροι υγιεινής εργαζομένων
  - οργανωμένος-φυλασσόμενος χώρος στάθμευσης και φύλαξης οχημάτων
  - αντικατάσταση απορριμματοφόρων (μικρά και ευέλικτα, προσαρμοσμένα στην κατάσταση του οδικού δικτύου)

Οι **Στόχοι** της Διεύθυνσης είναι:

- Επέκταση του προγράμματος αποκομιδής ανακυκλώσιμων υλικών

Δεδομένου ότι η ζήτηση για τις παρεχόμενες υπηρεσίες της Διεύθυνσης τείνει να αυξάνεται, και προκειμένου να ευαισθητοποιηθούν οι πολίτες και να συμμετάσχουν στην διατήρηση ενός καθαρού Δήμου προτείνεται η **διενέργεια μιας σειράς από ενέργειες ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης των πολιτών** με:

- ομιλίες σε σχολεία
- έκδοση εντύπων
- διοργάνωση ανάλογων εκδηλώσεων

3.8.1.3. Διεύθυνση Κήπων / Δεντροστοιχιών, Παιδικών Χαρών & Αλσών

Οι αποδέκτες της υπηρεσίας είναι το σύνολο της πόλης και οι οικισμοί των δημοτικών διαμερισμάτων, καθώς και οι επισκέπτες του Δήμου.

Οι ανάγκες που ικανοποιούνται είναι η συντήρηση του υπάρχοντος πρασίνου και η επέκταση αυτού σε πλατείες, πεζόδρομους, πεζοδρόμια και νησίδες. Επίσης, σε σχολεία, νηπιαγωγεία, βρεφικούς σταθμούς και αθλητικά κέντρα. Ακόμη, στα άλση (Μπαρουτάδικο, Νέστου), στις παιδικές χαρές και τους παιδότοπους (40 σημεία συνολικά). Επιπλέον ανάγκες που ικανοποιεί η συγκεκριμένη Διεύθυνση είναι η συντήρηση και επισκευή των οργάνων στις παιδικές χαρές, η συντήρηση και επισκευή των γεωργικών μηχανημάτων, του αυτόματου ποτίσματος και η επέκταση αυτού.

Τα έργα τα οποία υλοποιεί η Διεύθυνση την περίοδο αυτή είναι:

- Ανακατασκευή χλοοτάπητα στις πλατείες Εσταυρωμένου, Γκιώνας, Λαγκαδά και Λαμπράκη
- Επέκταση του συστήματος άρδευσης και εγκατάσταση αυτόματου ποτίσματος
- Ανακατασκευή Παιδικών Χαρών (Π.Π. Γερμανού – Πανόρμου – Λάρνακας – Μ. Μπότσαρη)
- Συνέχιση του γενικού έργου συντήρησης πρασίνου και αυτόματου ποτίσματος σε όλους τους προηγούμενους χώρους.

Κατά τη διάρκεια της προηγούμενης τετραετίας τα έργα που υλοποιήθηκαν ήταν:

- Φυτέματα σε διάφορα σημεία (οδού μετά Κηφισό, σε δρόμους, στις ζαρντινιέρες της πλατείας Εσταυρωμένου)
- Ανακατασκευή πλ. Ζήνωνος
- Ανακατασκευή Προμηθέος
- Ανακατασκευή θάμνων σε παρτέρια της πλατείας του Αγ. Σπυρίδωνα
- Εργασίες συντήρησης του υπάρχοντος πρασίνου με: κλαδέματα, ψαλιδίσματα, κουρέματα, λιπάνσεις, καταπολέμησης ασθενειών
- Απολυμάνσεις Δημοτικών Χώρων
- Εγκατάσταση αυτόματου ποτίσματος σε Σχολεία (ως Ιερολοχιτών & Θηβών, Ειδικό Σχολείο Θηβών, 20^ο Δημοτικό Σχολείο Β. Ηπείρου), σε Παιδικούς Σταθμούς (Ιασίου και Εθνικής Αντιστάσεως), σε πλατείες (Οριζομύλων, Τεμένης τέρμα Κρήτης, πλατεία Λέλα Καραγιάννη, πλατεία Γκιώνας, πλατεία Ραιδεστού κ.ά.)
- Συντήρηση οργάνων Παιδικών Χαρών σε όλες τις Παιδικές Χαρές
- Συντήρηση – Επισκευή μηχανολογικού εξοπλισμού Διεύθυνσης Κήπων

Το ανθρώπινο δυναμικό της Διεύθυνσης Πρασίνου είναι 99 άτομα. Συγκεκριμένα, στη Διεύθυνση αυτή εργάζονται 2 γεωπόνοι και 3 τεχνολόγοι γεωπόνοι, 75 κηπουροί και 3 εργάτες κήπων, 8 οδηγοί, 6 εργατοτεχνίτες και 2 διοικητικοί.

Ο εξοπλισμός περιλαμβάνει τα γεωργικά μηχανήματα και τα γεωργικά εφόδια (σπόροι, φυτοφάρμακα, υλικά αυτόματου ποτίσματος), υλικά για τη συντήρηση των παιδικών χαρών, υλικά καθαρισμού και καύσιμα για την κίνηση των οχημάτων. Υπάρχουν 7 Η/Υ για τα γραφεία και τη μηχανοργάνωση (γραμματεία, μελετητές, διοίκηση και αποθήκη).

Αξιολόγηση της Διεύθυνσης κήπων / δενδροστοιχιών, παιδικών χαρών και αλσών

Στον επόμενο πίνακα φαίνεται η αξιολόγηση της κατάστασης των αποδεκτών της συγκεκριμένης Διεύθυνσης.

Πίνακας 29

Αξιολόγηση της Διεύθυνσης κήπων / δενδροστοιχιών, παιδικών χαρών και αλσών
(σύμφωνα με τις ανάγκες των αποδεκτών)

Αποδέκτες	Προβλήματα / Ανάγκες	Δυνατότητες
Πολίτες	Δεν υπάρχουν δημόσιες τουαλέτες Δεν είναι εύκολη η προσέγγιση των χώρων περιπάτου από τα άτομα με ειδικές ανάγκες Δεν έχουν ορισθεί χώροι και δεν υπάρχει υποδομή για τη βόλτα των κατοικίδιων ζώων	
Σχολεία		Οι μαθητές μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στη διατήρηση και επέκταση του πρασίνου αν ευαισθητοποιηθούν
Αθλητικοί σύλλογοι	Δεν είναι εύκολη η προσέγγιση των χώρων άθλησης από τα άτομα με ειδικές ανάγκες	

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία της Διεύθυνσης κήπων / δενδροστοιχιών, παιδικών χαρών και αλσών.

Πίνακας 30

Δυνατά και αδύνατα σημεία Διεύθυνσης κήπων / δενδροστοιχιών, παιδικών χαρών και αλσών

Δυνατά σημεία	
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	Ύπαρξη διαδικασίας υποβολής προτάσεων / παραπόνων: α) μέσω τηλεφώνου επώνυμα και β) εγγράφως Συχνή χρήση παρεχόμενων υπηρεσιών (παιδικές χαρές, άλση) από τις ασθενέστερες οικονομικά ομάδες
Αδύνατα σημεία	
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	Αργή ανταπόκριση σε αιτήματα των πολιτών (π.χ. κλάδεμα, αποκατάσταση βλαβών) Δεν υπάρχει φύλαξη στους χώρους άθλησης και τους χώρους αναψυχής
Οργάνωση & Συνεργασίες	Δεν υπάρχει συντονισμός μεταξύ των Διευύνσεων, με αποτέλεσμα να μην γνωρίζει η συγκεκριμένη Διεύθυνση τυχόν αλλαγές στο περιβάλλον του Δήμου (π.χ. από πού περνούν τα ρεύματα) Το αντικείμενο της Διεύθυνσης είναι τέτοιο που εξαρτάται άμεσα από τις καιρικές συνθήκες, κατάσταση που δυσκολεύει τον προγραμματισμό
Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή	Δεν υπάρχουν δημόσιες τουαλέτες Δύσκολη προσέγγιση όλων των κατηγοριών ΑΜΕΑ στους χώρους άθλησης, περιπάτου κ.τλ. Δεν έχουν ορισθεί χώροι και δεν υπάρχει υποδομή για τη βόλτα των κατοικίδιων ζώων

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Οι ανάγκες / ελλείψεις που σημειώνονται για τη συγκεκριμένη Διεύθυνση είναι οι ακόλουθες:

- Ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό :
  - επάνδρωση γραμματείας της Διεύθυνσης
  - ειδικευμένο τεχνικό προσωπικό
  - διοικητικός υπάλληλος χρήστης Η/Υ
  - γεωπόνος εγγείων βελτιώσεων
  - φύλακες κτιρίων
  - φύλακες ανοικτών χώρων
  - ανάγκη επιμόρφωσης του εργατοτεχνικού προσωπικού και των στελεχών – πρόβλημα αποτελεί το γεγονός ότι τα σεμινάρια είναι κυρίως ιδιωτικά
- Ανάγκες σε υλικοτεχνική υποδομή

- γραφεία
- χώροι συγκέντρωσης των εργαζομένων
- αποθήκες υλικών
- αύξηση μηχανολογικού εξοπλισμού (τηλεσκοπικό αναβατώριο, φορητά για συλλογή και μεταφορά κλαδιών και υλικών)
- μηχανολογικός εξοπλισμός (αυτοκίνητα, δίτροχα, οχήματα για την συλλογή κλαδιών, μεταφορά του προσωπικού στο χώρο εργασίας)
- Έλλειψη συντονισμού αναφορικά με τη συντήρηση έργων που δεν έχουν σχεδιαστεί από την υπηρεσία και η οποία δεν έχει παραλάβει ποτέ τα σχέδια για διευκόλυνση των δραστηριοτήτων της

Οι στόχοι της Διεύθυνσης είναι:

- Αύξηση του κατ' άτομο πρασίνου
- Ποιοτικότεροι χώροι αναψυχής
- Διεύρυνση των ωρών λειτουργίας των χώρων

Δεδομένου ότι η ζήτηση για τις παρεχόμενες υπηρεσίες της Διεύθυνσης τείνει να αυξάνεται, και προκειμένου να ευαισθητοποιηθούν οι πολίτες και να συμμετάσχουν στη διατήρηση και αύξηση του πρασίνου του Δήμου προτείνεται η διενέργεια μιας σειράς από ενέργειες ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης των πολιτών με:

- ομιλίες σε σχολεία
- έκδοση εντύπων
- διοργάνωση ανάλογων εκδηλώσεων

Παράλληλα, σε επίπεδο οργάνωσης και συνεργασίας κρίνεται απαραίτητος ο διαχωρισμός του τμήματος Μελετών και του τμήματος Κηποτεχνίας, ο οποίος παρόλο που με βάση το οργανόγραμμα υπάρχει, ωστόσο δεν εφαρμόζεται.

3.8.2. Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός & αθλητισμός

3.8.2.1. Διεύθυνση Κοινωνικών Υπηρεσιών

Οι υπηρεσίες της Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών απευθύνονται σε όλους τους πολίτες, τους εργαζόμενους τους Δήμου, τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, σε ιδρύματα, σε νοσοκομεία, σε ασφαλιστικούς φορείς, σε υπουργεία, σε δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες.

Οι υπηρεσίες που προσφέρονται σχετίζονται με θέματα της Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας.

Δράσεις της προηγούμενης τετραετίας:

- Ψυχοκοινωνική υποστήριξη δημοτών
- Συμβουλευτική πρόληψη και πληροφόρηση για αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων
- Αντιφυματικός εμβολιασμός σε Δημοτικά σχολεία
- Ομιλίες ενημέρωσης με θέματα υγείας (σχολεία, εκπαιδευτικούς, εργαζόμενους)
- Εκπαίδευση φοιτητών
- Εμβολιασμός εργαζομένων
- Αιμοδοσία
- Εκδηλώσεις για ευαισθητοποίηση αιμοδοτών
- Θαλάσσια μπάνια για οικονομικά αδύνατους δημότες
- Κατασκηνώσεις παιδιών
- Καθημερινή σίτιση σε 60 άπορες οικογένειες
- Τηλεβοήθεια
- Συνεργασία με ΔΙΚΕΠΑΖ για φροντίδα αδέσποτων σκύλων
- Κατ' οίκον επισκέψεις σε ευπαθείς ομάδες
- Παιγνιοθήκη για άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ)
- Διανομή τροφίμων 2 φορές ετησίως σε 450 άπορες οικογένειες
- Συμμετοχή σε εράνους (αντικαρκινικός – Ερυθρού Σταυρού)
- Α' βοήθειες σε εργαζόμενους και πολίτες
- Δάνεια τσιγγάνων – χορήγηση τροφίμων
- Ενημέρωση σε σχολεία – πολίτες (αφισοκολλήσεις) για την γρίπη των πτηνών

- Αποστολές βοήθειας (πυρόπληκτους – σεισμόπληκτους κτλ.)

Το ανθρώπινο δυναμικό της υπηρεσίας αποτελείται από 5 άτομα.

Η διεύθυνση στεγάζεται εντός του Δημαρχείου σε ένα ενιαίο χώρο 30 τ.μ. και ο εξοπλισμός της περιλαμβάνει: 7 γραφεία, 2 Η/Υ παλιάς τεχνολογίας, και 2 τηλεφωνικές γραμμές (4 συσκευές).

Αξιολόγηση της Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών

Στον επόμενο πίνακα φαίνεται η αξιολόγηση της κατάστασης των αποδεκτών της συγκεκριμένης Διεύθυνσης.

Πίνακας 31
Αξιολόγηση της Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών (σύμφωνα με τις ανάγκες των αποδεκτών)

Αποδέκτες	Προβλήματα / Ανάγκες	Δυνατότητες
Όλοι οι πολίτες		
Ευπαθείς ομάδες πληθυσμού	Οι άστεγοι, οι ηλικιωμένοι χωρίς οικογενειακό περιβάλλον και οι ψυχικά ασθενείς δεν έχουν ένα περιβάλλον να περνούν τις ώρες τους	Θα μπορούσαν να δημιουργηθούν ξενώνες για τους άπορους, τους άστεγους, τους τσιγγάνους
Μετανάστες, τσιγγάνοι	Δεν γνωρίζουν τη γλώσσα και δεν γνωρίζουν τις παροχές που δικαιούνται	

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία της Διεύθυνσης κοινωνικών υπηρεσιών.

Πίνακας 32
Δυνατά και αδύνατα σημεία Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών

Δυνατά σημεία	
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	Παρέχονται διάφορου είδους υπηρεσίες προς πολλές ομάδες του πληθυσμού Υπάρχει αμεσότητα με τους αποδέκτες των υπηρεσιών
Οργάνωση & Συνεργασίες	Συνεργασίες με άλλους φορείς : <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ν.Π.Δ.Δ. ▪ Υπουργεία ▪ Μη κοινωφελείς οργανισμούς

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ασφαλιστικά ταμεία ▪ Ο.Α.Ε.Δ. ▪ Νοσοκομεία ▪ Ξενώνες ▪ ΙΔΕΚΕ ▪ Ελληνικός Ερυθρός σταυρός ▪ Εκπαίδευση ▪ Πρόνοια ▪ Εσωτερικές Διευθύνσεις
Αδύνατα σημεία	
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	Οι παρεχόμενες υπηρεσίες είναι πάρα πολλές Δεν υπάρχει διαδικασία υποβολής προτάσεων / παραπόνων
Οργάνωση & Συνεργασίες	Δεν τηρούνται τυποποιημένα συστήματα διαχείρισης ή λειτουργίας
Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή	Το ανθρώπινο δυναμικό δεν επαρκεί ανάλογα με τη ζήτηση των αποδεκτών Δεν υπάρχει μηχανοργάνωση Παλιάς τεχνολογίας υπολογιστές

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Από την αξιολόγηση της Διεύθυνσης Κοινωνικών υπηρεσιών προκύπτουν μια σειρά από ελλείψεις και ανάγκες, οι οποίες εάν αντιμετωπιστούν η Διεύθυνση θα μπορεί να εξυπηρετήσει περισσότερους πολίτες που αυτή τη στιγμή υπο-εξυπηρετούνται (άστεγοι, ηλικιωμένοι χωρίς περιβάλλον, ψυχικά ασθενείς, μετανάστες, τσιγγάνοι).

Οι ελλείψεις αυτές είναι οι ακόλουθες:

Αναφορικά με τις δραστηριότητες & τις διαδικασίες

- στέγαση για τα άτομα των ευπαθών ομάδων που δεν έχουν μόνιμη κατοικία – έλλειψη δομών (γηροκομείο, ξενώνας)
- οικονομικές ενισχύσεις σε άπορους
- εφαρμογή προγραμμάτων αγωγής υγείας σε σχολεία

Προκειμένου για την καλύτερη απόκριση της Διεύθυνσης στις ανάγκες των πολιτών θα πρέπει να διενεργηθεί μια κοινωνική μελέτη για τον πληθυσμό του Δήμου (χαρακτηριστικά πληθυσμού, οικονομική κατάσταση, εκπαίδευση, ειδικές ανάγκες, κ.ά.)

Αναφορικά με το ανθρώπινο δυναμικό & την υλικοτεχνική υποδομή:

- προμήθεια κατάλληλων λογισμικών προγραμμάτων

- αποθηκευτικοί χώροι για τρόφιμα και φαρμακευτικό υλικό καθώς και λογισμικό σύστημα για την παρακολούθηση τους
- ανάγκες στελέχωσης – 7 άτομα (κοινωνικός λειτουργός, επισκέπτης υγείας, ψυχολόγος, φυσιοθεραπευτής, λογοθεραπεία, διοικητικός
- επιμόρφωση του προσωπικού (σεμινάρια)
- Η/Υ
- Φαξ
- Επιπλέον χώρος

3.8.2.2. Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ)

Οι αποδέκτες των υπηρεσιών είναι άτομα ηλικίας 55 ετών και άνω, κάτοικοι του Αιγάλεω. Σήμερα λειτουργούν 5 αυτόνομα παραρτήματα που αριθμούν συνολικά 4.500-5.000 εγγεγραμμένα μέλη.

Το ΚΑΠΗ έχει ως βασικό στόχο την ενεργή συμμετοχή των ηλικιωμένων στην κοινότητα, την πρόληψη αλλά και την ενημέρωσή τους σε θέματα υγείας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Με στόχο τα παραπάνω οι δραστηριότητες της υπηρεσίας περιλαμβάνουν:

- Διοργάνωση εκδηλώσεων κοινωνικού χαρακτήρα όπως επισκέψεις σε θέατρα, σε ιδρύματα, εκδηλώσεις ψυχαγωγικού χαρακτήρα, ομάδες χορού, θεάτρου, αυτοβελτίωσης, κηπουρικής, θαλάσσια μπάνια, κλπ.
- Υλοποίηση προγραμμάτων υγείας όπως πρωτογενής πρόληψη (μέτρηση σακχάρου, πίεσης, χοληστερίνης, εμβολιασμός), συνταγογράφηση, προγράμματα αγωγής υγείας σε ομάδες (προληπτικές εξετάσεις, ομάδες ελέγχου σωματικού βάρους, ομάδες διατροφής κλπ.)
- Φυσικοθεραπεία σε ασφαλισμένους ταμείων ή μη, οι οποίοι ταυτόχρονα είναι μέλη του ΚΑΠΗ

Το προσωπικό της υπηρεσίας των ΚΑΠΗ είναι 16 άτομα. Ειδικότερα, για το ΚΑΠΗ εργάζονται 5 κοινωνικοί λειτουργοί, 3 νοσηλεύτριες, 3 επισκέπτριες υγείας, 2 φυσιοθεραπευτές και 3 οικογενειακοί βοηθοί.

Οργανωτικά, το ΚΑΠΗ είναι ενιαίο Νομικό Πρόσωπο με 5 αυτόνομα παραρτήματα. Διοικείται από 15μελές Διοικητικό συμβούλιο, ενώ απουσιάζει ένας Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας.

Αναφορικά με τον εξοπλισμό του ΚΑΠΗ, το 1^ο και 2^ο ΚΑΠΗ στεγάζονται σε ιδιόκτητα κτίρια, ενώ τα υπόλοιπα 3 σε ενοικιαζόμενα καταστήματα διαμορφωμένα.

Από την αξιολόγηση της κατάστασης των αποδεκτών της υπηρεσίας των ΚΑΠΗ προκύπτει ότι η ομάδα αποδεκτών είναι αρκετά ικανοποιημένη. Ωστόσο, ένα μικρό μέρος του πληθυσμού των ηλικιωμένων αντιμετωπίζει πρόβλημα πρόσβασης στις υπηρεσίες λόγω απόστασης (ενορία Αγ. Σπυρίδωνα, περιοχή Αναγέννησης, περιοχή Ελαιώνα), ενώ ταυτόχρονα είναι ελλιπής η εξυπηρέτηση προς τα άτομα με πολλά προβλήματα υγείας και τους υπερήλικες λόγω ελλείψεως μόνιμου προσωπικού και μη εφικτής πρόσβασης.

Οι ανάγκες και οι ελλείψεις της υπηρεσίας των ΚΑΠΗ του Δήμου Αιγάλεω μπορούν να συνοψισθούν στα ακόλουθα:

- Ανάγκη δημιουργίας ενός Οργανισμού Εσωτερικής υπηρεσίας
- Μηχανογράφηση των υπηρεσιών, προκειμένου να υπάρχει πλήρης εικόνα των μελών
- Ανάγκη για πρόσληψη μόνιμου προσωπικού
- Ανάγκη επιμόρφωσης του υπάρχοντος προσωπικού
- Ανάγκη για ειδικευμένο προσωπικό (εργοθεραπευτής, χορωδός, χοροδιδάσκαλος, γυμναστής, δάσκαλος εικαστικών τεχνών κτλ.)
- Ανάγκη για ειδικά εξοπλισμένους χώρους
- Ενίσχυση του θεσμού της προληπτικής ιατρικής
- Ενίσχυση των ψυχαγωγικών εκδηλώσεων

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία της υπηρεσίας των ΚΑΠΗ.

Πίνακας 33

Δυνατά και αδύνατα σημεία των ΚΑΠΗ του Δήμου

Δυνατά σημεία	
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	Οι παρεχόμενες υπηρεσίες είναι αρκετές και ικανοποιούν τους αποδέκτες Η διαδικασία προγραμματισμού των δραστηριοτήτων δεν παρουσιάζει ελλείψεις Προσωπική επικοινωνία με τα μέλη Υπάρχει συμμετοχή των αποδεκτών στη λήψη αποφάσεων (μέσα από το Δ.Σ. του Νομικού Προσώπου)
Αδύνατα σημεία	

Οργάνωση & Συνεργασίες	Δεν υπάρχουν συστήματα διαχείρισης και λειτουργίας Δεν υπάρχει σύστημα μηχανοργάνωσης Προβλήματα στο συντονισμό των 5 παραρτημάτων λόγω έλλειψης ενός προσώπου σημείου αναφοράς
Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή	Ελλιπές προσωπικό

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Η υπηρεσία των ΚΑΠΗ του Δήμου Αιγάλεω θα μπορούσε να εντάξει στις δράσεις του περισσότερες ψυχαγωγικές εκδηλώσεις, να συστήσει μια ομάδα πηλοπλαστικής, καθώς και μια ομάδα χρηστών INTERNET. Επίσης, υπάρχουν περιθώρια ενίσχυσης και διεύρυνσης της δράσης των ομάδων χορού, χορωδίας και θεάτρου καθώς επίσης και να οργανωθεί η έκδοση μιας εφημερίδας. Τέλος, προτείνεται η αδελφοποίηση του ΚΑΠΗ με παρόμοιες δομές του εξωτερικού.

3.8.2.3. Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Αιγάλεω

Στο πλαίσιο των προσφερόμενων κοινωνικών υπηρεσιών στο Δήμο Αιγάλεω λειτουργεί Συμβουλευτικό Κέντρο του οποίου αποδέκτες είναι οι ανασφάλιστοι δημότες, ασφαλισμένοι δημότες του ΟΓΑ, δημότες με ψυχολογικά προβλήματα, με προβλήματα στις διαπροσωπικές σχέσεις ή εξάρτησης από ναρκωτικά, άποροι δημότες, Σύλλογοι Γονέων & Κηδεμόνων – μαθητές καθώς και άνεργοι δημότες.

Οι δραστηριότητες της υπηρεσίας περιλαμβάνουν:

- Ενημερωτικές ημερίδες – ομιλίες
- Προληπτικές εξετάσεις στο χώρο των δημοτικών ιατρείων και σε σχολεία
- Συζητήσεις και συνεδρίες με δημότες από ψυχολόγους
- Συνταγογράφηση φαρμάκων
- Συμβουλευτική επαγγελματικού προσανατολισμού
- Γυναικολογικές, παθολογικές, ορθοπαιδικές, οδοντιατρικές, παιδιατρικές εξετάσεις
- Ψυχολογική υποστήριξη

Το Κέντρο λειτουργεί με ανθρώπινο δυναμικό 9 ατόμων-ιατρών.

Ο εξοπλισμός του Κέντρου αποτελείται από τα απαραίτητα ιατρικά μηχανήματα προκειμένου για τις εξετάσεις που διεξάγονται (καρδιογράφος, μηχανήματα φυσικοθεραπείας, σετ οδοντιατρικής εξέτασης, μηχανήμα μέτρησης σακχάρου, πιεσόμετρο, κ.ά.)

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία του Συμβουλευτικού Κέντρου του Δήμου Αιγάλεω.

Πίνακας 34

Δυνατά και αδύνατα σημεία του Συμβουλευτικού Κέντρου του Δήμου

Δυνατά σημεία		
Δραστηριότητες Διαδικασίες	&	Οι αποδέκτες των υπηρεσιών είναι αρκετά ικανοποιημένοι λόγω της γρήγορης πρόσβασης και εξυπηρέτησης
Αδύνατα σημεία		
Δραστηριότητες Διαδικασίες	&	Δεν εξυπηρετείται μεγάλος αριθμός αλλοδαπών λόγω κακής ενημέρωσης Δεν υπάρχει διαδικασία υποβολής προτάσεων / παραπόνων
Οργάνωση Συνεργασίες	&	Δεν υπάρχει σύστημα διαχείρισης και λειτουργίας Μικρός αριθμός συμμετοχής στις υπηρεσίες λόγω έλλειψης σωστής ενημέρωσης

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Οι ελλείψεις και ανάγκες του Συμβουλευτικού Κέντρου του Δήμου Αιγάλεω εντοπίζονται κυρίως στον εξοπλισμό και την χρηματοδότηση αυτού, και μπορούν να συνοψισθούν στα ακόλουθα σημεία:

- Διάθεση κονδυλίων για την ενημέρωση του πληθυσμού
- Περισσότερο και πιο εξειδικευμένο προσωπικό (έλλειψη συγκεκριμένων ιατρικών ειδικοτήτων – έλλειψη γραμματέως για το συμβουλευτικό κέντρο)
- Καλύτερες και πιο λειτουργικές εγκαταστάσεις των δημοτικών ιατρείων
- Πλήρης μηχανοργάνωση (καταγραφή ασθενών)
- Μηχάνημα προβολής διαφανειών
- Μηχάνημα υπερήχων

Παράλληλα, υπάρχουν μια σειρά από πεδία τα οποία θα μπορούσαν να ενισχυθούν προκειμένου να βελτιωθούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους αποδέκτες. Ειδικότερα, θα μπορούσε να γίνεται καταγραφή των ανέργων του Δήμου και των δεξιοτήτων τους προκειμένου να τους παρέχεται σωστός επαγγελματικός προσανατολισμός, θα μπορούσε να υπάρχει ενημέρωση των ανασφάλιστων προκειμένου για τους τρόπους ασφάλισής τους, θα μπορούσαν να διοργανώνονται περισσότερες ημερίδες για θέματα υγείας, θα μπορούσε να υπάρχει επέκταση του ωραρίου του Κέντρου και τις απογευματινές ώρες, και, τέλος, θα μπορούσε να ξεκινήσει η λειτουργία μιας τηλεφωνικής υπηρεσίας άμεσης ενημέρωσης των πολιτών για θέματα υγείας.

3.8.2.4. Διεύθυνση Παιδείας, Πολιτισμού & Αθλητισμού

Αποδέκτες της διεύθυνσης Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού είναι οι δημότες – κάτοικοι, οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές, οι γονείς καθώς και πολιτιστικοί, αθλητικοί και εθνικοτοπικοί σύλλογοι.

Οι δραστηριότητες της Διεύθυνσης περιλαμβάνουν τόσο τις δραστηριότητες του τμήματος παιδείας όσο και αυτές του τμήματος υποστήριξης πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων.

Ειδικότερα, για το τμήμα παιδείας:

- συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν την υφιστάμενη κατάσταση των υποδομών της περιοχής του Δήμου σε ζητήματα παιδείας
- παρακολούθηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και εκπόνηση ερευνών/μελετών για τις ανάγκες της παιδείας
- υποβολή προτάσεων σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα και υλοποίηση αυτών
- ανάπτυξη συνεργασιών με άλλους φορείς
- συγκρότηση και υποστήριξη Σχολικών Επιτροπών και Δημοτικής Επιτροπής Παιδείας
- καταγραφή και μέριμνα των αναγκών των σχολείων (σχολική περιουσία, σχολικός τροχονόμος, φύλαξη σχολείων, υποστήριξη των δραστηριοτήτων των σχολείων)

Για το τμήμα υποστήριξης πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων, μεταξύ άλλων:

- υποβολή προτάσεων σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα και υλοποίηση αυτών
- συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν τις πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες του Δήμου
- ανάπτυξη συνεργασιών με άλλους φορείς
- συντήρηση, φύλαξη και καλή λειτουργία των αθλητικών και πολιτιστικών εγκαταστάσεων
- ευθύνη λειτουργίας της Δημοτικής Βιβλιοθήκης, της δημοτικής φιλαρμονικής, του Δημοτικού Θεάτρου, του Εικαστικού εργαστηρίου, της σχολής χορού
- σχεδιασμός και υποστήριξη των διαδικασιών για την ίδρυση Δημοτικού Κινηματογράφου

Το προσωπικό της συγκεκριμένης Διεύθυνσης είναι 49 άτομα.

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία της Διεύθυνσης Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού του Δήμου Αιγάλεω.

Πίνακας 35

Δυνατά και αδύνατα σημεία Διεύθυνσης Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού

Δυνατά σημεία		
Δραστηριότητες Διαδικασίες	&	Υποστήριξη εξωσχολικών δραστηριοτήτων για τους μαθητές του Δημοτικού Υποστήριξη δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στην πολιτιστική καλλιέργεια των δημοτών αξιοποιώντας των ελεύθερο χρόνο τους
Οργάνωση Συνεργασίες	&	Συμμετοχή σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα Εκτεταμένη συνεργασία με φορείς τοπικής, εθνικής, περιφερειακής και ευρωπαϊκής εμβέλειας
Αδύνατα σημεία		
Δραστηριότητες Διαδικασίες	&	Δεν υπάρχει διαδικασία υποβολής προτάσεων – παραπόνων Πρόβλημα ένταξης αλλοδαπών (Ιρακινοί, Πακιστανοί – περιοχή Αγ. Σπυρίδωνα) λόγω της δυσκολίας πληροφόρησής τους (εκμάθηση γλώσσας).
Οργάνωση Συνεργασίες	&	Πολλά κέντρα λήψης αποφάσεων δυσκολεύουν την διαδικασία προγραμματισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης της υπηρεσίας
Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή	&	Σημαντικό πρόβλημα κτιριακής υποδομής - οι χώροι (3) είναι πολύ μικροί και όχι συγκεντρωμένοι με αρνητικό αποτέλεσμα ως προς τον συντονισμό των υπηρεσιών Βασικές ελλείψεις στον πάγιο εξοπλισμό Μη επιμόρφωση υπαλλήλων στα νέα δεδομένα Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Οι ελλείψεις της συγκεκριμένης Διεύθυνσης εντοπίζονται στο ανθρώπινο δυναμικό (έλλειψη έμπειρου προσωπικού) και την υλικοτεχνική υποδομή (βασικές ελλείψεις στον πάγιο εξοπλισμό (έπιπλα γραφείου, ντουλάπες) που είναι άμεσα συνδεδεμένες με την κτιριακή υποδομή, έλλειψη οριοθετημένης αποθήκης για την διαφύλαξη αρχείου, ο μηχανογραφικός εξοπλισμός (μόνο 3 Η/Υ) της Διεύθυνσης είναι ελλιπέστατος και απαρχαιωμένος, και απαιτείται άμεσα αντικατάστασή του).

Παράλληλα, παρόλο που οι παρεχόμενες υπηρεσίες ανταποκρίνονται σε μεγάλο βαθμό στις ανάγκες των αποδεκτών, θα μπορούσαν να ενισχυθούν με τη δημιουργία ενός Δημοτικού Κινηματογράφου (αίτημα των δημοτών).

3.8.2.5. Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί

Οι δημοτικοί παιδικοί σταθμοί του Δήμου Αιγάλεω φροντίζουν για τη διαπαιδαγώγηση, την ψυχαγωγία και την κοινωνικοποίηση των νηπίων (350 νήπια ηλικίας μεταξύ 2,5-4 ετών) των οικογενειών με εργαζόμενους γονείς του Δήμου Αιγάλεω, οι οποίες είναι και οι αποδέκτριες των υπηρεσιών αυτών.

Αναλυτικότερα, η υπηρεσία των δημοτικών παιδικών σταθμών, εκτός από την καθημερινή απασχόληση των νηπίων, και τη διοργάνωση εκδηλώσεων στις εθνικές επετείους και τις γιορτές, φροντίζουν και για την εύρυθμη λειτουργία των σταθμών. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν την ευθύνη για τις προμήθειες των σταθμών, τη μισθοδοσία των νηπιαγωγών και τη διενέργεια διαγωνισμών για την πρόσληψη του προσωπικού που στελεχώνει τους σταθμούς, ενώ τέλος διεξάγουν και τους διαγωνισμούς για την ενοικίαση των χώρων που θα στεγαστούν οι παιδικοί σταθμοί.

Δράσεις προηγούμενης τετραετίας

- Παροχή προσχολικής αγωγής
- Κουκλοθέατρο για την κοινωνικοποίηση των νηπίων
- Ψυχοκινητικές ασκήσεις – γυμναστική για την ψυχοσωματική ανάπτυξη του παιδιού
- Ψυχαγωγικές εκδηλώσεις – παιχνίδι ανάπτυξη γνωστικών μηχανισμών του νηπίου (γλώσσα, σκέψη, αντίληψη, μνήμη) για την προετοιμασία του να φοιτήσει στο Δημοτικό Σχολείο.

Οι δημοτικοί παιδικοί σταθμοί του Δήμου απασχολούν συνολικά 57 άτομα (βρεφονηπιοκόμοι και βοηθοί βρεφονηπιοκόμοι, μάγειροι, καθαρίστριες και διοικητικοί υπάλληλοι).

Συνολικά στο Δήμο λειτουργούν 6 παιδικοί σταθμοί, εκ των οποίων οι 2 στεγάζονται σε ιδιόκτητα κτίρια και οι υπόλοιποι 4 σε μισθωμένα.

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία των δημοτικών παιδικών σταθμών του Δήμου Αιγάλεω.

Πίνακας 36

Δυνατά και αδύνατα σημεία Δημοτικών Παιδικών Σταθμών

Δυνατά σημεία		
Δραστηριότητες Διαδικασίες	&	Υπάρχει εκπρόσωπος γονέων που μεταφέρει τα αιτήματα όλων των γονέων στο Δ.Σ. του Ν.Π. Άμεση επικοινωνία με τους γονείς (μηνιαίες συγκεντρώσεις)
Αδύνατα σημεία		
Δραστηριότητες Διαδικασίες	&	Οι υπηρεσίες προσφέρονται μόνο στις οικογένειες του Δήμου με εργαζόμενους γονείς
Οργάνωση Συνεργασίες	&	Μη ύπαρξη μηχανοργάνωσης Δεν υπάρχει Σύλλογος Γονέων

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Λαμβάνοντας υπόψη τη σημερινή εικόνα που παρουσιάζουν οι δημοτικοί παιδικοί σταθμοί του Δήμου Αιγάλεω, οι ελλείψεις-ανάγκες που προκύπτουν είναι οι ακόλουθες:

- Υλικοτεχνική υποδομή (εξοπλισμός των παιδικών σταθμών με οπτικοακουστικά μέσα, μηχανογράφηση στο λογιστήριο, τα κτίρια που στεγάζονται οι παιδικοί σταθμοί να είναι δημόσια, ίδρυση νέων παιδικών σταθμών καθώς προβλέπεται αύξηση στη ζήτηση για τη συγκεκριμένη υπηρεσία)
- Ανθρώπινο δυναμικό (σεμινάρια επιμόρφωσης προσωπικού για την εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας, π.χ. μαθήματα χειρισμού Η/Υ, παρουσία ψυχολόγου και παιδιάτρου μέσα στους χώρους των παιδικών σταθμών, πρόσληψη Συμβούλου γονέων)
- Δραστηριότητες (γυμναστική στα νήπια από εξειδικευμένο προσωπικό, εκμάθηση ξένης γλώσσας στα νήπια από εξειδικευμένο προσωπικό)
- Οικονομικά (αύξηση των παρεχόμενων οικονομικών πόρων, κίνητρα αποδοτικότητας στο προσωπικό)

3.8.2.6. Δημοτικός Πολιτιστικός Οργανισμός

Οι αποδέκτες των υπηρεσιών του Δημοτικού Πολιτιστικού Οργανισμού είναι οι δημότες του Αιγάλεω, οι κάτοικοι άλλων Δήμων καθώς επίσης και οι πολιτιστικοί – εθνικοτοπικοί σύλλογοι του Δήμου.

Οι δραστηριότητες του Οργανισμού περιλαμβάνουν:

- Μαθήματα ζωγραφικής, κεραμικής, γλυπτικής, αγιογραφίας, χαρακτικής, αργυροχρυσοχοΐας, ιστορίας της τέχνης, φωτογραφίας, θεατρικού παιχνιδιού, σκηνοθεσίας-ηθοποιίας, μπαλέτου, σύγχρονου χορού, τζαζ, μοντέρνου χορού

- διοργάνωση θεατρικών παραστάσεων
- διοργάνωση μουσικών συναυλιών
- εκδηλώσεις για τις απόκριες (μοίρασμα χαρταετού, κατασκευή αποκριάτικων μασκών, κλπ)
- διοργάνωση εκδηλώσεων σε συνεργασία με φορείς της πόλης, παρουσίαση βιβλίων, χριστουγεννιάτικες εκδηλώσεις
- προβλέπεται να λειτουργήσουν και μαθήματα βιτρώ ψηφιδωτού, σκηνογραφίας, μελέτης και σχεδίασης επίπλου

Το προσωπικό της υπηρεσίας είναι 29 άτομα.

Οι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιεί ο Οργανισμός είναι το κτίριο του εικαστικού εργαστηρίου και το Δημοτικό Θέατρο «Αλέξης Μινωτής» (περιουσία του Δήμου) και 4 αίθουσες, η μία είναι του 6^{ου} Ενιαίου Λυκείου.

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία του Δημοτικού Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αιγάλεω.

Πίνακας 37

Δυνατά και αδύνατα σημεία Δημοτικού Πολιτιστικού Οργανισμού

Δυνατά σημεία		
Δραστηριότητες Διαδικασίες	&	Προτάσεις υποβάλλονται στην υπηρεσία ταχυδρομικώς και στο Δ.Σ.– παρουσία Λαϊκών μελών Δωρεάν μαθήματα για τους ανέργους και τις οικονομικά ασθενέστερες ομάδες του πληθυσμού του Δήμου Όλες οι εκδηλώσεις που οργανώνονται προάγουν το πολιτιστικό αίσθημα των κατοίκων του Δήμου
Οργάνωση Συνεργασίες	&	Συνεργασίες με άλλους φορείς: εκτός Δήμου Περιφέρεια Αττικής, Υπ. Πολιτισμού, εικαστικά εργαστήρια άλλων Δήμων, εργατική εστία, Σύλλογος Θεατρικών Συγγραφέων εντός Δήμου Εικαστικό εργαστήριο, σχολή χορού, σχολή θεάτρου
Αδύνατα σημεία		
Δραστηριότητες Διαδικασίες	&	Απουσία γραφείου παραπόνων Ελλιπής πληροφόρηση προς τους αποδέκτες
Οργάνωση Συνεργασίες	&	Μερικώς μηχανογραφημένο σύστημα διαχείρισης Έλλειψη συντονισμού με κάποια από τα τμήματα του

	Δημοτικού Πολιτιστικού Οργανισμού
Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή	Έλλειψη νόμιμου προσωπικού Το εικαστικό εργαστήριο και το τμήμα χορού βρίσκονται σε δύσκολα προσβάσιμη περιοχή (έλλειψη συγκοινωνίας)

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Οι ελλείψεις του συγκεκριμένου Οργανισμού εντοπίζονται στο ανθρώπινο δυναμικό (επιμόρφωση του υπάρχοντος προσωπικού, στελέχωση με μόνιμο διοικητικό προσωπικό, σεμινάρια ως προς την σωστή γραμματειακή υποστήριξη) και την υλικοτεχνική υποδομή (Κλιματιστικά μηχανήματα στους χώρους μαθημάτων και στο Δημοτικό θέατρο, ντουλάπες, κιόσκι για την πώληση εισιτηρίων, βιτρίνες για την έκθεση των έργων του εικαστικού εργαστηρίου, αίθουσα και μηχανικός εξοπλισμός για την δημιουργία τμήματος φωτογραφίας).

Παράλληλα, παρόλο που οι παρεχόμενες υπηρεσίες ανταποκρίνονται σε μεγάλο βαθμό στις ανάγκες των αποδεκτών, θα μπορούσαν να ενισχυθούν με τη δημιουργία πινακοθήκης και ενός γραφείου Δημοσίων Σχέσεων. Ταυτόχρονα, προτείνεται η ενημέρωση των πολιτών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες του Ν.Π. καθώς ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού τις αγνοεί.

3.8.2.7. Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός

Αποδέκτες των υπηρεσιών του Δημοτικού Αθλητικού Οργανισμού αποτελούν όλοι οι δημότες (παιδιά, ενήλικες, ΚΑΠΗ, ΑΜΕΑ) και οι υπηρεσίες έχουν να κάνουν με αθλήματα όπως κολύμβηση, ρυθμική -ενόργανη- αεροβική γυμναστική, ποδόσφαιρο, αντισφαίριση, χοροί, γύμναση προσχολικής ηλικίας, γύμναση τρίτης ηλικίας. Υπό την αιγίδα του αθλητικού οργανισμού λειτουργεί και τμήμα για άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ).

Δράσεις της προηγούμενης τετραετίας

- Προγράμματα προσλήψεων ειδικευμένων καθηγητών Φυσικής Αγωγής
- Δημιουργία ενός νέου τμήματος παραδοσιακών και λατινικών Χορών
- Επισκευή των 2 αιθουσών στο Γήπεδο που βρίσκεται επί της οδού Θηβών (Σταύρος Μαυροθαλασσίτης) με κατάλληλα πατώματα και εξοπλισμό για τα τμήματα χορών
- Στις ετήσιες εκδηλώσεις προστέθηκαν εκδηλώσεις χορών στο Θέατρο Αλέξης Μινωτής και οι επιδείξεις όλων των τμημάτων στο κλειστό Γυμναστήριο (Ν. Πλαστήρα)

- Στο κολυμβητήριο λειτούργησε τμήμα Αποκατάστασης από Τροχαία Ατυχήματα σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού
- Ημερίδα Στίβου, Ημερίδα Στίβου παιδιών με ειδικές ανάγκες, Τουρνουά Τένις, Τουρνουά Ποδοσφαίρου, Τουρνουά Σκακιού, Αγώνες κολύμβησης

Το ανθρώπινο δυναμικό του αθλητικού οργανισμού είναι 28 άτομα (25 γυμναστές, 1 φύλακας και 2 υπάλληλοι).

Οργανωτικά, ο Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός είναι Νομικό Πρόσωπο του Δήμου Αιγάλεω.

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία του Δημοτικού Αθλητικού Οργανισμού του Δήμου Αιγάλεω.

Πίνακας 38

Δυνατά και αδύνατα σημεία Δημοτικού Αθλητικού Οργανισμού

Δυνατά σημεία	
Δραστηριότητες Διαδικασίες	& Συμμετοχή των αποδεκτών στη λήψη αποφάσεων μέσω των λαϊκών μελών του Δ.Σ. Τμήματα του Οργανισμού λειτουργούν σε όλα τα τεταρτημόρια του Δήμου Τμήμα για Α.Μ.Ε.Α. Οικονομικές ελαφρύνσεις για άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων (άποροι, πολύτεκνοι, Α.Μ.Ε.Α.)
Οργάνωση Συνεργασίες	& Συνεργασία με τοπικούς συλλόγους που αναπτύσσουν αθλητικές δραστηριότητες προς όφελος των δημοτών, με άλλους Δήμους, με τη Γ.Γ.Α.
Αδύνατα σημεία	
Δραστηριότητες Διαδικασίες	&
Οργάνωση Συνεργασίες	& Μερική μόνο μηχανογράφηση
Ανθρώπινο δυναμικό Υλικοτεχνική υποδομή	& Παλαιότητα αθλητικών εγκαταστάσεων Δεν υπάρχουν μηχανήματα γυμναστικής Ελλιπής στελέχωση με εξειδικευμένο προσωπικό

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτουν οι ανάγκες του Αθλητικού Οργανισμού του Δήμου Αιγάλεω, οι οποίες ομαδοποιούνται στα ακόλουθα πεδία:

- ο Υλικοτεχνική υποδομή (συντήρηση υπαρχουσών εγκαταστάσεων, προσθήκη νέων γηπέδων και νέων χώρων ψυχαγωγίας, πλήρης μηχανογράφηση της υπηρεσίας)
- ο Ανθρώπινο δυναμικό (επιμόρφωση υπάρχοντος προσωπικού, πρόσληψη νέου εξειδικευμένου προσωπικού – 1 γιατρός, 1 ναυαγοσώστης)
- ο Δραστηριότητες (διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων)

Στις πιο πάνω ανάγκες θα μπορούσε η προστεθεί και η ανάγκη δημιουργίας υποδομής για νέα αθλήματα (ποδηλασία, επιτραπέζια αντισφαίριση, πάλη, καράτε, συγχρονισμένη κολύμβηση, πατινάζ).

3.8.2.8. Δημοτικό Γυμναστήριο Δήμου Αιγάλεω

Αποδέκτες των υπηρεσιών αποτελούν αθλητικοί σύλλογοι των παρακάτω αθλημάτων: ποδόσφαιρο (8 σύλλογοι), καλαθοσφαίριση (4 σύλλογοι), πετοσφαίριση (2 σύλλογοι), κολύμβηση (3 σύλλογοι), αντισφαίριση (2 σύλλογοι), στίβος (1 σύλλογος), ποδόσφαιρο 5Χ5 (5 σύλλογοι), καθώς και τα τμήματα του Δημοτικού Αθλητικού Οργανισμού του Δήμου. Οι δράσεις αφορούν την συντήρηση των αθλητικών χώρων και τα κτίρια αυτών.

Δράσεις προηγούμενης τετραετίας

- ανακατασκευή του κλειστού γυμναστηρίου (καλλωπισμός, αύξηση της χωρητικότητάς του)
- τοποθέτηση χλοοτάπητα 5^{ης} γενιάς σε δύο γήπεδα.

Το ανθρώπινο δυναμικό του Δημοτικού Γυμναστηρίου ανέρχεται στα 13 άτομα (γραμματεία, συντηρητές κτιρίων, κηπουροί, μηχανικοί, υδραυλικοί, καθαριστές, φύλακες).

Οι εγκαταστάσεις του Δημοτικού Γυμναστηρίου είναι:

- Κλειστό γυμναστήριο (basket – volley)
- Κολυμβητήριο με μεγάλη και μικρή πισίνα
- Ποδοσφαιρικά γήπεδα
- Στίβος
- Αίθουσες ενόργανης
- Ανοιχτά αθλοπαιδιών
- Γήπεδο αντισφαίρισης
- Αίθουσα πολυκλαδικού λυκείου
- Τζάμπο (5Χ5)

Οργανωτικά, το Δημοτικό Γυμναστήριο-Αθλητικό Κέντρο Αιγάλεω είναι Νομικό Πρόσωπο του Δήμου Αιγάλεω σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 21359/5-4-2001 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας (ΦΕΚ 418/11-4-2001).

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία του Δημοτικού Γυμναστηρίου του Δήμου Αιγάλεω.

Πίνακας 39

Δυνατά και αδύνατα σημεία Δημοτικού Γυμναστηρίου

Δυνατά σημεία	
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	Ύπαρξη διαδικασίας υποβολής προτάσεων και παραπόνων εγγράφως ή μέσω προσωπικής επαφής με τον πρόεδρο (προσπάθεια άμεσης επίλυσης) Συμμετοχή των αποδεκτών στη λήψη αποφάσεων μέσω των λαϊκών μελών του Δ.Σ. και των εκπροσώπων των αθλητικών συλλόγων Η χρήση των εγκαταστάσεων είναι δωρεάν για τους χρήστες
Οργάνωση & Συνεργασίες	Άριστη συνεργασία και σωστός συντονισμός με τις συναρμόδιες και τις συμπληρωματικές δομές Συνεργασία με αθλητικούς συλλόγους, με σχολεία, με τη Γ.Γ.Α.
Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή	Ανακατασκευή Κλειστού Γυμναστηρίου Δύο γήπεδα ποδοσφαίρου (Δ.Δ.Κ. και οδού Ορυζομύλων) διαθέτουν χλοοτάπητα 5 ^{ης} γενιάς
	Ύπαρξη διαδικασίας υποβολής προτάσεων και παραπόνων εγγράφως ή μέσω προσωπικής επαφής με τον πρόεδρο (προσπάθεια άμεσης επίλυσης) Συμμετοχή των αποδεκτών στη λήψη αποφάσεων μέσω των λαϊκών μελών του Δ.Σ. και των εκπροσώπων των αθλητικών συλλόγων Η χρήση των εγκαταστάσεων είναι δωρεάν για τους χρήστες
Αδύνατα σημεία	
Οργάνωση & Συνεργασίες	προβλήματα στη φύλαξη και την καθαριότητα των γηπέδων
Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή	Παλαιές εγκαταστάσεις Κορεσμένες εγκαταστάσεις – δεν ανταποκρίνονται στην τεράστια ζήτηση των χρηστών

Οικονομικά	Περιορισμένοι οικονομικοί πόροι, με αποτέλεσμα να μην υλοποιούνται όλες οι δραστηριότητες
------------	---

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτουν οι ανάγκες του Αθλητικού Γυμναστηρίου του Δήμου Αιγάλεω, οι οποίες ομαδοποιούνται στα ακόλουθα πεδία:

- Υλικοτεχνική υποδομή (νέοι αθλητικοί χώροι – αίθουσες (βαρέα αθλήματα, πάλη, box, ξιφασκία, επιτραπέζια αντισφαίριση, σάουνα, υδρομασάζ κλπ., νέοι λειτουργικοί υπηρεσιακοί χώροι, εκσυγχρονισμός παλαιών εγκαταστάσεων, πλήρης μηχανοργάνωση του Νομικού Προσώπου)
- Ανθρώπινο δυναμικό (σεμινάρια επιμόρφωσης προσωπικού - διοικητικών και οικονομικών υπαλλήλων, αύξηση προσωπικού (10 καθαριστές-ριες, 2 ηλεκτρολόγοι / μηχανολόγοι, φύλακες γηπέδων και αθλητικών εγκαταστάσεων))
- Δραστηριότητες (διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων)

3.8.3. Τοπική οικονομία & απασχόληση

3.8.3.1. Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης

Η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης του Δήμου Αιγάλεω έχει ως αποδέκτες των παρεχόμενων υπηρεσιών της τις ευπαθείς ομάδες και γενικότερα τα άτομα που απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό. Ειδικότερα, οι άμεσοι αποδέκτες των υπηρεσιών της Δημοτικής Επιχείρησης είναι οι άνεργοι και οι μακροχρόνια άνεργοι, ειδικές κατηγορίες γυναικών που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό, παλιννοστούντες, μετανάστες, ΑΜΕΑ, τσιγγάνοι, ηλικιωμένοι που χρήζουν κατ' οίκον εξυπηρέτηση και εργαζόμενοι με οικογενειακές υποχρεώσεις.

Μέσα στις δραστηριότητές της που υλοποιούνται σήμερα συμπεριλαμβάνονται και οι ακόλουθες:

- Λειτουργία του παιδικού σταθμού «Μέριμνα»
- Πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι»
- Β' κύκλος κοινοτικής πρωτοβουλίας EQUAL
  - Διευκόλυνση της επαγγελματικής ζωής των γυναικών χωρίς διακρίσεις με την εφαρμογή κοινωνικών ωραρίων - «Κοινωνικό Ωράριο»
  - Αναπτυξιακή σύμπραξη «Δίκτυο για την απασχόληση (EMPLONET)»
- Σχέδιο δράσης συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών «Σύμπλευση»
- Παροχή υπηρεσιών ως ανάδοχος έργων

Κατά τη διάρκεια της προηγούμενης τετραετίας η υπηρεσία υλοποίησε τα ακόλουθα έργα:

- Λειτουργία παιδικού σταθμού «Μέριμνα» (Γ' ΚΠΣ – Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση» / Μέτρο: «Στήριξη της λειτουργίας και της ποιοτικής αναβάθμισης μονάδων και υπηρεσιών εξυπηρέτησης παιδιών, ηλικιωμένων και λοιπών πληθυσμιακών ομάδων που χρήζουν ιδιαίτερης φροντίδας»)
- Πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι»
- Λειτουργία Κέντρου Προώθησης στην Απασχόληση (Γ' ΚΠΣ)
  - Πρόγραμμα συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών «το αλληλέγγυο»
  - Α' κύκλος κοινοτικής πρωτοβουλίας EQUAL
  - Ολοκληρωμένη παρέμβαση υπέρ των γυναικών των Νομών Αθηνών και Αν. Αττικής
  - Πρόγραμμα Leonardo da Vinci
- Πρόγραμμα αδελφοποίησης με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία της Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης του Δήμου Αιγάλεω.

Πίνακας 40
Δυνατά και αδύνατα σημεία Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης

Δυνατά σημεία	
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	Παροχή πολυάριθμων κοινωνικών υπηρεσιών (ιδιαίτερα γυναίκες) – προοπτική παροχής ολοκληρωμένων κοινωνικών υπηρεσιών ανά γειτονιά
Οργάνωση & Συνεργασίες	Σε όλα σχεδόν τα προγράμματα που αναπτύσσονται προβλέπονται δράσεις αξιολόγησης, η οποία διενεργείται από εξωτερικούς αξιολογητές
Αδύνατα σημεία	
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	Δεν εξυπηρετούνται νεαρά άτομα που αναζητούν εργασία – δυσκολία προσέγγισης νέων που ολοκλήρωσαν τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και αναζητούν επαγγελματικές ευκαιρίες. Καθυστερημένη αντίληψη των τρεχουσών αναγκών της τοπικής κοινωνίας - μη έγκαιρη διάγνωση προβλημάτων
Οργάνωση & Συνεργασίες	Δεν υπάρχει συντονισμός με αντίστοιχες διευθύνσεις ή αντίστοιχα Ν.Π.Δ.Δ. του Δήμου
Οικονομικά	Πρόβλημα ρευστότητας (αύξηση του λειτουργικού κόστους λόγω αύξησης του απασχολούμενου προσωπικού)

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Αξιολογώντας τη λειτουργία της Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης του Δήμου Αιγάλεω (ΔΕΑΔΑ), και σύμφωνα με τις πληροφορίες που αντλούνται από τα ερωτηματολόγια, ανακύπτουν μια σειρά από προβλήματα, τα οποία εστιάζονται κυρίως στην οργάνωση αυτής. Ειδικότερα, απαιτούνται η οργάνωση της ΔΕΑΔΑ στο νέο νομικό πλαίσιο λειτουργίας, η οριστικοποίηση του σχήματος διοίκησης και ο ορισμός Γενικού Διευθυντή, η ενίσχυση του οργανωτικού σχήματος της Επιχείρησης με έμπειρο προσωπικό καθώς και η αποσαφήνιση του ρόλου της ΔΕΑΔΑ στο πλαίσιο λειτουργίας του Δήμου προκειμένου να μην υπάρξουν επικαλύψεις αρμοδιοτήτων. Επίσης, απαραίτητη είναι η δημιουργία οργανωμένου λογιστηρίου και ταμειακής υπηρεσίας, καθώς και η μείωση του αυξημένου λειτουργικού της κόστους κυρίως με τον περιορισμό των απασχολούμενων.

Τέλος, αναφέρεται ότι δεν υπάρχει δυνατότητα θεσμοθετημένης συμμετοχής των αποδεκτών στην λήψη αποφάσεων, ενέργεια που θα οδηγούσε στην υιοθέτηση δράσεων που προσφέρουν μεγαλύτερη ικανοποίηση στους τελικούς αποδέκτες.

3.8.4. Γενικές αρμοδιότητες και εσωτερική υποστήριξη του Δήμου Αιγάλεω

3.8.4.1. Γραφείο ενημέρωσης / εξυπηρέτησης του πολίτη

Αποδέκτες των υπηρεσιών της Διεύθυνσης Κέντρων Εξυπηρέτησης των πολιτών αποτελούν:

- Ο Δήμος Αιγάλεω (Δημοτολόγιο, Ληξιαρχείο, Τμήμα Προσωπικού, Λογιστήριο-Μισθοδοσία)
- Όλοι οι Δήμοι & οι Δημόσιες Υπηρεσίες, Νομαρχίες-Υπουργεία, Δ.Ο.Υ.
- Τα Πρωτοδικεία-Δικαστικές αρχές
- Τα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
- Όλες οι ΔΕΚΟ (ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ, ΔΕΗ)
- Όλα τα Ασφαλιστικά Ταμεία (ΙΚΑ, ΟΓΑ, ΟΑΕΕ)
- Το ΥΠΕΣ & η Δ/ση Οργαν. Λειτουργ. ΚΕΠ
- Η ΕΕΤΑΑ, Ανεξάρτητες Αρχές, Η Κοινωνία της Πληροφορίας, Κτηματολόγιο Α.Ε., ο Ο.Α.Ε.Δ., Ε.Ο.Τ., Ο.Ε.Κ., Ο.Ε.Ε., τα στρατολογικά γραφεία

Τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) του Δήμου Αιγάλεω απασχολούν 19 άτομα. Υπηρετούν ακόμη 8 μόνιμοι διοικητικοί υπάλληλοι και διατίθενται ακόμη 3 οδηγοί και 3 καθαρίστριες από τη Διεύθυνση Καθαριότητας του Δήμου.

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία των Κέντρων Εξυπηρέτησης των Πολιτών του Δήμου Αιγάλεω.

Πίνακας 41

Δυνατά και αδύνατα σημεία Κ.Ε.Π. Δήμου Αιγάλεω

Δυνατά σημεία	
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	Μεγάλο το εύρος των αποδεκτών Εξοικονόμηση πόρων (δυναμικού και εργατώρες) και λιγότερη ταλαιπωρία του πολίτη με τη χρήση των υπηρεσιών των ΚΕΠ
Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή	Ίδρυση 2 παραρτημάτων για την ικανοποίηση των αυξανόμενων αναγκών των πολιτών
Αδύνατα σημεία	
Οργάνωση & Συνεργασίες	Μεγάλος χρόνος αναμονής στη συνεργασία με τις Διευθύνσεις μεταφορών και με άλλους Δήμους
Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή	Μηχανοργάνωση: ύπαρξη δικτύου που υπολειτουργεί λόγω του απαρχαιωμένου εξοπλισμού που παρουσιάζει βλάβες και χαμηλή ταχύτητα

	<p>Ανάγκη για αύξηση του προσωπικού</p> <p>Στο Κ.Ε.Π. Αιγάλεω στεγάζεται η Διεύθυνση ΚΕΠ και στα Παραρτήματα υπάρχει μόνο ένας προϊστάμενος σε μία βάρδια ενώ λειτουργούν 8:00 – 20:00</p> <p>Μεταστέγαση κεντρικού Κ.Ε.Π. και νέος χώρος στέγασης για το Α' παράρτημα (σε πιο κεντρικό σημείο)</p>
--	---

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Οι ανάγκες που προκύπτουν για την αρτιότερη λειτουργία των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών στο Δήμο Αιγάλεω εστιάζονται στον τομέα της υλικοτεχνικής υποδομής (ανάγκη για νέους Η/Υ με σύστημα προτεραιότητας, για την επέκταση του φωτοτυπικού και για συσκευή fax, ανάγκη για 3 δίκυκλα για την μετακίνηση των οδηγών, σύνδεση των τηλεφωνικών γραμμών στο δίκτυο sizefxis του ΟΤΕ, μετεγκατάσταση του κεντρικού Κέντρου σε ιδιόκτητο χώρο και αναζήτηση νέου χώρου για τη στέγαση του Α' παραρτήματος) και στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού (ανάγκη στελέχωσης Κέντρων με μόνιμο προσωπικό για την διεκπεραίωση υποθέσεων αλλά και εξωτερικούς οδηγούς, έγκαιρη ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού στις νέες αρμοδιότητες από τον διαχειριστή του συστήματος). Προτείνεται το προσωπικό να παρακολουθεί την εισαγωγική εκπαίδευση στο ΙΝΕΠ των πρωτοδιόριστων μόνιμων υπαλλήλων.

3.8.4.2. Αυτοτελές Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας

Βασική δράση της υπηρεσίας αποτελεί ο έλεγχος τήρησης των διατάξεων του νόμου που αφορούν την κυκλοφορία και τη στάθμευση των οχημάτων, την ευταξία, την αισθητική της πόλης, τη φύλαξη δημοτικών χώρων, και αποδέκτες των υπηρεσιών αποτελούν όλοι οι δημότες.

Στον επόμενο πίνακα φαίνεται η αξιολόγηση της κατάστασης των αποδεκτών της συγκεκριμένης Διεύθυνσης.

Πίνακας 42

Αξιολόγηση της Διεύθυνσης κήπων / δενδροστοιχιών, παιδικών χαρών και αλσών
(σύμφωνα με τις ανάγκες των αποδεκτών)

Αποδέκτες	Προβλήματα / Ανάγκες	Δυνατότητες
Οδηγοί μοτοσικλετών	Απουσία χώρου στάθμευσης δίκυκλων στο ΜΕΤΡΟ	να οριοθετηθούν χώροι πλησίον του ΜΕΤΡΟ
Πολίτες που έχουν έξω από τα σπίτια τους εγκαταλελειμμένα οχήματα	Ανάγκη για χώρο-οικόπεδο εναπόθεσης εγκαταλελειμμένων οχημάτων	Υπάρχουν οικόπεδα προς αξιοποίηση
Οδηγοί φορτηγών	Έλλειψη χώρων στάθμευσης φορτηγών	Υπάρχουν οικόπεδα προς αξιοποίηση
Πολίτες μέσα σε κυκλοφοριακό πρόβλημα επί της Ιεράς Οδού	Ανάγκη για απαγόρευση στάθμευσης οχημάτων επί την Ιερά Οδό	Περιπολίες για βεβαιώσεις παραβάσεων Ενημέρωση με φυλλάδια
Οδηγοί επιβατικών οχημάτων	Απουσία χώρου στάθμευσης οχημάτων για μετεπιβίβαση στο ΜΕΤΡΟ	Να δοθούν οι χώροι κάτω από τις γέφυρες Κηφισού Επιπλέον δρομολόγια της δημοτικής συγκοινωνίας Μετρό-Γέφυρες

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Οι βασικές ελλείψεις που παρουσιάζει η Δημοτική Αστυνομία, σε ότι αφορά την εύρυθμη λειτουργία του τμήματος είναι η λειτουργία των επιμέρους τμημάτων της υπηρεσίας σε ξεχωριστά γραφεία και η πρόσληψη ένστολου προσωπικού. Επίσης, υπάρχουν ανάγκες σε εξοπλισμό (1 περιπολικό όχημα, 1 μοτοσικλέτα, 2 Η/Υ, 1 εκτυπωτής).

Σε ότι αφορά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το τμήμα της Δημοτικής Αστυνομίας σε επίπεδο Δήμου, αυτά εστιάζονται κυρίως στην ανεξέλεγκτη στάθμευση των Ι.Χ. αυτοκινήτων και μοτοσικλετών στους δρόμους του Δήμου και ιδιαίτερα γύρω από τους σταθμούς του ΜΕΤΡΟ. Για την αντιμετώπιση αυτών η ίδια η Δημοτική Αστυνομία εισηγείται τη δημιουργία χώρου στάθμευσης φορτηγών, καθώς και χώρο στάθμευσης για τους χρήστες του μετρό και ειδικότερα για τα δίκυκλα στο μετρό. Απαραίτητη κρίνεται, τέλος, και η εξεύρεση χώρου για τη συλλογή εγκαταλελειμμένων οχημάτων μέχρι την περαίωση της διαδικασίας ανακύκλωσης.

3.8.4.3. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών

Καθώς υπό τη Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών λειτουργούν τρία (3) ξεχωριστά τμήματα (Προσωπικού, Δημοτικής Κατάστασης, Διοικητικό). Αποδέκτες των υπηρεσιών είναι αντίστοιχα οι πολίτες και οι υπάλληλοι του Δήμου, οι πολίτες και οι αιρετοί άρχοντες.

Αντίστοιχα, οι δράσεις του κάθε τμήματος είναι:

- Τμήμα Προσωπικού: Ενέργειες σχετικές με την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού (διενέργεια διαγωνισμών, προσλήψεις, απολύσεις, μετατάξεις, προαγωγές, αποσπάσεις, χορήγηση κλιμακίων, βαθμών, λύση συμβάσεων, έκδοση συναφών πιστοποιητικών και βεβαιώσεων).
- Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης: Έκδοση πιστοποιητικών (οικογενειακή κατάσταση, Μητρώα Αρρένων, πιστοποιητικά πλησιέστερων συγγενών, πολιτογραφήσεις ιθαγένειας, αυτεπάγγελτα προς άλλους Δήμους και άλλες υπηρεσίες (νέα αρμοδιότητα).
- Διοικητικό: Γενικά πρωτόκολλα αποφάσεων (Δημάρχου, ΔΕ), συνδρομές, επιχορηγήσεις, ανάθεση ηχογράφησης πρακτικών των Δημοτικών Συμβουλίων, ορισμός Συμβούλων σε Επιτροπές, αποφάσεις εκχώρησης αρμοδιοτήτων, καθορισμός αποζημίωσης αιρετών.

Κατά τη διάρκεια της προηγούμενης τετραετίας οι δράσεις της Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών ήταν αντίστοιχα:

- Τμήμα Προσωπικού: έκδοση διαγωνισμού για πρόσληψη μόνιμου προσωπικού, προσλήψεις 18μηνών, προσλήψεις προσωπικού ορισμένου χρόνου, συμβάσεις μίσθωσης έργου ετήσιας διάρκειας.
- Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης: εγγραφές στους εκλογικούς καταλόγους εν όψει διενέργειας εκλογών.
- Διοικητικό: Διαχείριση όλης της διαδικασίας των προαναφερθέντων εκλογικών αναμετρήσεων.

Το προσωπικό της Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών είναι 29 άτομα.

Στον ακόλουθο πίνακα αποτυπώνονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία της Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών.

Πίνακας 43

Δυνατά και αδύνατα σημεία Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών

Δυνατά σημεία	
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	Σε αρκετά ικανοποιητικό βαθμό η χρήση των υπηρεσιών από ασθενέστερες ομάδες Θετικά αποτελέσματα των παρεχόμενων υπηρεσιών στους χρήστες (αρκετά υψηλός βαθμός ικανοποίησης) Επαρκής παρεχόμενες υπηρεσίες σε σχέση με την παρούσα αλλά και την ορατή μελλοντική ζήτηση Ικανοποιητική πληροφόρηση των αποδεκτών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες
Αδύνατα σημεία	
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	Δεν είναι δυνατή η εκτίμηση του βαθμού ικανοποίησης των χρηστών των υπηρεσιών καθώς δεν υπάρχει θεσμοθετημένη διαδικασία υποβολής από αυτούς προτάσεων / παραπόνων Δεν υπάρχουν διαδικασίες προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης των δράσεων / υπηρεσιών
Οργάνωση & Συνεργασίες	Δεν υπάρχει σύστημα διαχείρισης & λειτουργίας (απαιτείται αναβάθμιση των υπηρεσιών ιδίως στους τομείς μηχανογράφησης)

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Σύμφωνα με τα παραπάνω, οι ελλείψεις της Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών που αναφέρονται συνοψίζονται στα ακόλουθα:

Οργάνωση & συνεργασίες

- Έλλειψη οριζόντιου συντονισμού με άλλες Διευθύνσεις και Τμήματα
- Ανθρώπινο δυναμικό & υλικοτεχνική υποδομή
- Επιμόρφωση προσωπικού σε Η/Υ
- Ανάγκη στελέχωσης 9 μονίμων
- Έλλειψη Η/Υ (2)
- Προμήθεια μηχανογραφικής εφαρμογής για την διαχείριση παρουσιών του προσωπικού
- Ανάπτυξη μηχανογραφικής εφαρμογής για επιλογή και προσλήψεις προσωπικού
- Ανάπτυξη εφαρμογής για την εξέλιξη του προσωπικού (κλιμάκια, βαθμοί)

3.8.4.4. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών αποτελείται: α) από το τμήμα εσόδων, β) το τμήμα Ταμειακής Υπηρεσίας, γ) το Τμήμα Προμηθειών, δ) το Τμήμα εκκαθάρισης

δαπανών και μισθοδοσίας, ε) το Τμήμα προϋπολογισμού και λογιστηρίου, και στ) το Γραφείο Διευθυντή.

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών έχει ως αποδέκτες όλους τους κατοίκους του Δήμου και τους επαγγελματίες που καταβάλουν Δημοτικά Τέλη (ιδιοκτήτες ακινήτων, επαγγελματίες, διαφημιστικές εταιρείες, παραβάτες του ΚΟΚ, ενοικιαστές των ακινήτων του Δήμου), τις υπόλοιπες Διευθύνσεις του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων, τρίτους φορείς (π.χ. τράπεζες, ταμεία, προμηθευτές), και το απασχολούμενο προσωπικό του Δήμου με οποιαδήποτε σχέση εργασίας.

Αντίστοιχα, οι δράσεις του κάθε τμήματος είναι:

- Τμήμα Εσόδων: Εισπράξεις δημοτικών και άλλων τελών, εισπράξεις ενοικίων των ακινήτων του Δήμου, κ.ά.
- Τμήμα Ταμειακής Υπηρεσίας: εξυπηρετεί τις εισπράξεις και τις πληρωμές του Δήμου και των 10 Νομικών προσώπων του Δήμου.
- Τμήμα Προμηθειών: Συντάσσει τις μελέτες, προχωρά στις διαδικασίες ανάθεσης ή διαγωνισμών, προβαίνει στην παραλαβή των υλικών, τηρεί την αποθήκη.
- Τμήμα εκκαθάρισης δαπανών και μισθοδοσίας: Παραλαβή και εκκαθάριση πληρωμών και έκδοση σχετικού χρηματικού εντάλματος, μισθοδοσία απασχολούμενου προσωπικού του Δήμου με οποιαδήποτε σχέση εργασίας.
- Τμήμα προϋπολογισμού και λογιστηρίου: ασχολείται με τη συλλογή των προτάσεων από όλες τις υπηρεσίες του Δήμου και τη Διοίκηση, και όλων των από τον Νόμο απαιτούμενων στοιχείων και προβλέψεων για τη σύνταξη του προϋπολογισμού.
- Γραφείο Διευθυντή: προϊστάμενος της Διεύθυνσης.

Το ανθρώπινο δυναμικό της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών ανέρχεται στα 51 άτομα (Διευθυντής, διοικητικοί, λογιστές, υπάλληλοι).

Ο εξοπλισμός της Διεύθυνσης αποτελείται από 46 Η/Υ, 13 εκτυπωτές, και σύστημα μηχανοργάνωσης (ολοκληρωμένο πρόγραμμα Οικονομικής Διαχείρισης για όλη τη Διεύθυνση, 1 αυτόνομο πρόγραμμα που λειτουργεί ως αρχείο ΤΑΠ στα έσοδα, 1 αυτόνομο πρόγραμμα μισθοδοσίας).

Στον επόμενο πίνακα φαίνεται η αξιολόγηση της συγκεκριμένης Διεύθυνσης σύμφωνα με τις ανάγκες των αποδεκτών της.

Πίνακας 44
Αξιολόγηση της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών
(σύμφωνα με τις ανάγκες των αποδεκτών)

Αποδέκτες	Προβλήματα / Ανάγκες	Δυνατότητες
Προμηθευτές	Καθυστερήσεις πληρωμών	Μηχανοργάνωση προκειμένου να προσδιορίζονται γρηγορότερα και ακριβέστερα οι ανάγκες (ποσά πληρωμής και ημερομηνίες εξόφλησης), και ψήφιση κανονισμών που θα προσδιορίζουν τις απαραίτητες διαδικασίες
Μικροπωλητές	Καθυστερήσεις στη χορήγηση αδειών	
Πολίτες	Αυξημένη ζήτηση σε περιόδους αιχμής (π.χ. αλλαγή αντικειμενικών αξιών) Οι αποδέκτες θεωρούν ότι τα ανταποδοτικά οφέλη δεν είναι ισάξια της φορολογίας που καταβάλλεται	

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Σε ότι αφορά την ικανοποίηση των αποδεκτών από τις παρεχόμενες υπηρεσίες, τα παράπονα περιορίζονται σε αυτά: α) των προμηθευτών αγαθών και υπηρεσιών του Δήμου, σε ότι αφορά την εξόφληση τους, δεδομένου ότι υπάρχει αρκετή καθυστέρηση λόγω οικονομικής στενότητας του Δήμου, β) των μικροπωλητών των εμποροπανηγύρεων κατά την χορήγηση των αδειών τους, και γ) των κατόχων ακινήτων που θέλουν να τα μεταβιβάσουν, σε περιόδους αιχμής, όπως είναι π.χ. πριν την αλλαγή των αντικειμενικών τιμών.

Τα δυνατά και αδύνατα σημεία της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, σύμφωνα με τα ανωτέρω στοιχεία συνοψίζονται στον αμέσως επόμενο πίνακα.

Πίνακας 45

Δυνατά και αδύνατα σημεία Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών

Δυνατά σημεία	
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	<p>Προσπάθεια για εμπρόθεσμη διεκπεραίωση όλων των προβλεπόμενων από την νομοθεσία υποχρεώσεων της υπηρεσίας</p> <p>Ελαχιστοποίηση έως εξάλειψη των προστριβών μεταξύ της υπηρεσίας και των φορολογούμενων</p> <p>Συχνή επιβράβευση των προσπαθειών της υπηρεσίας από τρίτους, χωρίς ποτέ να διαπιστωθεί η όποια παρέκκλιση από τα νόμιμα (έλεγχος Ε.Σ. για τις δαπάνες –προληπτικός αλλά και κατασταλτικός σε παλαιότερες χρήσεις-, έλεγχος από τους Ορκωτούς Λογιστές, έλεγχος από το Γ.Λ.Τ.Κ. για την μισθοδοσία, έλεγχος – ψήφιση προϋπολογισμού, απολογισμού, ισολογισμού από την Δ.Ε., και το Δ.Σ., έλεγχος αποφάσεων από τον Γ.Γ. της περιφέρειας, έλεγχοι δηλώσεων από ΔΟΥ, ΙΚΑ, ΕΣΥΕ κλπ.</p>
Οργάνωση και Συνεργασίες	<p>Δραστηριοποίηση και άσκηση όλων των αρμοδιοτήτων που η νομοθεσία, οι αποφάσεις του Δ.Σ. και ο Ο.Ε.Υ. δίνουν στην υπηρεσία, με διεκπεραίωση όλων των εργασιών από το προσωπικό του Δήμου, χωρίς να απαιτείται εκχώρηση αρμοδιοτήτων σε εξωτερικούς φορείς</p> <p>Πολύ καλή συνεργασία μεταξύ των υπαλλήλων της οικονομικής υπηρεσίας, της υπηρεσίας με τρίτους φορείς εκτός Δήμου, καθώς και με ορισμένες από τις άλλες υπηρεσιακές μονάδες του Δήμου. Ισχυρή θέληση για συνεργασία και με τις υπόλοιπες υπηρεσίες του Δήμου</p>
Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή	Ευσυνείδητοι υπάλληλοι
Οικονομικά	<p>Πληρωμή των πάσης φύσεως αμοιβών του προσωπικού στην ώρα τους, πληρωμή των υποχρεώσεων σε τρίτους στην ώρα τους (ΙΚΑ, λοιπά ταμεία κλπ), μη ύπαρξη ληξιπρόθεσμων οφειλών. Εξάλειψη φαινομένων διακοπής εργασιών ή με δικαστικές αποφάσεις διεκδίκησης χρημάτων από τους εργολάβους, προμηθευτές και λοιπούς τρίτους</p>

Αδύνατα σημεία	
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	Καθυστέρηση πληρωμών προμηθευτών Έλλειψη ελεγκτικού μηχανισμού
Οργάνωση και Συνεργασίες	Ελλιπής Ο.Ε.Υ. Προβληματική η τήρηση των αποθηκών αναλωσίμων και υλικών Έλλειψη προγραμματισμού (αποτυπώνεται κυρίως στον προϋπολογισμό) Μη αξιοποίηση των συμπερασμάτων που προκύπτουν από την τήρηση της λογιστικής (απλογραφικού και κυρίως διπλογραφικού συστήματος) Ανάγκη επαναπροσδιορισμού της διαδικασίας προμηθειών Ανταγωνιστική σχέση υπηρεσιακών παραγόντων
Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή	Ελλιπές αριθμητικά μόνιμο προσωπικό (ανώτερης-ανώτατης εκπαίδευσης κυρίως) Ελλιπής διαδικασία επιμόρφωσης των υπαλλήλων Ελλιπής και πετपालιωμένος ο υπάρχον εξοπλισμός Με προβλήματα το νέο πρόγραμμα μηχανογράφησης της υπηρεσίας Ανεπαρκής ο χώρος εργασίας σε όλα τα τμήματα της υπηρεσίας (κτιριακά)
Οικονομικά	Προβληματική η διαδικασία καταγραφής – βεβαίωσης – είσπραξης της φορολογητέας ύλης, που αφορά την τοπική φορολογία του Δήμου Μόνιμο άνοιγμα (έλλειμμα) στη σχέση εσόδων-εξόδων που αφορούν τις λειτουργικές δαπάνες με όλες τις συνέπειες (καθυστέρηση πληρωμών-δανεισμός κλπ)

Πηγή: Ερωτηματολόγια, επεξεργασία από την ομάδα έργου

Οι ανάγκες που προκύπτουν για την αρτιότερη λειτουργία της Διεύθυνσης Οικονομικών αφορούν κυρίως στην στελέχωση της υπηρεσίας με ανθρώπινο και υλικοτεχνικό εξοπλισμό, προκειμένου για την ταχύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και όλων των αποδεκτών. Ειδικότερα, για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών κρίνεται απαραίτητη η στελέχωση των υπηρεσιών με μόνιμο και καταρτισμένο προσωπικό (απόφοιτοι σχετικών κατά το δυνατό σχολών ΙΕΚ, ΤΕΙ ή ΑΕΙ) και η συνεχής επιμόρφωση του με σεμινάρια που μπορεί να οργανώσει η ίδια η υπηρεσία ή άλλοι

φορείς. Επίσης, απαιτείται η πλήρης μηχανογράφηση της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, η πλαισίωσή της με τον απαραίτητο εξοπλισμό, καθώς και η παράλληλη ψήφιση και εφαρμογή κανονισμών που θα διευκολύνουν την εφαρμογή της νομοθεσίας και κατ' επέκταση θα συμβάλλουν στην ταχύτερη και ομαλότερη διευθέτηση των εκκρεμοτήτων της υπηρεσίας.

3.8.5. Οριζόντιες και Υποστηρικτικές Διαδικασίες του Δήμου – Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης

Πίνακας 46

Συμπεράσματα αξιολόγησης εσωτερικού περιβάλλοντος στη Θεματική ενότητα :

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Θεματική ενότητα : ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ		
Θέματα εσωτερικής ανάπτυξης	Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
Δραστηριότητες τεχνικών, πολεοδομικών και περιβαλλοντικών υπηρεσιών	Το εύρος του αντικειμένου της Υπηρεσίας είναι πολύ μεγάλο, καθώς και ο αριθμός των αιτημάτων ανά κατηγορία αντικειμένου. Η διαρκής μεταβολή της νομοθεσίας. Η απαιτούμενη γραφειοκρατία.	Δυνατότητα προώθησης του αναπτυξιακού ρόλου του Δήμου μέσω ολοκληρωμένων παρεμβάσεων ευρείας κλίμακας στην ευρύτερη περιοχή Διαβάθμιση των τεχνικών συντήρησης οδοποιίας και σχολικών κτιρίων Ανάπτυξη του Τμήματος Προγραμματισμού
Δραστηριότητες κοινωνικών και πολιτιστικών υπηρεσιών	Ανάγκη αναβάθμισης των κοινωνικών υπηρεσιών για την ικανοποίηση αναγκών κοινωνικής φροντίδας	Η ύπαρξη συγκεκριμένων δομών υποστήριξης ευπαθών κοινωνικών ομάδων αποτελεί την βάση για την περαιτέρω οργάνωση και ανάπτυξή τους.
Δραστηριότητες υπηρεσιών οικονομικής ανάπτυξης και απασχόλησης	Ανάγκη ανάπτυξης νέων υπηρεσιών για θέματα απασχόλησης	Ο νέος κώδικας προβλέπει τη δυνατότητα λειτουργίας Γραφείου ενημέρωσης για την απασχόληση
Δραστηριότητες οριζόντιων και υποστηρικτικών υπηρεσιών	Ανάγκη αναβάθμισης της λειτουργίας του ΚΕΠ του Δήμου.	

Διαδικασίες διοίκησης	<p>Ανάγκη βελτίωσης των διαδικασιών προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της λειτουργίας του Δήμου</p> <p>Ανάγκη αναβάθμισης του ρόλου των προϊστάμενων</p> <p>Ανάγκη για τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων των οργάνων διοίκησης και για συστηματικό έλεγχο της εφαρμογής τους</p>	<p>Δυνατότητα αξιοποίησης δεικτών αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας (Ν. 3230/04)</p> <p>Δυνατότητα εφαρμογής του Κοινού Πλαισίου Αξιολόγησης.</p>
Διαδικασίες που βελτιώνουν της σχέση του Δήμου με την κοινωνία και τον πολίτη	<p>Ανάγκη αύξησης της ανταπόκρισης των υπηρεσιών στις ανάγκες των πολιτών</p>	<p>Δυνατότητες ανάπτυξης διαδικασιών διαχείρισης αιτημάτων και παράπονων πολιτών, αξιολόγησης υπηρεσιών από τους δημότες</p> <p>Δυνατότητα συμμετοχής των πολιτών και των τοπικών συμβουλίων ιδίως σε ζητήματα αναπτυξιακού προγραμματισμού</p>
Κρίσιμα ζητήματα		
<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη ολοκλήρωσης των συνεχιζόμενων και υλοποίησης νέων έργων τεχνικών, οικονομικών και κοινωνικών υποδομών • Ανάγκη ανάπτυξης νέων περιβαλλοντικών, κοινωνικών και υποστηρικτικών δραστηριοτήτων, μέσω της διεύρυνσης του ρόλου των υφιστάμενων υπηρεσιών μέσω συνεργασιών με άλλους φορείς • Ανάγκη βελτίωσης της επάρκειας, των υφιστάμενων τεχνικών, πολεοδομικών, περιβαλλοντικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και υποστηρικτικών δραστηριοτήτων • Ανάγκη ανάπτυξης διαδικασιών αμφίδρομης επικοινωνίας και συμμετοχής των πολιτών 		

Πίνακας 47

Συμπεράσματα αξιολόγησης εσωτερικού περιβάλλοντος στη Θεματική ενότητα :

ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Θεματική ενότητα : ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ		
Θέματα εσωτερικής ανάπτυξης	Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
Δομές (όργανα και υπηρεσίες)	Ανάγκη αναδιοργάνωσης των Νομικών προσώπων ΔΔ και των επιχειρήσεων του Δήμου Ανάγκη ανάπτυξης Τμήματος Προγραμματισμού και Εσωτερικού Ελέγχου Ανάγκη ορθολογικοποίησης και εκσυγχρονισμού της κατανομής του προσωπικού του Δήμου	Οδηγία του ΥΠΕΣΔΑ για την βιωσιμότητα των Νομικών Προσώπων και των Επιχειρήσεων των ΟΤΑ
Συστήματα διαχείρισης και λειτουργίας	Ανάγκη πιστοποίησης της διαχειριστικής επάρκειας του Δήμου ως τελικού δικαιούχου δράσεων του Δ ΚΠΣ	Δυνατότητα εφαρμογής συστημάτων διαχείρισης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (ISO) Δυνατότητα εφαρμογής συστημάτων διαχείρισης έργων
Συνεργασίες και Δικτύωση του Δήμου με άλλους φορείς	Ανάγκη αναβάθμισης των σχέσεων με τοπικούς κοινωνικούς φορείς	Δυνατότητες ανάπτυξης συνεργασιών με γειτονικούς ΟΤΑ Δυνατότητα ανάπτυξης τοπικών δικτύων και συμμετοχής σε Ευρωπαϊκά και εθνικά δίκτυα ΣΔΙΤ
Κρίσιμα ζητήματα		

- Ανάγκη βελτίωσης της οργάνωσης των Νομικών προσώπων του Δήμου
- Ανάγκη εφαρμογής συστήματος διαχείρισης έργων με σκοπό την πιστοποίηση της διαχειριστικής επάρκειας του Δήμου ως τελικού δικαιούχου δράσεων του Δ ΚΠΣ
- Ανάγκη αύξησης των συνεργασιών του Δήμου

Πίνακας 48

Συμπεράσματα αξιολόγησης εσωτερικού περιβάλλοντος στη Θεματική ενότητα :

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ & ΥΛΙΚ.ΥΠ.

Θεματική ενότητα : ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ & ΥΛΙΚ.ΥΠ.		
Θέματα εσωτερικής ανάπτυξης	Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
Ανθρώπινο δυναμικό	<p>Ανάγκη αύξησης του προσωπικού ΠΕ και ΤΕ με σύγχρονες ειδικότητες , λαμβάνοντας υπόψη τα έσοδα του Δήμου και με βάση μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα στελέχωσης</p> <p>Ανάγκη συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και συνεχούς ενημέρωσης του ανθρώπινου δυναμικού.</p>	<p>Το νέο κλαδολόγιο παρέχει τη δυνατότητα κάλυψης των αναγκών στελέχωσης του Δήμου με σύγχρονες ειδικότητες</p> <p>Δυνατότητες βελτίωσης του εργασιακού κλίματος</p>
Εξοπλισμός		
Μηχανοργάνωση / ΤΠΕ	<p>Ανάγκη περαιτέρω αξιοποίησης της πληροφορικής τεχνολογίας για τη βελτίωση της παραγωγικότητας των λειτουργιών γραφείου</p>	<p>Εφαρμογή της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης σε κρίσιμα ζητήματα και κυρίως στις διαδικασίες επαφής των Υπηρεσιών του Δήμου με τον Πολίτη και πάντοτε σύμφωνα με τους στόχους του κειμένου «Ψηφιακή Στρατηγική 2006 – 2013» της Γενικής Γραμματείας «Ψηφιακή Σύγκλιση» του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.</p>
Κρίσιμα ζητήματα		
<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη στελέχωσης με προσωπικό ΠΕ και ΤΕ και καλύτερου επιμερισμού του υφιστάμενου προσωπικού στις υπηρεσίες και δομές του Δήμου. • Ανάγκη αναβάθμισης της ενημέρωσης και των γνώσεων του προσωπικού • Ανάγκη βελτίωσης των κτιριακών εγκαταστάσεων και του Η/Μ εξοπλισμού • Ανάγκη καλύτερης αξιοποίησης των τεχνολογιών ΤΠΕ 		

Πίνακας 49

Συμπεράσματα αξιολόγησης εσωτερικού περιβάλλοντος στη Θεματική ενότητα :

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Θεματική ενότητα : ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ		
Θέματα εσωτερικής ανάπτυξης	Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
Έσοδα	<p>Περιορισμένα έσοδα για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών</p> <p><u>Κίνδυνος απώλειας επιχορηγήσεων από Κοινοτικά προγράμματα και πρωτοβουλίες</u> Λόγω ανάγκης εφαρμογής ολοκληρωμένου και πιστοποιημένου συστήματος διαχείρισης και προγραμματισμού έργων και διαδικασιών γενικότερα.</p> <p>Ανάγκη ειδικής μέριμνας για τις ασθενέστερες κοινωνικές ομάδες</p>	<p>Δυνατότητα εξασφάλισης χρηματοδοτήσεων από προγράμματα περιφερειακού ή εθνικού χαρακτήρα ή με απ' ευθείας χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση</p> <p>Ικανοποιητική πιστοληπτική ικανότητα του Δήμου / Δυνατότητες σύναψης δανείων</p> <p>Στελέχωση του Τμήματος Προγραμματισμού και Εσωτερικού Ελέγχου με περισσότερο προσωπικό και ανάλογα προσόντα στην εύρεση, διαχείριση και υλοποίηση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων</p>
Δαπάνες	<p>Ανάγκη διατήρησης του κόστους λειτουργίας και του κόστους κατασκευής των έργων υποδομής σε χαμηλά επίπεδα</p>	<p>Δυνατότητα συστηματικής κοστολόγησης των δραστηριοτήτων</p>
Κρίσιμα ζητήματα		
<ul style="list-style-type: none"> ▫ Ανάγκη αύξησης των εσόδων ▫ Ανάγκη μείωσης του κόστους των δραστηριοτήτων ▫ Αξιοποίηση της Δημοτικής Περιουσίας 		

4. Στρατηγική Ανάπτυξη Δήμου Αιγάλεω

4.1. Εισαγωγή

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού αποτελεί η *επιλογή της στρατηγικής* που θα ακολουθήσει ο Δήμος μέσω του καθορισμού γενικών στόχων και πολιτικών δράσης, η ομαδοποίηση των γενικών στόχων σε *Άξονες* και *Μέτρα* και η διατύπωση του οράματος και των αρχών λειτουργίας και διακυβέρνησης του Δήμου.

Η διαμόρφωση της στρατηγικής του Δήμου προϋποθέτει :

- ο τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος (γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης) και
- ο τη διαμόρφωση των κατάλληλων εσωτερικών στρατηγικών επιλογών που θα διασφαλίζουν επιτυχή προσέγγιση των ως άνω γενικών στόχων τοπικής ανάπτυξης (γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης και πολιτικές δράσης).

Οι γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης προκύπτουν έπειτα από την ιεράρχηση των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης. Οι γενικοί στόχοι είναι τα επιλεγμένα κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης που αποφασίζει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη τετραετία και διατυπώνονται ανά θεματικό τομέα:

- ✓ «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής»,
- ✓ «Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός»,
- ✓ «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»

Οι γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης και οι πολιτικές δράσης στοχεύουν στη βελτίωση των χαρακτηριστικών του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και εν τέλει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της νομιμοποίησης της λειτουργίας του. Διατυπώνονται στις ακόλουθες ενότητες :

- ✓ Δραστηριότητες & Διαδικασίες
- ✓ Οργάνωση και Συνεργασίες
- ✓ Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή
- ✓ Οικονομικά

Οι πολιτικές δράσης αποτελούν γενικές κατευθύνσεις της Δημοτικής αρχής που καθοδηγούν, προσανατολίζουν ή περιορίζουν τις ειδικότερες αποφάσεις των υπηρεσιών κατά την επιλογή των δράσεων των σχεδίων δράσης.

Οι συναφείς γενικοί στόχοι ομαδοποιούνται σε προτεραιότητες – Μέτρα και τα συναφή Μέτρα ομαδοποιούνται σε ευρύτερες προτεραιότητες – Άξονες. Επίσης ορίζεται η

αρμόδια υπηρεσία που θα έχει την ευθύνη για την επίτευξη κάθε ενός από τους γενικούς στόχους.

Αρχικά διατυπώνεται το όραμα για την ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου Αιγάλεω και για την εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου ως οργανισμού, καθώς και οι κατευθυντήριες αρχές, που πρέπει να διέπουν τον τρόπο λειτουργίας του και γενικά τον τρόπο διοίκησης των τοπικών υποθέσεων.

4.2. Στρατηγική του Δήμου και αναπτυξιακές προτεραιότητες

4.2.1. Το όραμα και οι αρχές του Δήμου

Η ενέργεια αυτή περιλαμβάνει τη διατύπωση του οράματος για την ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου Αιγάλεω και του Δήμου ως οργανισμού, καθώς και των κατευθυντήριων αρχών, που πρέπει να διέπουν τον τρόπο λειτουργίας του και γενικά τον τρόπο διοίκησης των τοπικών υποθέσεων. Η διατύπωση της αποστολής του Δήμου δεν απαιτείται δεδομένου ότι είναι κοινή για όλους τους ΟΤΑ.¹

Το όραμα αποτελεί συνοπτική διατύπωση της μελλοντικής επιθυμητής κατάστασης της περιοχής και του ίδιου του Δήμου, ως οργανισμού, για την επόμενη μεσομακροπρόθεσμη περίοδο, την οποία θα επιδιώξει με την εφαρμογή της στρατηγικής που θα επιλέξει και με την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση.

Το Όραμα του Δήμου Αιγάλεω είναι το ακόλουθο:

«Το Αιγάλεω να είναι γενικά αποδεκτό ως μια πόλη ανοιχτή, ελκυστική με αναβαθμισμένη ποιότητα ζωής για τους δημότες και τους επισκέπτες του, με παροχή διευρυμένων υπηρεσιών από μια αποδοτική, αξιόπιστη και αποτελεσματική τοπική αυτοδιοίκηση. Παράλληλα ο Δήμος Αιγάλεω να είναι άμεσα συνδεδεμένος στη συνείδηση των πολιτών του ως υπερτοπικό κέντρο μείζονος σημασίας για την ευρύτερη περιοχή».

Σύμφωνα με το ανωτέρω Όραμα, προκύπτουν επί μέρους **στρατηγικές** οι οποίες βασίζονται στις εξής κατευθυντήριες αρχές / αξίες :

- ⇒ Αναβάθμιση του περιβάλλοντος και προώθηση δράσεων αειφόρου ανάπτυξης
- ⇒ Δημιουργία περιβαλλοντικής συνείδησης των πολιτών
- ⇒ Υψηλό επίπεδο καθαριότητας και υγιεινής στην περιοχή του Δήμου
- ⇒ Έμφαση στις ανάγκες διαβίωσης των πολιτών και ιδιαίτερα των ευπαθών κοινωνικά ομάδων

¹ Η αποστολή ενός Δήμου είναι: «Η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής του».

- ⇒ Συνεχής εκπαίδευση των πολιτών σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος και σε θεματικές ενότητες οι οποίες συμβάλλουν στην τοπική ανάπτυξη και ευημερία
- ⇒ Έμφαση στον πολιτισμό και ανάδειξη τρόπων και προσεγγίσεων τοπικής πολιτιστικής δημιουργίας
- ⇒ Καλλιέργεια του αθλητικού πνεύματος κυρίως στους νέους και τις νέες του Δήμου
- ⇒ Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας για την τοπική οικονομία και κοινωνία
- ⇒ Συμμετοχή του ενεργού πληθυσμού του Δήμου στην παραγωγική διαδικασία
- ⇒ Εγγύτητα στον πολίτη
- ⇒ Ανοιχτός χαρακτήρας και διαφάνεια λειτουργιών
- ⇒ Αποδοτικότητα, αξιοπιστία και αποτελεσματικότητα της διοίκησης του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του
- ⇒ Συνεχή βελτίωση και ενθάρρυνση της καινοτομίας
- ⇒ Ανάπτυξη συνεργασιών
- ⇒ Προώθηση της αλληλεγγύης
- ⇒ Δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση πολιτών
- ⇒ Δημοκρατική ευαισθητοποίηση και συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων
- ⇒ Πρόνοια για τις ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες (αντιμετώπιση της φτώχειας, της μετανάστευσης, της ανεργίας, του κοινωνικού αποκλεισμού)

Αντίστοιχα, **το όραμα εσωτερικής ανάπτυξης** του Δήμου Αιγάλεω διατυπώνεται ως εξής:

«Η δημιουργία ενός Δήμου ο οποίος, έχοντας ολοκληρωμένο σύστημα προγραμματισμού, σαφείς και συνεκτικές οργανωτικές δομές, ευέλικτες και συνοπτικές διαδικασίες λειτουργίας, εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό το οποίο εκπαιδεύεται διαρκώς και σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή, να μπορεί με ίδιες δυνάμεις αλλά και σε συνεργασία με άλλους φορείς, και εκμεταλλευόμενος κάθε δυνατή πηγή χρηματοδότησης να παρέχει αποτελεσματικές υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες ανάπτυξης του Δήμου και να είναι ικανός στο να εκπληρώνει την αποστολή του με αποτελεσματικότητα, με διαφάνεια και με το επίπεδο ποιότητας που προδιαγράφεται από τις προσδοκίες των πολιτών».

4.2.2. Η στρατηγική του Δήμου

Η Στρατηγική ανάπτυξης ενός Δήμου αποτελεί συνεκτικό σύνολο γενικών στόχων και πολιτικών δράσης, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματος του Δήμου.

Όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα για τις ανάγκες στρατηγικού σχεδιασμού και επιχειρησιακού προγραμματισμού των ΟΤΑ απαιτείται η οριοθέτηση δύο επιπέδων λήψης αποφάσεων :

- a) το επίπεδο του Δημάρχου και του Δημοτικού Συμβουλίου και
- b) το επίπεδο των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών προσώπων του.

Πίνακας 50
Επίπεδα λήψης αποφάσεων

Επίπεδο λήψης αποφάσεων	Προϊόν προγραμματισμού	Περιεχόμενο
Δημοτικό Συμβούλιο και Δήμαρχος	Στρατηγική	Γενικοί στόχοι και πολιτικές δράσης
Υπηρεσίες	Σχέδια δράσης	Στόχοι και δράσεις

Το πρώτο επίπεδο αποφασίζει τη στρατηγική του Δήμου προσδιορίζοντας γενικούς στόχους και πολιτικές δράσης, ενώ το δεύτερο επίπεδο καταρτίζει σχέδια δράσης, προσδιορίζοντας ειδικότερους στόχους και δράσεις για την επίτευξη του καθενός από τους γενικούς στόχους του στρατηγικού σχεδίου.

Η διαμόρφωση της στρατηγικής ενός Δήμου σημαίνει :

1. τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος (γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης) και
2. τη διαμόρφωση των κατάλληλων εσωτερικών στρατηγικών επιλογών που θα διασφαλίσουν την επιτυχή προσέγγιση των ως άνω γενικών στόχων τοπικής ανάπτυξης (πολιτικές δράσης και γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης).

Οι γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης² είναι τα κρίσιμα ζητήματα τα οποία πρέπει κατά προτεραιότητα να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη περίοδο προκειμένου να εκπληρώσει καλύτερα την αποστολή του.

² Οι γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης διακρίνονται σε υπηρεσιακούς (και αντιστοιχούν στα θεματικά αντικείμενα των κάθετων υπηρεσιών) και σε δια-υπηρεσιακούς (που αφορούν σε πολύπλευρα ζητήματα που υπερβαίνουν τις αρμοδιότητες των επιμέρους υπηρεσιών του Δήμου και απαιτούν το συντονισμό της δράσης 2 ή περισσότερων κάθετων υπηρεσιών ή και πιθανά άλλων δομών εκτός του Δήμου).

Οι στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος πραγματοποιούνται μέσα από 4 άξονες-δράσεις, τους οποίους συνθέτουν 14 μέτρα.

Οι άξονες προτεραιότητας του ΕΣ του Δήμου Αιγάλεω είναι οι εξής :

ΑΞΟΝΑΣ 1 : ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Μέτρο 1.1 : Κοινωνική Πρόνοια και Υγεία

Μέτρο 1.2 : Ισότητα και κοινωνική ενσωμάτωση

Μέτρο 1.3 : Παιδεία – Νεολαία

Μέτρο 1.4 : Αθλητισμός – Πολιτισμός

ΑΞΟΝΑΣ 2 : ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

Μέτρο 2.1 : Κυκλοφοριακό – Συγκοινωνίες

Μέτρο 2.2 : Φυσικό Περιβάλλον – Πράσινο – Αισθητική

Μέτρο 2.3 : Καθαριότητα – Διαχείριση στερεών αποβλήτων

Μέτρο 2.4 : Δομημένο Περιβάλλον – Οικιστική Ανάπτυξη

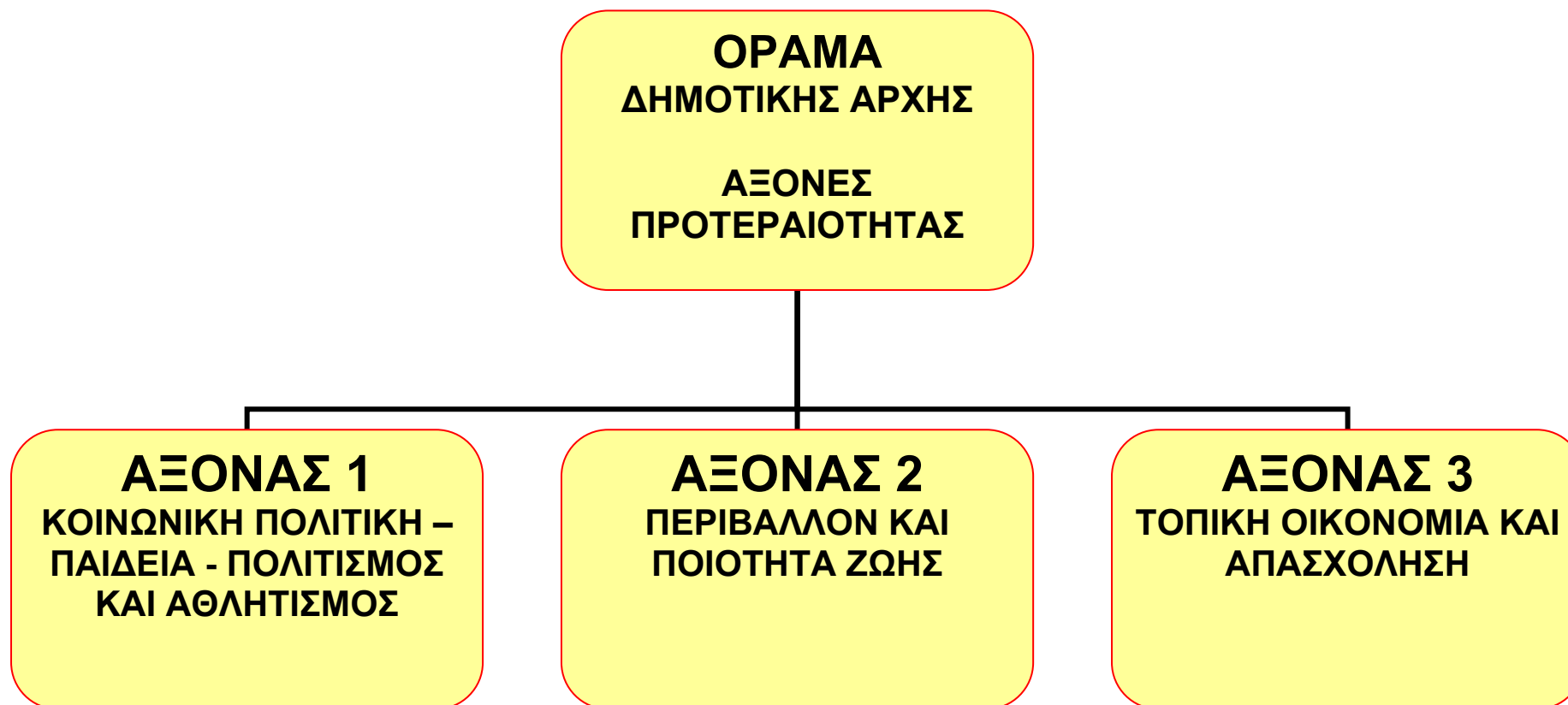
ΑΞΟΝΑΣ 3 : ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Μέτρο 3.1 : Απασχόληση και Ανεργία

Μέτρο 3.2 : Τουρισμός

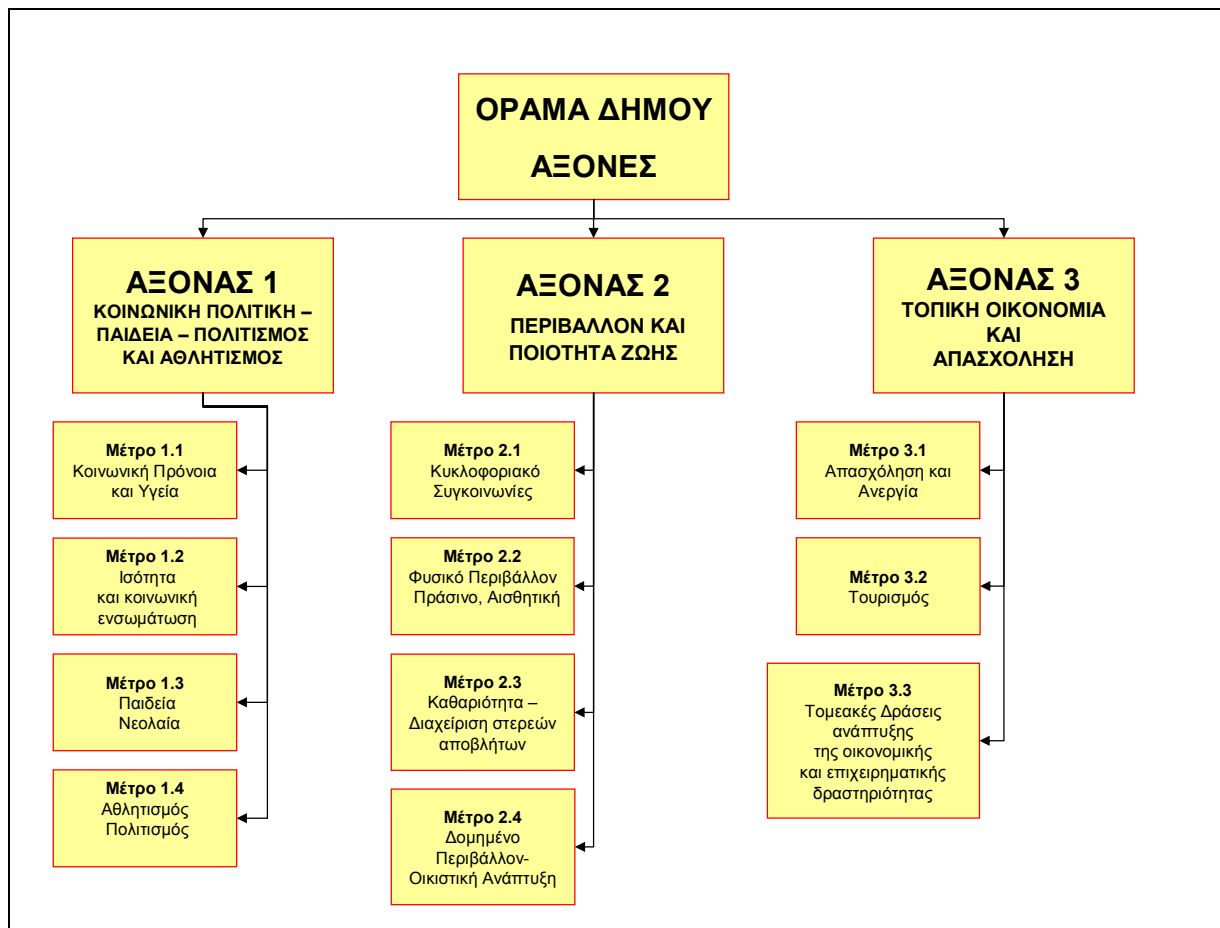
Μέτρο 3.3 : Τομεακές Δράσεις ανάπτυξης της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας

Ακολουθεί διαγραμματική απεικόνιση των ανωτέρω:

Σχεδιάγραμμα 2

Αξονες Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου Αιγάλεω

Σχεδιάγραμμα 3

Συνολικό ιεραρχικό διάγραμμα (δενδροδιάγραμμα) του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου Αιγάλεω

Οι γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης του Δήμου Αιγάλεω συνοψίζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 51

Γενικοί Στόχοι Τοπικής Ανάπτυξης του Δήμου Αιγάλεω

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ / ΑΞΟΝΑΣ	ΜΕΤΡΟ	Γενικοί Στόχοι
Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός	1.1.	Βελτίωση των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας (νηπίων, ηλικιωμένων, κ.λπ.)
		Υποστήριξη της οικογένειας και της παιδικής φροντίδας
	1.2.	Εξασφάλιση πρόσβασης σε κοινόχρηστους χώρους για όλους τους πολίτες
		Υποστήριξη ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων / Εξασφάλιση συνθηκών ίσων ευκαιριών
		Δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των Δημοτών και ενίσχυση της κοινωνικότητας
		Ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των ζητημάτων κοινωνικής ενσωμάτωσης των τσιγγάνων της περιοχής
	1.3.	Βελτίωση της κατάστασης των σχολικών κτιρίων
		Ενίσχυση της δια βίου εκπαίδευσης με έμφαση στην εκπαίδευση στις σύγχρονες τεχνολογίες

		Ενίσχυση της παιδείας σε θέματα προστασίας περιβάλλοντος
		Ενίσχυση της παιδείας σε θέματα παιδικής και νεανικής μέριμνας
		Ενίσχυση της παιδείας σε θέματα υγείας
	1.4.	Ενθάρρυνση και υποστήριξη σε επίπεδο παροχής υποδομών/προβολής θεματικών πολιτιστικών ομάδων
		Υποστήριξη των παραδοσιακών μορφών τέχνης
		Ευαισθητοποίηση εταιριών, τοπικών επαγγελματιών και αποδήμων για χορηγιακή κάλυψη πολιτιστικών δραστηριοτήτων
		Υποστήριξη της χορηγιακής δραστηριότητας στον τοπικό αθλητισμό
		Βελτίωση και επέκταση τοπικών αθλητικών υποδομών
	Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής	2.1.
Δημιουργία ολοκληρωμένης συγκοινωνιακής υποδομής για απρόσκοπτη πρόσβαση όλων		

		των δημοτών στο κέντρο της πόλης
		Ασφάλεια οδικής κυκλοφορίας
		Περιορισμός κυκλοφοριακών προβλημάτων στο εσωτερικό της πόλης
		Εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών
		Αντιμετώπιση του προβλήματος στάθμευσης αυτοκινήτων, με έμφαση στις στάσεις του ΜΕΤΡΟ
		Προαγωγή καθαρών αστικών μεταφορών
	2.2.	Περιορισμός της ρύπανσης με βελτίωση της αποχέτευσης και χρήση βιολογικού καθαρισμού
		Περιορισμός της ρύπανσης με τη χρησιμοποίηση ανανεώσιμων μορφών ενέργειας
		Βελτίωση της ποιότητας του αέρα
		Αποκατάσταση βιομηχανικών χώρων και μολυσμένης γης
	2.3.	Βελτίωση του επιπέδου καθαριότητας της πόλης
		Βελτίωση των συνθηκών καθαριότητας της πόλης
		Επέκταση και εκσυγχρονισμός δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης

		Σχεδιασμός και υλοποίηση προγράμματος ανακύκλωσης
	2.4.	Ορθολογική χρήση δημοτικών υποδομών
		Πρώθηση οικιστικών αναπλάσεων και πολεοδομικών παρεμβάσεων
Τοπική οικονομία και απασχόληση	3.1.	Βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης
		Μείωση της ανεργίας των νέων
		Μείωση της ανεργίας των γυναικών
	3.2	Αύξηση τουριστικής επισκεψιμότητας του Δήμου
	3.3.	Υποστήριξη των οικονομικών μονάδων της περιοχής
		Δημιουργία υποδομών με στόχο την οικονομική ανάπτυξη της πόλης μέσα από την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τους δημότες
		Αξιοποίηση κοινοτικών προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης / επιμόρφωσης

Η εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου³ εξασφαλίζεται μέσω της βελτίωσης των χαρακτηριστικών του στις ακόλουθες ενότητες:

³ Ως εσωτερική ανάπτυξη ή βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου ορίζεται η βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της νομιμοποίησης της λειτουργίας του Δήμου, θεωρούμενου τόσο ως οργανισμού παροχής δημόσιων υπηρεσιών αλλά και ως πολιτικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού θεσμού.

- ⇒ Δραστηριότητες και Διαδικασίες λειτουργίας
- ⇒ Οργάνωση & Συνεργασίες
- ⇒ Ανθρώπινο Δυναμικό & Υλικοτεχνική Υποδομή
- ⇒ Οικονομικά

Οι πολιτικές δράσης⁴ και οι γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης δείχνουν το «πως» πρέπει να αλλάξει εσωτερικά ο Δήμος προκειμένου να επιτύχει τους στόχους εσωτερικής ανάπτυξης.⁵

Ως προς τη φύση τους, οι πολιτικές δράσης δεν διαφέρουν από τους στόχους εσωτερικής ανάπτυξης. Επίσης και οι δύο προκύπτουν από τα κρίσιμα ζητήματα εσωτερικής ανάπτυξης που έχουν ήδη εντοπιστεί.

Οι πολιτικές δράσης και οι γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου Αιγάλεω συνοψίζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 52

Πολιτικές δράσης και οι Γενικοί Στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης Δήμου Αιγάλεω

Θεματική ενότητα εσωτερικού περιβάλλοντος	Γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης και πολιτικές δράσης
Δραστηριότητες & Διαδικασίες	Συστηματική διαχείριση των παραπόνων των δημοτών
	Ανάπτυξη διαδικασιών αμφίδρομης επικοινωνίας και συμμετοχής των πολιτών
	Εφαρμογή διαδικασιών προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης των υπηρεσιών και των έργων του Δήμου
Οργάνωση & Συνεργασίες	Ανάπτυξη Διεθνών Σχέσεων
	Πιστοποίηση της ποιότητας και της διαχειριστικής επάρκειας των υπηρεσιών του Δήμου
	Παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους δημότες
Ανθρώπινο Δυναμικό & Υλικοτεχνική Υποδομή	Ανάπτυξη δεξιοτήτων του απασχολούμενου προσωπικού
	Αύξηση του εξειδικευμένου προσωπικού

⁴ Πρόκειται για γενικές κατευθύνσεις που καθοδηγούν, προσανατολίζουν ή περιορίζουν τις ειδικότερες αποφάσεις των υπηρεσιών κατά την επιλογή των δράσεων των σχεδίων δράσης.

⁵ Για την επίτευξη των γενικών στόχων εσωτερικής ανάπτυξης όπως και για την παρακολούθηση της εφαρμογής των πολιτικών δράσης, αρμόδιες είναι οι υποστηρικτικές και οι οριζόντιες υπηρεσίες του Δήμου.

	Ενίσχυση και βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής των δημοτικών κτιρίων
Οικονομικά	Μείωση του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών
	Αύξηση των εσόδων μέσω της αξιοποίησης υφιστάμενων πηγών χρηματοδότησης
	Αναζήτηση νέων πηγών χρηματοδότησης (ΕΚΤ, κ.ά.)

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται βασικές δράσεις στον τομέα της εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου Αιγάλεω.

Πίνακας 53

Πολιτικές δράσης και Γενικοί Στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου Αιγάλεω

<p>Αναβάθμιση Διαδικασιών Διοίκησης – Προσωπικό – Δημοτική Περιουσία</p>	<p>Διαφύλαξη της διοικητικής και οικονομικής αξιοπιστίας του Δήμου, βελτίωση της λειτουργίας των οργάνων διοίκησης με στόχους, αναδιοργάνωση των Δημοτικών Επιχειρήσεων σύμφωνα με το νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων με σκοπό την αύξηση της αποδοτικότητάς τους.</p> <p>Αναδιοργάνωση και αναβάθμιση Νομικών Προσώπων του Δήμου, σύνταξη νέου Ο.Ε.Υ του Δήμου.</p>
	<p>Ενίσχυση της διαφάνειας και της αποδοτικότητας στις διαδικασίες προγραμματισμού, προσλήψεων, προμηθειών και οικονομικής διαχείρισης.</p> <p>Αποδοτικότερη διαχείριση Δημοτικής περιουσίας, δρομολόγηση μετεγκατάστασης υπηρεσιών νομικών προσώπων ή επιχειρήσεων σε νέα κτίρια, βελτίωση των συνθηκών εργασίας του προσωπικού.</p>
<p>Εξυπηρέτηση και προστασία των Πολιτών</p>	<p>Βελτιστοποίηση της διοικητικής εξυπηρέτησης των πολιτών, αυτοματοποίηση των διαδικασιών με σκοπό την πάταξη της γραφειοκρατίας και την ταχύτερη εξυπηρέτηση.</p> <p>Ολοκλήρωση εγκατάστασης δομών και υποδομών με στόχο την παροχή πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω του Δήμου , αλλά και αμφίδρομη επικοινωνία των δημοτών με τις υπηρεσίες του ηλεκτρονικά. Αναβάθμιση του δικτυακού τόπου του Δήμου, ενίσχυση της τοπικής δημοκρατίας με τη θέσπιση και εφαρμογή ηλεκτρονικών δημοψηφισμάτων.</p> <p>Υλοποίηση της δημιουργίας βάσης δεδομένων GIS για την πόλη στα πλαίσια του Επιχειρησιακού προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση» και ανάπτυξη</p>

	<p>συστήματος τηλεματικής παρακολούθησης με ηλεκτρονικά μέσα για την πρόληψη καταστροφών αλλά και κινδύνων από φυσικά αίτια (Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης για την πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών – πλημμύρες, σεισμοί, παγετοί, καύσωνες).</p> <p>Ανάπτυξη Ομάδας Δράσης πολιτικής προστασίας.</p>
<p>Οργάνωση – Πληροφορική – Προγράμματα</p>	<p>Ολοκλήρωση του έργου Μητροπολιτικό Δίκτυο οπτικών ινών του Δήμου Αιγάλεω.</p> <p>Ολοκλήρωση των έργων του Γ΄ ΚΠΣ, αναβάθμιση, στελέχωση και ενίσχυση του Τμήματος Προγραμματισμού και Εσωτερικού Ελέγχου.</p> <p>Δημιουργία Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) υπό την εποπτεία του Δήμου με σκοπό την υλοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων προς συγκεκριμένες ομάδες πολιτών (νέοι άνεργοι, μετανάστες, ΑΜΕΑ κ.α.).</p> <p>Ωρίμανση και προετοιμασία του Δήμου για το Δ΄ ΚΠΣ, αναβάθμιση των πληροφοριακών συστημάτων των υπηρεσιών, πιστοποίηση διαχειριστικής επάρκειας του Δήμου για τα έργα του Δ΄ ΚΠΣ.</p> <p>Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών γύρω από θέματα που σχετίζονται με την Πληροφορική την Ευρυζωνικότητα και τις Νέες Τεχνολογίες γενικότερα, υλοποίηση δράσεων εξοικείωσης των πολιτών με τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του Δήμου.</p>

Ο Δήμος Αιγάλεω επέλεξε τους προηγούμενους στόχους και πολιτικές με τρόπο ώστε να ικανοποιούνται παράλληλα οι ανάγκες βελτίωσης της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της νομιμοποίησης της λειτουργίας του.

4.2.3. Δράσεις του Δήμου για την επόμενη τετραετία

Έπειτα από την αποτύπωση και παράθεση τόσο των αξόνων προτεραιότητας – θεματικών ενοτήτων όσο και των αντίστοιχων γενικών στόχων τους οποίους θέτει ο Δήμος Αιγάλεω, στον επόμενο πίνακα παρουσιάζονται οι δράσεις εκείνες τις οποίες είναι ανάγκη να προγραμματίσει και να υλοποιήσει ο Δήμος προκειμένου να επιτευχθούν οι τιθέμενοι στόχοι και κατ' επέκταση η συνολική στρατηγική του.

Πίνακας 54

Προτεινόμενες Δράσεις Δήμου Αιγάλεω ανά Μέτρο

ΜΕΤΡΑ	ΔΡΑΣΕΙΣ
<p>Μέτρο 1.1 Κοινωνική Πρόνοια και Υγεία</p>	<p>1.1.1 Ενίσχυση των δραστηριοτήτων με αποστολή την αποκατάσταση αλλά και την υποστήριξη των ΑΜΕΑ, δημιουργία «Μονάδας Ημιαυτόνομης Διαβίωσης».</p> <p>1.1.2 Παροχή υπηρεσιών με στόχο την ουσιαστική στήριξη της τρίτης Ηλικίας, εξιδανίκευση συνεργασίας και συντονισμός λειτουργίας με τα ΚΑΠΗ, βελτιστοποίηση και περαιτέρω προώθηση του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι».</p> <p>1.1.3 Δημιουργία Οίκου Ευγηρίας.</p> <p>1.1.4 Ενίσχυση κτιριακής υποδομής Δημοτικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών σταθμών, στήριξη στην εργαζόμενη μητέρα και διασφάλιση του εκσυγχρονισμού και της ομαλής λειτουργίας των Κέντρων Παιδικής Δημιουργίας.</p> <p>1.1.5. Δημιουργία υποδομών πρόσβασης των ΑΜΕΑ σε χώρους Κοινής Ωφέλειας.</p> <p>1.1.6. Προγραμματισμός, δημιουργία και λειτουργία ξενώνων στέγασης & σίτισης και παροχής βοήθειας άστεγων.</p> <p>1.1.7. Προγραμματισμός, δημιουργία και λειτουργία του ξενώνα «Σπίτι της κακοποιημένης γυναίκας» με σκοπό την παροχή συμβουλευτικών και</p>

	<p>συνοδευτικών υπηρεσιών (νομική και ψυχολογική στήριξη των κακοποιημένων γυναικών).</p> <p>1.1.8. Ενίσχυση του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» με τη συμμετοχή Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων της περιοχής.</p> <p>1.1.9. Ανάπτυξη προγραμμάτων αγωγής Υγείας στα σχολεία της περιοχής υπό την αιγίδα του Δήμου.</p> <p>1.1.10. Δημιουργία και λειτουργία παιδικών κατασκηνώσεων στη Ραφήνα , ανάπτυξη προγραμμάτων κατασκήνωσης για τα παιδιά των ασθενέστερων οικονομικά οικογενειών του Δήμου.</p> <p>1.1.11. Μελέτη αντισεισμικού σχεδιασμού , εκτάκτων αναγκών και εδαφολογικών ερευνών.</p> <p>1.1.12. Ανάπτυξη μέτρων πυρασφάλειας & πυροπροστασίας δημοτικών & σχολικών κτιρίων .</p> <p>1.1.13. Βελτίωση και ανάπτυξη Δημοτικών υπηρεσιών και κτιριακών υποδομών .</p>
<p>Μέτρο 1.2 Ισότητα και κοινωνική ενσωμάτωση</p>	<p>1.2.1 Ανάπτυξη συνεργασίας με φορείς παροχής βοήθειας στις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες αλλά και ιδρύματα κοινωνικής πολιτικής της ευρύτερης περιοχής της Αττικής. Συνεργασία με εξειδικευμένες Σχολές της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.</p> <p>1.2.2 Ολοκληρωμένη και αποτελεσματική αντιμετώπιση ζητημάτων κοινωνικής ενσωμάτωσης όσων βιώνουν ή απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό.</p> <p>1.2.3 Λειτουργία συμβουλευτικών δομών κοινωνικής ενίσχυσης, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών με σκοπό την ανάπτυξη κοινωνικής ευαισθησίας και ευσυνειδησίας.</p> <p>1.2.4. Ανάπτυξη προγραμμάτων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε μετανάστες της περιοχής</p>

	<p>υπό την αιγίδα του Δήμου. Οι εν λόγω δράσεις μπορούν να υλοποιηθούν με την αξιοποίηση κονδυλίων της Κεντρικής Διοίκησης (π.χ. Ταμείο Συνοχής – Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Κοινοτικές Πρωτοβουλίες κ.α.).</p>
<p>Μέτρο 1.3 Παιδεία – Νεολαία</p>	<p>1.2.5. Προγραμματισμός, δημιουργία και λειτουργία δομών πιστοποίησης των τεχνικών δεξιοτήτων των μεταναστών της περιοχής του Δήμου με την συνεργασία με ΜΚΟ και με το Υπουργείο Απασχόλησης μέσα από σχετικά κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και της Ελληνικής Κυβέρνησης.</p>
	<p>1.2.6. Δημιουργία Κέντρου Υποδοχής Μεταναστών και πληροφόρησής τους για την περιοχή του Δήμου – Συνεργασία με Κοινωνικούς Φορείς και με όμορους Δήμους.</p>
	<p>1.3.1 Εξασφάλιση ομαλής λειτουργίας, σωστής συντήρησης και επισκευής Σχολικών Μονάδων.</p>
	<p>1.3.2 Ανάπτυξη προγραμμάτων εκπαίδευσης που σχετίζονται με την αποτελεσματική δια βίου Εκπαίδευση και Επιμόρφωση, αλλά και την καλλιέργεια της ομαδικότητας και της δημιουργίας στα παιδιά.</p>
	<p>1.3.3 Εδραίωση αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας του Δήμου με τα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της ευρύτερης περιοχής (π.χ. ΤΕΙ Αθηνών).</p>
	<p>1.3.4. Στατικός και αντισεισμικός έλεγχος στα σχολικά συγκροτήματα του Δήμου – Μέτρα Προστασίας - Βελτίωση & Ενίσχυση της Στατικής και αντισεισμικής τους ικανότητας.</p>
	<p>1.3.5. Ανάπλαση - Αισθητική αναβάθμιση αυλειών χώρων και ταρατσών σχολικών κτιρίων .</p>

	<p>1.4.1 Εξασφάλιση συντήρησης και αρμονικής λειτουργίας αθλητικών εγκαταστάσεων αλλά και προσθήκη απαραίτητων και σύγχρονων υποδομών. Συμμετοχή στην κατασκευή ή λειτουργία αθλητικών εγκαταστάσεων σε συνεργασία με άλλους Δήμους, Ιδρύματα ή φορείς της ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Αθήνας.</p>
	<p>1.4.2 Αρωγή στα αθλητικά σωματεία της πόλης οικονομικά αλλά και θεσμικά, αναβάθμιση θεσμών εργασιακού και μαζικού αθλητισμού, ενίσχυση προγραμμάτων άθλησης για παιδιά, για την τρίτη Ηλικία και για άτομα με ειδικές ανάγκες.</p>
<p>Μέτρο 1.4 : Αθλητισμός – Πολιτισμός</p>	<p>1.4.3 Υλοποίηση ή συνέχιση έργων και υποδομών που σχετίζονται με τον πολιτισμό και την παράδοση. Ανάδειξη, αποκατάσταση όπου απαιτείται και προβολή των μνημείων και του πολιτισμικού πλούτου της πόλης του Αιγάλεω.</p>
	<p>1.4.4 Εκσυγχρονισμό και αξιοποίηση του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου ως φορέα παραγωγής δράσεων που συνάδουν με την δημιουργία και οργάνωση πολιτιστικών δομών και υποδομών.</p>
	<p>1.4.5 Ψηφιοποίηση Πολιτιστικού Υλικού με σκοπό την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής του Δήμου Αιγάλεω.</p>
	<p>1.4.6 Συνεργασία με ΜΚΟ του τομέα του Πολιτισμού με σκοπό τον προγραμματισμό και την υλοποίηση δράσεων ανάδειξης του πολιτισμού και της πολυπολιτισμικής έννοιας ιδιαίτερα στους μαθητές των σχολείων του Δήμου μέσα από προγράμματα χρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.</p>
	<p>1.4.7. Ανάπτυξη δομών δια-πολιτισμικής διοίκησης με σκοπό την ενεργό συμμετοχή των μεταναστών</p>

	στην διαδικασία παραγωγής μέσα από την προώθηση προϊόντων της χώρας προέλευσής τους (με την χρήση μεθόδων και τεχνικών τηλε-εργασίας).
Μέτρο 2.1 Κυκλοφοριακό –Συγκοινωνίες	2.1.1 Εξασφάλιση χρηματοδότησης και εφαρμογή των κυκλοφοριακών μελετών του Δήμου στο σύνολό τους, προώθηση της πολιτικής αύξησης των χώρων στάθμευσης αλλά και των αδιέξοδων δρόμων.
	2.1.2. Ευαισθητοποίηση των πολιτών σε θέματα κυκλοφοριακής αγωγής, ανάπτυξη δράσεων για την ενημέρωση γύρω από την ασφαλή και κοινωνική οδήγηση, παρότρυνση χρησιμοποίησης των αστικών συγκοινωνιών.
	2.1.3 Δημιουργία χώρων στάθμευσης / μετεπιβίβασης του ΜΕΤΡΟ.
	2.1.4 Ανάπτυξη ποδηλατοκίνησης στο Δήμο.
	2.1.5 Βελτίωση και συντήρηση οδικού δικτύου – Επέκταση σήμανσης
Μέτρο 2.2 Φυσικό Περιβάλλον – Πράσινο	2.2.1 Βελτιστοποίηση της καλής διαχείρισης και προστασίας του υδατικού πλούτου.
	2.2.2. Βελτίωση και ανάπτυξη πρασίνου στους κοινόχρηστους χώρους του Δήμου .
	2.2.3 Προστασία υδροφόρου ορίζοντα και θαλάσσιου περιβάλλοντος, συντήρηση και διασφάλιση καλής λειτουργίας αντιπλημμυρικού δικτύου της πόλης, προγραμματισμός δενδροφυτεύσεων και παρεμβάσεων σε δημοτικά πάρκα.
	2.2.4 Γόνιμη συνεργασία πάνω σε περιβαλλοντικά θέματα με ανώτατα εκπαιδευτικά Ιδρύματα που εδρεύουν στην πόλη και φορείς-οικολογικές οργανώσεις, αδιάλειπτη υλοποίηση προγραμμάτων

	<p>ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών για την αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος.</p> <p>2.2.5. Υλοποίηση Προγράμματος Ανάπλασης Γειτονιών (βλέπε επισυναπτόμενο Τεχνικό Πρόγραμμα Δήμου).</p> <p>2.2.6. Ανάπτυξη και Υλοποίηση προγραμμάτων καταγραφής ρύπανσης και θορύβων.</p>
	2.2.7. Διαμόρφώσεις – Αναπλάσεις κοινοχρήστων χώρων σε χώρους πρασίνου & αναψυχής.
	2.2.8. Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης δημοτικών κτιρίων και Εγκ/σεων.
	2.2.9. Πυρασφάλεια Αλσών Δήμου .
	2.2.10. Μελέτη Περιβαλλοντικών επιπτώσεων λόγω των νέων χρήσεων.
	2.2.11. Μελέτη σκοπιμότητας ήπιων μορφών ενέργειας και αειφόρου ανάπτυξης Δήμου.
<p>Μέτρο 2.3 Καθαριότητα – Αισθητική – Διαχείριση στερεών αποβλήτων</p>	2.3.1 Διατήρηση του επιπέδου καθαριότητας της πόλης του Αιγάλεω, μέσα και από την προμήθεια ηλεκτρονικού συστήματος τηλεμετρίας για την ορθολογική διαχείριση του στόχου των απορριμματοφόρων.
	2.3.2 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών για μείωση της παραγωγής στερεών αποβλήτων.
	2.3.3 Βελτίωση της αισθητικής της πόλης του Αιγάλεω, αρχιτεκτονική ανάπλαση των κεντρικών αρτηριών και εισόδων της, αξιοποίηση προγραμμάτων για την ανάπλαση προσόψεων ιδιωτικών και δημοσίων κτιρίων.
	2.3.4 Μελέτη αγωγών ακαθάρτων και ομβρίων στην περιοχή του Ελσιώνα Δήμου Αιγάλεω.

<p>Μέτρο 2.4 Δομημένο Περιβάλλον – Οικιστική Ανάπτυξη</p>	<p>2.4.1 Ολοκλήρωση μελέτης Αναθεώρησης και Επέκτασης του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου της πόλης του Δήμου Αιγάλεω και περιαστικών Δήμων και κύρωση όλων των υπολοίπων προς ολοκλήρωση πράξεων εφαρμογής.</p>
	<p>2.4.2 Ολοκλήρωση διαδικασίας πολεοδόμησης της περιοχής του Ελαιώνα.</p>
	<p>2.4.3 Ένταξη του συνόλου του Δήμου στο σχέδιο πόλης περιορισμός της άναρχης δόμησης, προστασία αστικού περιβάλλοντος, σχεδιασμός οικιστικής ανάπτυξης.</p>
<p>Μέτρο 3.1 Απασχόληση και Ανεργία</p>	<p>3.1.1 Δημιουργία και λειτουργία συμβουλευτικών δομών για την αντιμετώπιση της ανεργίας, εκπόνηση τοπικού σχεδίου δράσης για την απασχόληση .</p>
	<p>3.1.2 Αξιοποίηση μνημονίου συνεργασίας της ΚΕΔΚΕ με την Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδας για την δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος με στόχο την πάταξη της ανεργίας.</p>
	<p>3.1.3 Συνεργασία με φορείς και τοπικούς συλλόγους με σκοπό την ενημέρωση γύρω από την απασχόληση, υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία, επαγγελματικά δικαιώματα και ποικίλα θέματα γύρω από το εργασιακό περιβάλλον.</p>
<p>Μέτρο 3.2 Τουρισμός</p>	<p>3.2.2 Δημιουργία προϋποθέσεων για την επέκταση της τουριστικής περιόδου όλο τον χρόνο ,ποιοτική και ποσοτική αύξηση των πολιτιστικών εκδηλώσεων με σκοπό την ενίσχυση της τουριστικής προσέλκυσης.</p>
	<p>3.2.3 Αρωγή στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται γύρω από τον τουρισμό, αναβάθμιση και απρόσκοπτη λειτουργία του</p>

	γραφείου Τουρισμού, ενδυνάμωση των σχέσεων με τον απόδημο Ελληνισμό.
Μέτρο 3.3 Τομεακές Δράσεις ανάπτυξης της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας	3.3.2 Προώθηση της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων του Δήμου με γνώμονα την ανάπτυξη της απασχόλησης στην περιοχή δίνοντας ταυτόχρονα έμφαση και στην προώθηση της κοινωνικής οικονομίας.
	3.3.3 Δράσεις για την προσέλκυση επιχειρηματιών στο Δήμο Αιγάλεω, ενημέρωση – ευαισθητοποίηση επιχειρηματιών σε θέματα ευέλικτων μορφών οργάνωσης εργασίας και κοινωνικής εταιρικής ευθύνης, ενίσχυση καινοτόμων ενεργειών για την τοπική ανάπτυξη και πάταξη του παραεμπορίου.